

Општински службени ГЛАСНИК СЈЕНИЦА

Općinski službeni GLASNIK SJENICA

www.sjenica.rs

Сјеница, 27. септембар 2018.

Sjenica, 27. septembar 2018.

Година XIX – Број 18

Godina XIX – Broj 18

Излази по потреби

Izlazi po potrebi

САДРЖАЈ – SADRŽAJ

Скупштина општине Сјеница
Skuština općine Sjenica

54.	Одлука о доношењу првих измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Сјеница Odluka o donošenju prvih izmena i dopuna Plana generalne regulacije naseljenog mesta Sjenica	2
-----	---	-------	---

54

Na osnovu člana 35. stav 7, Zakona o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09-isppravka, 64/10-odluka US, 24/11, 121/12, 42/13-odluka US, 50/13-odluka US, 98/13 – odluka US, 132/14 i 145/14) i čl. 15.stav 1 ta;ka 3.Statuta opštine Sjenica („Opštinski službeni glasnik opštine Sjenica“, broj, 3/203, 10/2010 i 7/2015), Skupština opštine Sjenica, na sednici održanoj 20.08.2018. godine, donela je

**ODLUKU O DONOŠENJU
PRVIH IZMENA I DOPUNA PLANA GENERALNE REGULACIJE
NASELJENOG MESTA SJENICA**

Član 1.

Ovom odlukom donosi se Prva izmena i dopuna Plan generalne regulacije naseljenog mesta Sjenica (u daljem tekstu: Izmjena Plana generalne regulacije).

Član 2.

Plan generalne regulacije se sastoji od sveske 1 (tekstualni deo i grafički prilozi) i sveske 2 (analitičko-dokumentaciona osnova).

Član 3.

Обрађивач измена Плана генералне регулације је "Urbanprojekt" d.o.o. Iz Čačka. Izmjena Plana generalne regulacije je izrađena u četiri (3) istovetna primerka u analognom i digitalnom obliku.

Jedan primerak donetog, potpisanog i overenog izmene Plana generalne regulacije u analognom obliku i jedan primerak donetog Plana u digitalnom obliku, dostavljaju se arhivi organa nadležnog za njegovo donošenje.

Dva primerka donetog, potpisanog i overenog izmene Plana generalne regulacije u analognom obliku i dva primerka donetog Plana detaljne regulacije u digitalnom obliku dostavljaju se organu nadležnom za njegovo sprovođenje, odnosno Opštinskoj upravi opštine Sjenica, Odeljenju za urbanizam i imovinsko-pravne poslove. Jedan primerak potpisanog i overenog Plana generalne regulacije dostavlja se obrađivaču Plana.

Član 4.

Tekstualni deo Izmene Plana generalne regulacije, objavljuje se u "Opštinskom službenom glasniku opštine Sjenica".

Po stupanju na snagu, dostavlja se po jedan primerak Plana generalne regulacije u digitalnom obliku u Centralni registar planskih dokumenata, radi evidentiranja u Registar planskih dokumenata.

Član 5.

Ova odluka stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Opštinskom službenom glasniku opštine Sjenica".

На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14)

Скупштина Општине Сјеница, на седници одржаној 20. августа 2018. године, донела је

ПРВЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НАСЕЉЕНОГ МЕСТА СЈЕНИЦА – ПРВА ФАЗА

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. Правни и плански основ за израду Измене и допуне ПГР-е

Правни основ:

Правни основ за израду првих измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Сјеница – прва фаза (у даљем тексту Измене и допуне ПГР-а) садржан је у:

- Закону о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, број 72/09 и 81/09 – испр., 64/10 - одлука УС и 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 – УС 132/2014 и 145/2014-УС).
- Одлуци о изради првих измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Сјеница-прва фаза, број 06-6/2017-12.

Садржај измене и допуне ПГР-е дефинисан је Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, број 72/09 и 81/09 – испр., 64/10 - одлука УС и 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 – УС, 132/2014 и 145/2014-УС) и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“ бр. 64/2015).

Плански основ:

Плански основ за израду Првих Измена и допуна Плана генералне регулације насељеног места Сјеница – прва фаза је:

- Просторни план Општине Сјеница („Општински службени гласник Сјеница“, бр.7/2013).

1.2. Циљеви и задаци израде Измене и допуне ПГР-е

Основни циљ израде Измене и допуне ПГР-е је рационалнија организација и уређење простора и усклађивање истог са захтевима и могућностима развојне политике општине.

Измене и допуне ПГР-е врше се у делу планиране намене површина, регулације, саобраћајног и нивелационог решења и инфраструктуре.

Приликом израде је потребно извршити проверу планског решења ПГР-е насељеног места Сјеница и уклонити уочене недостатке, при чему се мора испоштовати концепт вашећег плана.

Израда Измена и допуна ПГР-е заснива се на постављеним циљевима и задацима и то у складу са:

- Важећим Просторним планом општине Сјеница.
- Могућностима геоморфолошких карактеристика терена, потребама инвеститора и корисника предметног простора, као и принципима заштите животне средине.

Овим Изменама и допунама ПГР-е третиран је читав захват плана чија се Измена и допуна врши и даља реализација у оквиру предметног простора вршиће се на основу овог планског акта.

1.3. Граница обухвата Измене и допуне ПГР-е

Граница Измене и допуне ПГР-е се поклапа са границом важећег ПГР-е насељеног места Сјеница, и као таква се у потпуности задржава. Измена и допуна ПГР-е се простире на површини од 3.105.06ha и обухвата кп. од бр.1- 4362 све КО Сјеница.

При раду коришћена је површина очитана са графичког прилога:
01 – КАТАСТАРСКА ПОДЛОГА СА ПРИКАЗОМ ГРАНИЦЕ ПЛАНА.

1.4. Обавезе, услови и смернице из планских докумената вишег реда

ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СЈЕНИЦА

ПП-ом Општине Сјеница, Сјеница као простор који се и у оквиру КО Сјеница разрађује овом изменом и допуном ПГР-е одређена је као Општински центар са микроразвојним центрима на гравитационом подручју.

Сјеница има функцију општинског центра и центра будућег полицентричног система урбаних центара заједно са Пријепољем, Прибојем, Новом Вароши и Ивањицом. Функцију повезивања Златиборског округа са функционалним подручјем регионалног центра Нови Пазар и северним деловима Црне Горе оствариваће са формирањем развојних појасева националног и трансграничног значаја на правцу Београд – Горњи Милановац – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница са везом ка Подгорици, и регионалног значаја на правцу Нови Пазар – Сјеница – Пријепоље – Прибој са везама ка Новој Вароши, БиХ и Републици Српској.

Планска поставка је јачање, допуњавање и подизање квалитета урбаних функција Сјенице. Поред развоја секундарног сектора, јачаће функције центра услужних делатности, транспорта и туризма, праћене развојем институција општинског значаја (развојноконсултантских, информатичко-управљачких и др.). Тенденција концентрације становништва и активности у рубној зони Сјенице усмераваће се и контролисати, нарочито дуж улазно-излазних јавних путева у општински центар. Функционалне везе с насељима ближег окружења (рубна зона/уже и шире гравитационо подручје) оствариваће директно или преко мањих функционалних језгара која имају функције микроразвојних нуклеуса.

У складу са карактером центра у Сјеници ће се развијати и допуњавати функције из домена образовања и васпитања, здравствене и социјалне заштите, јавних служби, привредних делатности, туризма, пољопривреде и шумарства а које ће давати подршку развоју ових функција на подручју читаве општине уз адекватну инфраструктурну повезаност.

1.5. Анализа и оцена постојећег стања

1.5.1. Грађевинско подручје

Грађевинско подручје које тренутно егзистира обухвата део површине која је одређена ГУП-ом Сјенице из 2004. Између изграђених површина прожимају се неизграђене површине са различитим степеном уређености и начином коришћења.

Сјеница је са својим функцијама конципирана централно са тенденцијом ширења по радијално постављеним правцима. Ови правци се поклапају са главним путним правцима који Сјеницу повезују како са осталим насељима у општини тако и са већим градским центрима у Србији. Пре свега истичу се путни правци према Новом Пазару, Ивањици, Пријепољу и Бјелом Пољу, као и локални правци према Раждагињама и Крајиновићима.

У централној градској зони сконцентрисане су све функције јавног и комерцијалног карактера. Од центра према рубу град се концентрично шири да би затим пратио радијалне правце од града према осталим насељима у општини. Привредне делатности смештене су по рубу насеља мада се у виду мањих погона преплићу и са становањем. Уз радијалне правце сконцентрисано је становање са пољопривредом које прате велике пољопривредне површине између самих радијалних праваца. Пољопривредне површине су углавном пашњаци и у мањем обиму обрадиве површине и воћњаци. Предметни простор испресецан је меандрирајућим токовима река Грабовица и Јабланица и Међуречког потока.

1.5.2. Намена површина

Тренутно је предметни простор у функцији:

- **Становања** које је заступљено као:
 - Становање малих густина
 - Становање малих густина са делатностима
 - Становање са пољопривредом
 - Становање велике густине
 - Становање велике густине са делатностима

Становање на подручју Сјенице је углавном организовано као становање малих густина у слободностојећим објектима.

Становање велике густине је претежно сконцентрисано у централној градској зони. Иако су стамбене зоне сконцентрисане, било да се ради о блоковима или линијској организацији уз саобраћајне токове густина становања је мала, објекти су слободностојећи на парцели и често се и у оквиру изразито стамбених зона близу центра јављају економска дворишта са стајама.

Становање са пољопривредом, као дефинисан облик, јавља се уз путне правце према Раждагињама, Крајиновићима и у северном делу захвата плана. Оваква домаћинства поред стамбених објеката имају и остале пратеће објекте (стаје, амбаре, сенике и др). Као и везу са пашњацима или њивама.

У оквиру становања местимично се јављају и делатности. Делатности су организоване или у оквиру објеката или као посебни објекти на парцели. У оквиру становања често се налазе и мањи производни погони.

- **Производних делатности** које су заступљене кроз мала и средња предузећа.

Кроз производне и привредне капацитете који су 70-их и 80-их година лоцирани на простору Сјенице усмерен је и привредни развој.

Некада велике радне организације: "Весна", погони Текстилног комбината "Рашка", Пољопривредно – шумски комбинат "Пештер", "Слобода", "Новоградња" углавном су приватизоване па се често у оквиру некадашњих комплекса налази и по више корисника

који се бави различитим делатностима. Традиција и некадашњи развој ових великих предузећа усмерила је и развој малих радионица за обраду текстила као и мини кланица и погона за прераду млека.

Даљи привредни развој Сјенице као краја са изразитим потенцијалима за развој сточарства и производње здраве хране треба и усмеравати у истом правцу. Постојеће привредне делатности сконцентрисане су северно од центра града између река Јабланице и Грабовице а јављају се и на појединачним локацијама на целом простору захвата измене и допуне ПГР-е.

Поред наведених привредних делатности на подручју захвата измене и допуне ПГР-е налази се и изван број: погона за обраду дрвета, коже и пластичних маса. Ови мини погони лоцирани су углавном у оквиру стамбених зона мада се издвајају и као посебне целине.

- **Пословно - комерцијалних делатности** које су заступљене кроз трговину, угоститељство, услуге, туристичке и друге садржаје.

Трговина, угоститељство и услуге се углавном одвијају у оквиру објеката који су распоређени у оквиру читавог захвата измене и допуне ПГР-е као функција компатибилна становању. Становништво је за свакодневно снабдевање упућено углавном у најближем окружењу, а с обзиром на величину и тип насеља повремено снабдевање обавља се у централној градској зони. Сјеници као општинском центру гравитира и велики број сеоског становништва па у даљем планском развоју трговину треба лоцирати у централној градској зони. Уз два важна путна правца (према Новом Пазару и према Новој Вароши) лоциране су бензинске станице.

Туристички садржаји су заступљени у објектима за туристички смештај и угоститељство. Иако подручје Сјенице има могућности за развој стационарног туризма, предности овог простора нису искоришћене. Од угоститељских објеката са смештајним капацитетима налазе се Хотел "Борићи" и „Берлин“.

Хотел „Борићи“ су делимично реконструисани и фази су побољшања услова коришћења и стварања услова за пружање квалитетнијих услуга.

Туристичку понуду би свакако требало садржајно обогатити и концепирати одговарајућу туристичку понуду која ће одражавати специфичан етно-колорит и природни и антропогени туристички потенцијал краја који својом атракцијом може привлачити туристе.

- **Комуналних делатности** и то гробља, зелена пијаца, сточна пијаца, аутобуска станица као и објекти који подржавају инфраструктуру.

У границама захвата измене и допуне ПГР-е евидентирана су гробља за сахрањивање припадника муслиманске и православно вероисповести.

Зелена градска пијаца налази се у комплексу објеката са леве стране ул."М.Абдагића".

Сточна градска пијаца је формирана као нови простор у оквиру Малог Дубиња.

Аутобуска станица је у прошлости била смештена на платоу са десне стране ул."М.Јовановића", увученом у градски парковски простор. Објекат је у међувремену измештен, тако да је на месту некадашњег простора аутобуске станице формиран главни градски трг. За простор у оквиру кога се налази аутобуска станица рађен је ПДР који се овим планом у потпуности подржава.

- **Спорта и рекреације**

Од објеката намењених организованој рекреацији становништва и одржавању спортских манифестација у Сјеници се налази Стадион намењен фудбалским и атлетским такмичењима у оквиру кога су лоцирани и терени за мале спортове на отвореном и спорта хала која је у оквиру исте просторне зоне. Поред ових објеката рекреација у затвореном се обавља и у оквиру школских физкултурних сала.

- **Верских објеката** који у оквиру предметног простора заступљени у виду објеката православне и муслиманске заједнице.

- **Школства**

На подручју захвата измене и допуне ПГР-е налазе се две Основне школе. ОШ “Светозар Марковић” и ОШ “ 12 Децембар”. По капацитету и локацијски ове школе не задовољавају тренутне потребе Сјенице. Иако су лоциране у најнасељенијем делу града где су и највеће потребе, радијуси опслуживања (500m) им се преклапају па знатан број ученика до школе пешачи 1500 – 2000m. С обзиром да су постојећи капацитети недовољни потребно је планским решењем обезбедити нове просторе а објекте лоцирати тако да са постојећим најрационалније опслужују предметни простор.

Средњошколско образовање одвија се у оквиру Средњошколског образовног центра у чијем склопу се налазе Гимназија “Јездимир Ловић” и Техничка школа. Образовани центар је лоциран тако да у границама рационалног радијуса опслужује цео град. Како су на ове школе упућени ученици са већег дела подручја општине, постојећи капацитети не задовољавају па изменом и допуном ПГР-е треба предвидети проширење постојећих и испитати могућност за изградњу средњешколског интерната.

Од објеката предшколског образовања у централном делу лоциран је један вртић који свакако не задовољава потребе насеља с обзиром да прихвата децу и из непосредног окружења. У непосредној близини вртића лоциран је Дневни центар за децу ометену у развоју.

- **Здравства**

Структуру здравствених објеката у Сјеници чине Болница и амбуланта дома здравља. Болница је изграђена 1977/78.год. укупног капацитета од 40 постеља.

Амбуланта Дома здравља Сјенице, са свим здравственим службама смештена је у посебном објекту у граду.

Објекти у служби здравства имају укупну површину од 4548.00m². Иако постојећи капацитети задовољавају тренутне и планиране потребе Сјенице у оквиру постојећег комплекса могућа су евентуална проширења капацитета а у смислу побољшања услова пружања здравствених услуга.

- **Површина у функцији војске** – које су заступљене само у власничком статусу, док функционално ове површине уопште не егзистирају већ као запуштени комплекси са руинираним објектима.

- **Површина у функцији аеродрома** - у обухват предметне измене и допуне ПГР-е задире део површине која је у функцији аеродрома. Аеродром тренутно није у функцији и овом изменом и допуном ПГР-е треба оставити могућност да се површина која је у обухвату може третирати као део целине аеродрома.

- **Саобраћајних површина** које су заступљене у виду саобраћајница различитог ранга и опремљености а које су обрађене у оквиру посебне тачке ове измене и допуне ПГР-е.

- **Водотока** и то у виду регулисаних и нерегулисаних токова река Јабланице, Грабовице, Увца, Требињске реке, Туховца и Међуречког потока.

- **Неизграђених површина** које прожимају простор у оквиру изграђених зона и које у већим површинама без ограничења остављају могућност за планирање адекватних садржаја.

- **Пољопривредних и озелењених површина** које кроз разне категорије заузимају највећи део предметног простора.

Објекти и површине јавне намене / јавног начина коришћења

Објекти јавне намене су заступљени кроз објекте у функцији здравства, школства, дечије заштите, управе и администрације, метеоролошке станице, зелене пијаце, сточне пијаце, аутобуске станице, гробља и објеката у функцији инфраструктуре.

Површине јавне намене у оквиру предметног простора препознате су као:

- саобраћајне површине и то: државни пут 1.Б реда, градска магистрала, сабирне улице и остале саобраћајнице.
- уређене зелене површине у виду градског трга и парковских површина
- река Јабланице, Грабовице, Увца, Требињске реке, Туховца и Међуречког потока гробља и
- комплекс у функцији војске

На графичком прилогу површине јавне намене приказане су по начину коришћења како су у простору препознате, тако да већина њих није дефинисана или већ опредељена јавна површина није спроведена. Поједине саобраћајнице изграђене су ван припадајуће катастарске парцеле, а што је случај и са рекама и њиховом регулацијом које на појединим местима знатно напуштају своју катастарску парцелу.

1.5.3. Врста изградње

На предметном подручју евидентирани су објекти различитих намена. Објекти су различитог степена изграђености, спратности, времена градње као и очуваности. Највећи број објеката је лоциран у централном делу и уз главне путне правце.

Већина објеката је сталног карактера. Приликом израде измене и допуне ПГР-е нису се поседовали подаци о објектима изграђеним без претходно прибављене документације за градњу.

1.5.4. Трасе, коридори и регулација саобраћајница

Положај Сјенице у окружењу и саобраћајни токови

Саобраћајни положај Сјенице као града и насеља макроурбанистичке целине посматра се у ширим оквирима у циљу сагледавања утицаја ширих просторних целина, регионалних републичких, европских.

Посматрајући територију на којој се налази може се рећи да је град по својој регионалној припадности у Сјеничкој котлини на долинама притока реке Увац. Насеље је лоцирано на лонгитудинали **Државног пута I Б реда бр. 29** (бивши назив - магистрални путни правац М8) Пријепоље-Нови Пазар, деоница 02903 од чвора 2902 Аљиновићи (км 36+498) до чвора 2134 Сјеница (км 53+631), деоница 02904 од чвора 2134 Сјеница (км 53+631) до чвора 2903 Сјеница (Карајукића бунари) (км 55+592) и деоница 02905 од чвора 2903 Сјеница (Карајукића бунари) (км 55+592) до чвора 2904 Сушица (км 74+453) Границе плана су на путној стационажи од км 50+838 до км 59+374 (према путној стационажи државног пута I Б реда бр. 29).

Саобраћајни положај Сјенице је условно повољан. Постојећа комуникативна изолованост чини подручје Сјенице насељем које се налази у залеђу саобраћајних токова интегралног саобраћајног система. Недостатак сјеничке деонице државног пута I Б реда бр. 29 је што нема коначне правце пружања. Деоница државног правца бр.29 источно од Сјенице је у дужини око 33км кроз подручје општине. Технички елементи трасе су веома неповољни, нагиби су и до 18% са честим серпентинама. Коловоз је асфалтне конструкције у лошем стању.

Други, најважнији, путни правац који Сјеницу повезује са најширим окружењем је **државни пут I Б реда бр. 21** Нови Сад- Ивањица-Сјеница (бивши назив Р 117), деоница 02135 од чвора 2133 Ивањица (км 249+951) до чвора 2134 Сјеница (км 311+287). Границе плана су на путној стационажи од км 308+912 до км 311+287 (према путној стационажи државног пута I Б реда бр. 21).

Од Државног пута I Б реда бр. 29 ка југу се рачвају још два државна путна правца и то:

- **Државни пут II А реда бр. 201** Сјеница-Врбница 2 (граница са Црном Гором), деоница 20101 од чвора 2134 Сјеница (км 0+000.00) до чвора 20101 Врбница (км 38+476). Границе плана су на путној стационажи од км 0+000 до км 4+508 (према путној стационажи државног пута II А реда бр. 201).
-
- **Државни пут II А реда бр. 202** Сјеница (Карајукића бунари)-Тутин, деоница 20201 од чвора 2903 Сјеница (Карајукића бунари) (км 0+000.00) до чвора 19704 Карајукића бунари (Сјеница) (км 27+150). Границе плана су на путној стационажи од км 0+000 до км 5+038 (према путној стационажи државног пута II А реда бр. 202).

Подаци су у складу са усвојеном **Уредбом о категоризацији државних путева** („Сл.гл. РС“, број 105/2013, 119/2013 и 93/2015)

Ограничење за квалитетно саобраћајно повезивање центара заједница села и насеља са специфичном функцијом представља недовољна повезаност са центром Сјенице и лоше стање путне мреже због нередовног и лошег одржавања. Додатни проблем веома слабе саобраћајне доступности јавља се периодично, услед отежаног одржавања путева у зимским условима на подручју општине.

Једно од основних ограничења за одржавање постојеће саобраћајне инфраструктуре су недовољна расположива финансијска средства, посебно јавни приходи локалне заједнице.

Посебан проблем представља измештање транзитног саобраћаја из градског центра Сјенице.

Мрежа локалних путева на подручју ПГР-а Сјеница има секундарни значај у путној мрежи и углавном је са застором од макадама. Путеве воде до сеоских насеља и имају улогу повезивања гравитационе зоне са центром општине.

Саобраћајни потенцијал за развој ваздушног саобраћаја је знатно повољнији. Недалеко од Сјенице постоји аеродром, али се не користи за цивилне намене.

Путна мрежа на подручју општине Сјенице може се прокоментарисати као незадовољавајућа. Упоредни подаци говоре да је густина путне мреже нешто изнад оне у Ивањици и Тутину а испод просека Србије.

Стање коловоза је такође неповољно на подручју Сјенице. Сјеница има најмање путева са савременим коловозом на подручју краљевачког региона.

Повезаност градског саобраћајног система са спољном путном мрежом

Контакт спољне путне мреже и градског саобраћајног система остварује се непосредно преко Државног пута I Б реда бр. 29 (бивши назив - магистрални путни правац М8) Пријепоље-Нови Пазар и Државног пута I Б реда бр. 21 Нови Сад- Ивањица-Сјеница Положај мреже јавних путева и њихов размештај на подручју града не издваја токове транзитног и циљног саобраћаја у граду. Сви саобраћајни токови који гравитирају насељу или се дисперзују из насеља прелазе кроз насеље и припадају му.

Сва укрштања саобраћајница и уливања саобраћајних токова остварују се у нивоу.

Комплетан циљни саобраћај везан је за новоизграђену градску магистралу и преко ње се преноси. Токови транзитног саобраћаја су регулисани.

Теретни саобраћај из правца Новог Пазара улази у насеље Државним путем I Б реда бр. 29 који се поклапа са улицом М. Јовановића. Теретна возила даље настављају улицом С. Ковачевића (градском магистралом) и Пријепољском према Пријепољу. Пре извођења улице Саве Ковачевића теретни и путнички саобраћај се одвијао кроз најужи градски

центар улицама М. Јовановића, С. Марковића, Краља Петра до Пријепољске улице, према Пријепољу.

Главни путнички саобраћај у ширем градском језгру одвија се улицама: Пештерском, продужетком Пештерске према Лењиновој. Лењиновом према улици Јаворској, Јаворском улицом, улицом Јездимира Повића и улицом Краља Петра, док се нешто мањи обим саобраћаја одвија улицама Јабланичком, Луке Гобелјића, 12 децембра и улицом Незнаног јунака.

Оптерећење прилазних путева и градских саобраћајница

Обим саобраћаја – просечан годишњи дневни саобраћај (ПГДС) на државном путу I реда бр. 21 на деоници Ивањица – Сјеница по прелиминарним резултатима ЈП „Путеви Србије“ износи 770 воз/дан у 2017. години.

Обим саобраћаја – просечан годишњи дневни саобраћај (ПГДС) на државном путу I реда бр. 29 на деоници Аљиновићи - Сјеница износи 810 воз/дан у 2017. Док на деоници Сјеница-Карајукића бунари) – Сушица износи 2170 воз/дан.

Степен моторизације је испод републичког просека, што је нарочито изражено на руралном подручју

Обрадом прикупљених информација добијени су резултати који су дали поуздану слику о природи, карактеристикама и законитостима одвијања саобраћаја у граду и његовом окружењу.

За све остале деонице државних путева (**ДП II А реда бр. 201 и ДП II А реда бр. 202**) које чине путну мрежу овог подручја не постоје подаци о величини саобраћајних токова, па се претпоставља да су незнатно мањи него на поменутиим деоницама.

На основу ових делимичних података може се уочити да иако је саобраћајна функција ослоњена само на друмске саобраћајнице путна мрежа на подручју Сјенице није оптерећена. Ради поређења са другим путним правцима у Србији треба рећи да је просечни годишњи дневни саобраћај за деоницу Ивањица – Сјеница 15 пута мањи него за деоницу Чачак-Прељина државног пута **I Б реда бр. 22** и дупло мањи од ПГДС-а за деоницу Прилике-Ивањица на припадајућем државном путу (**ДП I Б бр. 21**).

Пешачка кретања

Пешачење представља основни вид кретања у сваком граду па и у Сјеници. Истраживања вршена 1978. године показују да је у току једног дана у Сјеници просечно обављено око 70% пешачких кретања у односу на сва путовања на подручју града, и овај тренд се наставља и у садашњем периоду.

Пешачка кретања одвијају се флексибилно по мрежи, а и ван ње. У овом тренутку се за пешачка кретања користи мрежа тротоара уз саобраћајнице а углавном коловоз самих саобраћајница у граду.

Паркирање

Паркирање путничких аутомобила је неадекватно решено са мало организованих паркиралишта. Овакви организовани паркинзи налазе се испред хотела "Борићи", у кругу Дома здравља и мањи паркинг простор испред Општине као и неколико организованих паркинг површина у ужем центру насеља. Остало паркирање путничких аутомобила се углавном обавља на коловозима и тротоарима.

За паркирање тешких теретних возила не постоје организоване паркинг површине већ се оно обавља углавном на улицама и то Лењиновој и Јабланичкој (близина индустријске и радне зоне). Паркирање аутобуса се обавља на површинама аутотранспортног предузећа "Аутотранспорт" Сјеница.

Саобраћајни објекти

Ови објекти намењени су обезбеђивању функционисања аутомобилског саобраћаја као подсистема, снабдевању и опслуживању техничким одржавањем свих возила у граду, како домаћих, тако и оних која у град долазе споља или га транзитирају.

Аутобуска станица је лоцирана у улици Милорада Јовановића. Постојећи капацитет станице је веома ограничен. Оперативни простор је веома мали, нема дефинисаних перона, маневарски простор за возила и комуникације за путнике су такође ограничени. Имајући све ово у виду може се рећи да је локација аутобуске станице неповољна тако да у будућем периоду треба дефинисати бољу локацију која би задовољила све стандарде које поставља једна аутобуска станица. Преко пута аутобуске станице у непосредној близини налази се и такси станица са 27 регистрованих возила. И њена локација је веома скучена па у будућем периоду треба и за њу тражити нову локацију.

У Сјеници постоје три бензинске станице и то једна уз улицу М. Јовановића на улазу у град из Правца Новог Пазара а друга уз улицу Пријепољску на излазу према Пријепољу и Новој Вароши. Њихове локације су сасвим повољне и могу се задржати и у наредном периоду. Сервисирање и одржавање теретних возила и аутобуса регистрованих на подручју Сјенице организовано је у сервису за оправку возила који је лоциран у улици Јабланичкој при транспортној бази транспортног предузећа "Аутотранспорт". Сервисирање и одржавање путничких аутомобила обавља се у малим приватним сервисима и углавном задовољавају садашње потребе.

• **Оцена стања саобраћајне инфраструктуре**

На подручју ГП Сјенице не постоји задовољавајући ниво изграђености и повезаности саобраћајне мреже (око 40% од укупне мреже саобраћајница је под асфалтним застором) Веза градског саобраћајног система са спољном путном мрежом функционише незадовољавајуће јер транзит пролази кроз центар града

Мало оптерећење целокупне уличне мреже услед ниског степена моторизације и целокупне активности становништва

Није дефинисана примарна градска мрежа саобраћајница

Раскрснице на примарној мрежи нису адекватно решене

Саобраћајне површине нису диференциране (већина улица нема тротоаре)

Изузетно лош квалитет коловоза

Непостојање дефинисаних пешачких површина у централној зони града

Недовољан број организованих паркинг површина за путничке аутомобиле и тешка теретна возила

Незадовољавајућа локација аутобуске и такси станице

1.5.5. Мреже и капацитети јавне комуналне инфраструктуре

Електроенергетска мрежа

- На подручју које је предмет овог плана а који обухвата подручје општине Сјенице предметни конзум се напаја електричном енергијом из трафо станице напонског нивоа 110/35кV/кV Сјеница. У овој трафо станици се налазе два трансформатора снаге 10MVA и 20MVA. Напајање ове трафо станице је из правца хидроелектране ХЕ Увац преко које се напаја мрежа 110кV ЕД Сјеница. Напајање је преко 110кV-ног далековода ХЕ УВАЦ-Сјеница број 1152 који је доведен до поменуте ТС 110/35кV. Напајање овог конзума је остварено и из правца Новог Пазара преко далековода 110кV од ТС 220/110кV/кV Краљево 3 и даље преко ТС 110/35кV/кV Рашка и ТС 110/35кV/кV Нови Пазар 1, дакле преко далековода 110кV Нови Пазар – Сјеница број 189 ка ко је дато у графичком делу овог плана.

- Са гледишта рада дистрибутивне мреже Ед Сјеница , као напојна тачка моделије се трафо станица ТС 35/10кV/кV Сјеница. Од ове трансформаторске станице су постављени далеководи 35кV којима се напајају трафо станице 35/10кV/кV у граду и трафо станица 35/6кV/кV. Штава и 35/10кV/кV Расно. У градском делу се налази трафо станица 35/10 Сјеница 1 која је поред зграде Електродистрибуције и Сјеница 2.

- Нисконапонска мрежа је једним делом изведена као подземна мрежа а већим делом као надземна.
- У оквиру насеља постоји изграђено осветљење саобраћајница канделаберским стубовима као и стубовима јавне расвете, а један део осветљења налази се на стубовима НН мреже.
- Да би се постојеће стање електроенергетске мреже и инфраструктуре урадило и анализирано потребни су подаци који нису до данас добијени од надлежних предузећа Електроистрибуције а то су капацитети трансформаторских станица на наопонском нивоу 35 kV, затим број и снага трансформаторских станица 10/0.4kV/kV као и њихов положај, подаци о потрошњи електричне енергије како становништа тако и пословања и евентуални планови надлежне електродистрибутивне организације за ово подручје.

Телекомуникациона инфраструктура

На територији општине Сјеница, а за део простора који је обухваћен овим планом увидом у садашње стање телекомуникационе инфраструктуре односно електронске комуникације имамо следеће: На територији општине Сјенице а за чије подручје се ради план генералне регулације имамо услуге фиксне и мобилне телефоније, као и услуге дистрибуције радио и ТВ сигнала, интернет услуге и услуге јавних говорница. Ове набројане услуге електронске комуникације пружају следећа предузећа:

Предузеће Телеком Србија који преко своје подземне и надземне ТК инфраструктуре пружа услуге фиксне мреже и то :ПСТН,АДСЛ ИП ТВ, интернет као и услуге мобилне мреже, затим Теленор који пружа услуге мобилне мреже и интернета путем мобилне мреже као и ВИП МОБИЛЕ који пружа услуге мобилне телефоније.

Услуге кабловске дистрибутивне мреже-система пружа предузеће КДС ВИЗИЈА који поред сигнала кабловске телевизије пружа услуге интернета..

Пошта Србије пружа услуге јавних телефонских говорница.

На територији коју обухвата Сјеница а самим тим и у захвату плана основну инфраструктуру електронске комуникације има предузеће Телеком Србије односно ИЈ Нови Пазар, које је заступљено са главном АТЦ тако и са истуреним претплатничким степенима.. Из овога се изводи да фиксна телефонија се угланом одвија у склопу предузећа Телеком Србија који највећим делом пружа услуге фиксне телефоније.

На подручју Сјенице а које је предмет овог плана генералне регулације имамо следећу телекомуникациону инфраструктуру: Положен је оптички кабал који повезује Нови Пазар-Сјеница- Нова Варош-Пријепоље. Овај кабал делом је положен у земљи а делом је положен кроз кабловску канализацију. На овај кабал је повезан општински центар Сјеница као и насеља Дуга Пољана, Брњица и Штаваљ Од ТКЦ Нови Пазар положем је кабал оптички до РСС односно чворну централ Сјеница. Од ове централе даље се полаже оптички кабал ка ТКЦ Нова Варош И даље ка Пријепољу... Ови оптички каблови представљају магистрални вод . Поред овог магистралног вода положени су оптички каблови локалног значаја највећим делом у постојећој кабловској канализацији и делом у земљи Ови оптички каблови полажу се од ТКЦ Сјеница до завршних оптичких кутија(ЗОК) постављених у појединим објектима као што су зграда МУП-а и сличне. Поред ових оптичких каблова на подручју које је предмет овог плана постоји И приводни оптички кабал до РБС Велики Врх, и то у правцу Дуга Пољана-Дражевица-Камешница-РБС Велики Врх. Са овим оптичким кабловима омогућен је бржи развој телекомуникационе мреже на подручју општине као И нови видови саобраћаја кроз постојећу мрежу.

Поред оптичких каблова прикључење објеката односно корисника на телекомуникациону мрежу врши се бакарним кабловима који су положени кроз ужи део града у кабловској канализацији а већим делом слободно у рову у земљи. Подземни каблови су типа ТК59ГМ И ТКООВ пресека и капацитета у зависности од праваца као и броја корисника. Кабловска канализација се састоји од ПВЦ цеви пречника 110мм и одговарајућих ТК окна.

Како је наведено предузеће Телеком Србија поред услуга фиксне телефоније, преко своје мреже може пружати услуге ИСДН АДСЛ као и услуге ИПТВ телевизије.. Уз ове поменуте услуге предузеће Телеком Србије покрива ово подручје сигналом мобилне телефоније. За потребе покривања простора сигналом мобилне телефоније и услугама у мобилном саобраћају предузеће Телеком Србија има и једну МТС базну станицу која је РБС Радишића брдо а чије су координате 43°15'41.79"Н и 019°58'40.19"Е.

Поред предузећа Телекома Србија услуге мобилне телефоније пружа и предузеће Теленор које има одређен број базних станица, радио релејних станица као и антенских стубова и одговарајућих контејнерских кућица којима се покрива и простор који је предмет овог плана.

У даљем тексту је приказана табела са подацима о постојећим телекомуникационим објектима које окористи Теленор за пружање својих услуга:

Р.бр:	Локације-постојећи објекти	Еастинг	Нортхинг
1	Шапоњски врх	7414206	4807520
2	Точилово	7400321	4784835
3	Гостун	7399586	4781883
4	Љесковац	7422728	4805725
5	Попова глава	7429720	4791423
6	Расно	7433678	4782830
7	Маја Бунар	7423547	4769426
8	Сјеница	7417250	4791312
9	Сјеница 2	7417250	4791312
10	Сјеница 3	7419599	4792521
11	Јадовник	7405933	4793270

Територија општине Сјеница покривена је радио И ТВ сигналом преко предајника односно земаљским радио и ТВ сигналом а услуге пружања ТВ сигнала остварују се И преко оператера кабловске телевизије.

Услуге поштанског саобраћаја остварује се преко предузећа Поште Србије. На територији општине Сјенице постоји пет објеката пошта и све припадају радној јединици Краљево и то:

Р.бр:	Поштански број	Назив поште	Улица и број
1	36310	Сјеница	Милорада Јовановића бб
2	36311	Штаваљ	Штаваљ бб
3	36312	Дуга Пољана	Дуга Пољана бб
4	36313	Угао	Карајукића бунари
5	36314	Угао	Баре бб

На територији општине Сјеница постоји сигнал кабловске телевизије односно од 2005 године постоји развијена кабловска дистрибутивна мрежа. Услуге кабловске телевизије пружа предузеће КДС Визија. КДС систем је надземни постављањем каблова надземно на стубовима електроенергетске мреже и надземне телекомуникационе мреже. Кабловски дистрибутивни систем је делом изведен оптичким каблом а делом је изведен коаксијалним кабловима.

Хидротехничка инфраструктура

- **Снабдевање водом**

Као значајан административни и историјски центар лоциран на Пештерској висоравни, Сјеница има дугу традицију у организованом снабдевању становништва водом.

Наиме централни Сјенички водовод почиње да се реализује још 1933 године када је каптирано извориште "Врело" и изграђен гравитациони ливено - гвоздени цевовод пречника Ø150мм. до града.

Током касније експлоатације показало се да је квалитет воде захваћене на изворишту "Врело" неодговарајући за потребе водоснабдевања (повећана мутноћа, бактериолошка загађења) па су на локацији Радишића брдо око 1970год. изведени уређаји за пречишћавање воде за пиће капацитета око 25л/с. Истовремено се реконструира довод од каптаже до постројења (гради се нови цевовод Ø250mm) гради се пумпна станица која која са постројења препумпава воду у оближњи нови резервоар "Радишића брдо", гради се сам резервоар а такође се гради и нови цевовод Ø250mm од новог резервоара ка граду. Током 1985 и 1986год. обавља се реконструкција постројења за пречишћавање капацитета на око 40л/с, али се нажалост показало да су ефекти третмана воде на постројењу били незадовољавајући. Долази и до бактериолошке контаминације воде на изворишту и хидричне епидемије у граду, тако да се ово извориште напушта.

Нарасле потребе у води и неопходност хитног решавања проблема водоснабдевања града налажу изналажење новог изворишта водоснабдевања. Одабрано је врело "Зарудине" које је лоцирано око 2км северно од града. Показало се да квалитет воде на изворишту одговара пијаћој води а издашност изворишта процењује се на 220-250л/с. Од 1986 године реализују се објекти за обезбеђење довода воде са изворишта "Зарудине"

- каптажа "Зарудине"
- пумпна станица "Зарудине" минималног капацитета 200л/с којом се вода захваћена на каптажи препумпава у оближњу прекидну комору
- прекидна комора запремине 100м³ где се прихвата вода захваћена на изворишту и даље гравитационо транспортује ка граду релејној ПС "Сјеница"
- гравитациони цевовод Ø400мм дужине 2150м од прекидне коморе до ПС "Сјеница"
- пумпна станица "Сјеница" која се састоји из црпног базена, машинске сале, просторије за хлорисање и канцеларије.
- потисни цевовод од пумпне станице "Сјеница" ка градској дистрибутивној мрежи.

И поред реализације поменутих објеката и цевовода и располагања више него довољним количинама квалитетне воде, велики број потрошача у Сјеници је годинама изложен нередовном снабдевању и дуготрајним рестрикцијама. Јављају се велики губици унутар дистрибутивне мреже који прелазе и половину произведене воде. Водоводне цеви су од метала и неметала, али највећи проценат су азбест-цементне цеви.

- Фекална канализација

У ужем центру града постоји делимично изграђена канализациона мрежа. Отпадне воде се прикупљају системом канала и одводе преко колектора Ø800mm у реку Грабовицу, мањи део се испушта у постојеће потоке.

Аутотрнспортно предузеће, конфекције "Весна" и "Рашка" каналом испуштају отпадне воде у реку Грабовицу. Неке фабрике имају уређење за пречишћавање технолошких вода.

Велики проблем фекалне канализације је што је у њу упуштен велики број сливника са површинским водама.

- Атмосферска канализација

Иако обилује речним токовима, изграђено је само неколико краћих канала у самом центру града који изливају кишне воде у реку и потоке. У неким улицама су сливници везани за фекалну канализацију.

Канализацију кишних канала треба градити као сепаратну - одвојену од канализације употребљених вода.

- Регулисање речних токова и потока

У Сјеници се налазе реке Грабовица и Јабланица као и неколико потока. У самом центру града Грабовица је регулисана у дужини од око 750m. Јабланица је регулисана у дужини од око 575m, Међуречки поток је регулисан у дужини од око 600m. Поток Глибан је једним делом зацевљен у дужини од око 365m. Јасна је потреба за регулисањем ових токова и даље, заштитом и ослобађањем одређених површина и објеката. Депонијска преграда на реци Грабовици налази се узводно око 4,5km од постојеће градске регулације.

Пројектована је да задржи 25000m³ наноса. Изграђена је од бетона висине 4m и ширине 57m са подслапљем и зубом.

1.5.6. Зеленило

Према начину коришћења на подручју предметне измене и допуне ПГР-е евидентирано је пољопривредно земљиште, шуме, ливаде и неплодно земљиште, док су у урбаном језгру присутне и јавне уређене зелене површине (трг и парк).

Просечна вредност уређених зелених површина, као и њихова биолошка кондиција и декоративност на територији града Сјенице је веома мала. Неравномерно распоређене зелене површине, ни по квалитету ни по организацији не одговарају потребама Сјенице, јер нису формиране тако да стварају складан однос зеленила града и ванградског зеленила.

Неумерена урбанизација, као и неравномерна организација изграђеног и слободног простора, одредиле су и распоред зелених површина, које се у градском језгру јављају као спорадичне зелене флексе, а већи део зеленог фонда представљају ободно постављање површине под травњацима, пашњацима и шумама.

Свеприсутан је тренд осиромашења пашњака испашом, проређивање шумских састојина експлоатацијом дрвета за огрев и сл., тако да зелена карта Сјенице функционише у свом затеченом стању, уз стално осиромашење биолошке разноврсности, што у великој мери утиче на очување јединствених природних вредности, али и квалитета живљења.

Стање животне средине

Основне карактеристике предметног подручја су разнолики природни услови са доминацијом брдских и планинских области. У геолошкој грађи је евидентна велика хетерогеност, што говори о различитим условима за развој пољопривреде, шумарства и других активности. Прелазна климатска зона, са модификованом климом, сличнијом планинској него долинској, али блажој од планинске, одражава се на тип вегетације и могућност гајења неких пољопривредних култура. Као природни ресурси на предметној територији присутне су пољопривредне површине од којих доминирају травне површине претежно пашњачког типа, док се обрадиве површине јављају ређе у оквиру становања са пољопривредом. Ретко су заступљени и воћњаци. Велики природни потенцијал представљају и шуме од којих су најзаступљеније шуме у државном власништву и то шуме производне намене и заштитне шуме. Према пореклу доминирају вештачки подигнуте састојине и изданачке шуме у односу на високе природно обновљене састојине. Остатак приватних шума је изданачког порекла са знатним учешћем шикара и шибљака, те се свеукупно стање пошумљености може означити као лоше. Што се тиче водених ресурса уочава се одређени парадокс, јер је подручје Сјенице једно од воднијих подручја Србије, а и поред тога има проблема са снабдевањем водом, делом због просторне и временске неравномерности вода, а делом због недовољно развијене водопривредне инфраструктуре. У близини урбаног центра Сјенице регистровано је извориште термалних вода Бањице.

Територија општине Сјеница представља сложену структуру природних (морфолошких, хидрогеолошких, педолошких и др.) одлика и антропогених утицаја у изграђеним урбаним и инфраструктурним зонама. У садашњем начину коришћења простора може се рећи да

доминирају природни и измењени предели и мала густина насељености. У том смислу већи део подручја општине није изложен значајнијем „еколошком“ оптерећењу.

Генерално се може оценити да су елементи животне средине ваздух, вода, земљиште најугроженији у општинском центру, делимично услед одсуства адекватне инфраструктурне опремљености, а делимично директним дејством становништва које је ширењем свог егзистенцијалног простора и продукцијом различитих отпадних материја знатно изменило еколошке услове средине.

Ниво економске развијености представља значајну детерминанту стања животне средине. Променљивост разматраних еколошких индикатора потврђује да се подручја са нижим степеном развијености у погледу заштите животне средине превасходно суочавају са проблемима руковања отпадним водама и чврстим отпадом, а у релативно развијенијој градској средини додатно и са загађеним ваздухом.

Први кључни проблем заштите животне средине је управљање отпадним водама у погледу преишћавања отпадних вода, развоја канализационе мреже и у граду и у оквиру руралних насеља. Нарочито је изражен проблем заштите вода у сливу реке Увац, од којих кроз предметни простор плана протичу Грабовица и Јабланица. Други кључни проблем је неадекватно управљање комуналним чврстим отпадом. А значајан еколошки проблем општинског центра Сјенице представља загађеност ваздуха. Проблем је што нема квантитативних података који конкретни извори највише доприносе загађењу, иако је, генерално, јасно да је у питању сагоревање чврстих и течних горива у индивидуалним ложиштима и саобраћај на најоптерећенијим транзитним улицама у централној зони.

Велики потенцијал за заштиту животне средине предметне територије, представља присуство квалитетних и веома квалитетних природних елемената. Додатни потенцијал су и високообразован кадар у општинским и образовним институцијама и појединим индустријским предузећима, увођење ресурсне ренте која ће омогућити улагања у очување и унапређење квалитета животне средине и квалитета живљења локалног становништва, могућност приступа страним инвестиционим фондовима и др.

Заштићена природна добра

На основу документације Завода за заштиту природе Србије, као и увидом у централни регистар заштићених природних добара, констатовано је да на територији која је обухваћена изменом и допуном ПГР-е, нема заштићених природних добара. Међутим, источни део овог простора је део **еколошке мреже** која представља скуп функционално повезаних или просторно блиских еколошки значајних подручја. Успостављена је Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/10). Заштита подручја еколошке мреже спроводи се према члану 10. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10).

Такође, источни део планираног простора је дефинисан као ИВА подручје (ИВА – Important Bird Areas) – од значаја за птице и саставни је део еколошке мреже дефинисане законом о заштити природе.

Према студији заштите Пештерске висоравни, која је од стране Завода за заштиту природе Србије рађена са циљем да се валоризује простор Пештерске висоравни, детерминисане су посебне природне и амбијенталне вредности и утврђени параметри коришћења природних ресурса. При изради студије пошло се од основних еколошких начела о очувању и унапређењу биодиверзитета и усклађеног развоја животне средине, што подразумева прилагођавање структуре и динамике привредних и других делатности захтевима и условима одржавања екосистема на подручју Пештера. Узето је у обзир да се ради о подручју високих еколошких потенцијала са квалитетним природним вредностима, очуваним предеоном целинама разнородних структура и пејзажа, руралним целинама, али и са значајним агроекономским потенцијалима.

Основна стратегија привредног развоја требало би да буде интегрални еколошки развој уз унапређење природне средине која ће бити основ за еколошки чисту пољопривредну

производњу. Уз то и развој компатибилних и комплементарних делатности, туризма и искоришћавања ресурса у складу са одрживим развојем.

У оквиру предметне измене и допуне ПГР-е налазе се два локалитета која су у наведеној Студији означена као природна добра, односно рекреативно-туристички локалитети. Први се односи на објекат хидрогеолошког наслеђа Сјеничко врело, на излазу из клисуре Грбовице-које спада у најјача крашка врела, високе атрактивности облика изворишта и са слаповима, а други на локалитет „Борићи“ (Борови) где се налази и истоимени хотел.

Препознате локалитете је потребно третирати као вредне локације и утврдити мере максималне заштите уз услове коришћења и уређења који ће обезбедити очување њихових природних и амбијенталних вредности.

Основна ограничења за ефикаснију заштиту природних и непокретних културних добара јављају се услед недостатка планске документације, нарочито одговарајућих урбанистичких планова; недовољне презентације, неразвијене туристичке интерпретације и слабе доступности природног и културног наслеђа; неистраженост археолошких локалитета и народног градитељства на руралном подручју; неефикасне контроле непланске градње у заштићеној околини непокретних културних добара и др.

1.5.7. Преглед евидентираних и заштићених објеката, споменика културе и природе и амбијенталних целина

За потребе израде измена и допуна ПГР-е коришћени су подаци из Просторног плана Општине Сјеница.

На подручју општине Сјеница утврђено је осам непокретних културних добара у категорији културног добра од који се у захвату предметне измене и допуне ПГР-е налазе:

- *Султан Валида џамија у Сјеници* – највећи верски објекат исламске верске заједнице у Републици Србији, подигнут крајем XVIII и почетком XIX века као задужбина Тиримузган Кадун, мајке (валиде) султана Абдул-Халида; монументални објекат са зидовима од ломљеног камена дебљине око 1,0m, ниском централном куполом са малим прозорским отворима, са обновљеним дрвеним тремом и високим, витким савршено озиданим минаретом. Приоритетне мере заштите за овај споменик културе су обнова оштећених делова фасаде, одржавање и уређење тротоара, околног терена и гробља.
- *Радишића брдо*, археолошко налазиште 2km јужно од Сјенице – остаци цркве познате као црква Стеве Васојевица мањих димензија и правоугаоне основе, истражена је и конзервирана 1979.

Евидентирано је 29 непокретних културних добара која уживају претходну заштиту и пописано 209 археолошких локалитета. У оквиру обухвата који се обрађује овом изменом и допуном ПГР-е налазе се:

- *Воденица на Врелу* - Две старе воденице великих димензија, делимично срушене за које су прописане мере заштите: реконструкција објеката и механизма за мљење, препокривање шиндром, адаптација унутрашњости објеката
- *Црква Св. Петра и Павла* - Црква, парохијски дом, зидани звоник и нови парохијски дом у изградњи. Црква је монументална, базиликалног типа, издужене правоугаоне основе, изнад источног травеја уздиже се висок узани тамбур са кружним кубетом и асоцира на манастир Милешеву. Зидана је каменом и малтерисана, са богатом спољном декорацијом која подсеца на прве српске задужбине рашке стилске групе, пре свега на Студеницу Крај XIX века. Мере заштите – санација капиларне влаге.
- *Ћатовића кућа* - Стамбени објекат зидан каменом у приземљу и цатмом на спрату, покривен фалцованим црепом, са оцуваном декорацијом на фасадним елементима и оригиналним ентеријером. Поред објекта је џамија мањих димензија са минаретом. Друга половина XIX века.
- *Ћилимска школа* - Приземни објекат на каменим темељима, зидан у бондрук систему, са четвороводним кровом покривеним фалцованим црепом. Мере заштите - Потпуна реконструкција. Утврђивање нове намене.

- Војничке ливаде - Војни објекат из Аустроугарског периода. Мере заштите - Утврђивање нове намене.
- Просторна културно историјска целина - Више породичних кућа у градском језгру, спратни објекти са каменом зиданим приземљем и спратом у бондрук систему, са улазним тремом у приземљу и на спрату, или са унутрашњим степеништем, четвороводних кровова покривених шиндром. Издвајају се куће: Куртагића, Врцића, Хафића, Смаја Бећирагића и Росе Аничих. Мере заштите - Обнова урушене Спаховића куће. Санација свих осталих објеката. Утврђивање нове намене, у првом реду у функцији туризма.
- Стара зграда биоскопа - спратни објекат симетричне структуре. Мере заштите - Рестаурација објекта.
- Ћеркезка кућа- стамбени спратни објекат са четвороводним кровом покривеним фалцованим црепом, богате фасадне орнаментике 1931. Година. Мере заштите - Врацање дрвене столарије у приземљу објекта.
- Српска модерна, Пештерска улица - спратни објекат који је представник српске послератне модерне, одличних пропорција са кружним отвором на крову и полукружним улазним делом објекта. Мере заштите - Рестаурација фасаде објекта
- Стамбена зграда - стамбени објекат на главном градском тргу, представник реалног социјализма. Једноставан, одличних пропорција и симетричан.

Од археолошких налазишта у обухвату предметне измене и допуне ПГР-е налазе се:

- Град – Утврђење у центру града, нема остатака, почетак XVII в.
- Црква Св. Петра и Павла, крај XIX, почетак XX в.
- Султан валиде џамија друга половина XIX в
- Црква Стеве Васојевића - Црква са некрополом
- Пријеполски шанац Карадорде, 1809. - рекогносцирање 2006.
- Шанац на Пети - рекогносцирање 1985.
- Муслиманско гробље, велико гробље са џамијом друга половина XVII в - рекогносцирање 2006.
- Шанац – Дубиње, затворени шанац у облику редута - рекогносцирање 1985.

Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине

Утврђују се **опште мере** и услови заштите и коришћења непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета) на подручју општине:

- 1) мере техничке заштите и други радови на непокретном културном добру могу се изводити под условима, у поступку и на начин утврђен Законом о културним добрима;
- 2) забрањује се раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање и вршење свих радова који могу нарушити својства непокретног културног добра; и
- 3) забрањује се коришћење или употреба непокретног културног добра у сврхе које нису у складу са његовом наменом и значајем, или на начин који може да доведе до његовог оштећења.

Утврђују се опште мере и услови заштите и коришћења **заштићене околине** непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета):

- 1) забрањује се изградња индустријских, рударских и енергетских објеката, сточарских и живинарских фарми, инфраструктурних и других објеката који својим габаритом, обликом и наменом, односно својом експлоатацијом и отпадним материјама могу да угрозе непокретно културно добро и да деградирају и наруше пејзажне одлике и природне елементе његове заштићене околине;

- 2) у заштићеној околини непокретног културног добра забрањује се: депоновање отпада и испуштање отпадних вода; преводење водова високог напона већег од 35 кВ; отварање каменолома, експлоатација сировина (камена, шљунка и др.) из корита реке и други видови нарушавања обала водотока, отварање позајмишта земље и другог материјала; сеча шуме и огољавање површина под шумом, док се интервенције дозвољавају у циљу неге, уређења и унапређења шумских састојина; уношење нових врста дрвећа и жбуња у постојеће шумске састојине које су стране оро-климатогеним условима подручја, а посебно егзота; уношење страних врста дивљаци чије присуство може да изазове непожељне еколошке последице и измену састава аутохтоног живог света; коришћења пољопривредног земљишта, промене намене и култура које доводе до његове деградације и промене аутентичног амбијента, изузев уколико је предвиђена промена у складу са мерама заштите околине;
- 3) забрањује се интервенисање на обалама и регулација река, осим у интересу заштите непокретног културног добра у складу са условима Завода за заштиту споменика културе из Краљева и Завода за заштиту природе Србије; и
- 4) подизање нових и реконструкција постојећих зелених површина у заштитним појасевима саобраћајне и остале инфраструктуре, поред водотока, туристичких и пратећих садржаја условљава се употребом аутохтоних врста са тог подручја.

Опште и посебне мере заштите и услови коришћења простора у окружењу непокретних културних добара утврђују се диференцирано за специфичне групе споменичког наслеђа општине Сјеница, и то за:

- утврђена и евидентирана непокретна културна добра; и
- археолошке локалитете.

Мере заштите и услови коришћења заштићене околине утврђених и евидентираних непокретних културних добара

Опште мере заштите евидентираних непокретних културних добара јесу:

- 1) на објекту се могу изводити мере техничке заштите у циљу враћања аутентичног изгледа и очувања габарита, свих конструктивних и декоративних елемената, оригиналних материјала и стилских карактеристика;
- 2) не дозвољава се повећање хоризонталног и/или вертикалног габарита објекта;
- 3) не дозвољавају се радови на објекту који могу да угрозе статичку стабилност објекта и наруше његов спољашњи изглед; и
- 4) дозвољавају се они радови на објекту који ће довести до побољшања санитарнохигијенских услова коришћења објекта, с тим да они не наруше његов спољашњи изглед.

Посебне мере заштите и услови коришћења заштићене околине утврђених и евидентираних непокретних културних добара и њихове заштићене околине дефинисане су Просторним планом, до утврђивања граница и зона са диференцираним режимима заштите, изградње и уређења простора, јесу:

- 1) до доношења одговарајућег урбанистичког плана забрањена је изградња, реконструкција и легализација објеката који нису у функцији заштите, презентације и афирмације непокретног културног добра;
- 2) посебне мере заштите, услови коришћења и правила изградње и уређења простора заштићене околине непокретног културног добра и зона заштите, као и уклањање објеката који својом наменом, волуменом/габаритом, архитектуром и примењеним материјалима девестирају квалитет културно-историјског наслеђа и предеони лик заштићене околине и зона заштите ближе ће се дефинисати одговарајућим урбанистичким планом; и
- 3) обезбеђује се археолошки надзор приликом обављања земљаних радова, који нису у склопу археолошких истраживања; као и грађевинских радова у непосредној близини заштићене околине непокретног културног добра.

Мере заштите и услови коришћења заштићене околине археолошких локалитета

Посебне мере заштите и услови чувања **археолошких локалитета и коришћења њихове заштићене околине** дефинисане су Просторним планом, до утврђивања граница и зона са диференцираним режимима заштите, изградње и уређења простора, јесу:

- 1) сакрална здања у рушевинама, где за то постоје могућности, треба у целости обновити, чак и у случајевима када би поједини сегменти обнове били хипотетични;
- 2) цркве у археолошким остацима – црквинама, требало би након истраживања рестаурирати, ради очувања дигнитета некадашњег сакралног простора;
- 3) по правилу се избегава презентација археолошких остатака на отвореном простору (*in situ*), док је евентуална презентација остатака евидентираних и фортификација које ће се открити током будућих истраживања могућа уз обимнија заштитна надзиђивања;
- 4) забрањује се ширење савремених гробља на простор старих сакралних некропола;
- 5) предуслов презентације старих сакралних некропола са већим бројем очуваних надгробних споменика јесте чишћење локалитета од дивље вегетације и познијих наслага земље;
- 6) археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена прекопавања, ископавања и дубока заоравања (преко 30cm);
- 7) у случају трајног уништавања или нарушавања археолошког локалитета због капиталних инвестиционих радова, спроводи се заштитно ископавање о трошку инвеститора;
- 8) на простору Просторног плана дефинисане заштићене околине археолошких локалитета забрањује се изградња објеката, изузев инфраструктурних објеката од републичког и регионалног значаја (планирана акумулација на Људској реци, обилазница Сјенице и завршетак изградње државних путева ИБ-13, тј. ДП III 117 и ДП III 231, 231а, 236, 236а и 272) предвиђених просторним и урбанистичким планом;
- 9) забрањено је постављање надземних далековода, док се за положај трасе и изводење подземних електричних водова и других инсталација (водовода, канализације, оптичких каблова) прибављају услови и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе и обезбеђује стални археолошки надзор у току извођења радова;
- 10) у непосредној околини Просторним планом дефинисане заштићене околине археолошких локалитета инвестициони радови спровode се уз повећане мере опреза и обезбеђење археолошког надзора;
- 11) уколико се током радова наиђе на археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- 12) дозвољава се инфраструктурно опремање и уређење Просторним планом дефинисане заштићене околине археолошких локалитета према условима надлежног завода за заштиту споменика културе; и
- 13) забрањује се неовлашћено прикупљање покретних археолошких површинских налаза, или одношење надгробника и прекопавање гробова.

Приоритети заштите непокретних културних добара

Приоритети заштите непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета) јесу:

- 1) спровођење процедуре категоризације и стицања статуса културног добра за евидентиране споменике културе који уживају претходну заштиту;
- 2) обављање истраживања пописаних археолошких налазишта и спровођење процедуре евидентирања, категоризације и стицања статуса културног добра за највреднија археолошка налазишта;
- 3) утврђивање граница заштићене околине и уређење зона са диференцираним режимима заштите, изградње и уређења простора за категорисане и евидентиране споменике културе;
- 4) обављање систематског рекогносцирања подручја општине у оквиру пројекта „Атлас народног градитељства Србије” Републичког завода за заштиту споменика културе,

континуелних истраживања, утврђивања статуса непокретног културног добра и спровођења предвиђених мера заштите објеката и целина народног градитељства; 5) очувању намене и основних функција споменика културе народног градитељства; са могућношћу дислокације и реконструкције појединих објеката и подизања реплика репрезентативних примера народног градитељства у етнопарку у насељу Тузиње; и 6) предузимање активности на презентацији, туристичкој интерпретацији и повећању саобраћајне доступности непокретних културних добара.

1.5.8. Оцена расположивих подлога за израду плана

За израду измене и допуне ПГР-е коришћене су подлоге и подаци који су добијени од надлежних јавних предузећа и институција.

Катастарске подлоге и орто – фото снимак су на довољном нивоу ажурности за овај ниво планског документа.

Услови Јавних предузећа везани за инфраструктурно напајање предметног простора коментарисани су у оквиру поглавља која се баве инфраструктуром.

У поступку прибављања података за израду измене и допуне ПГР-е обрађивач је извршио евидентирање постојећег стања и при томе препознао зоне по намени и начину коришћења и др.

1.5.9. Биланс површина - постојећи начин коришћења земљишта у оквиру анализираног простора

Намена	П намене (ha)
ОСТАЛЕ ПОВРШИНЕ	2878,8
СТАНОВАЊЕ	400,08
Становање мале густине	198,06
Становање малих густина са делатностима	5,72
Становање са пољопривредом	193,24
Становање велике густине	0,76
Становање велике густине са делатностима	2,3
ПОСЛОВНО-КОМЕРЦИЈАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	17,42
ПРОИЗВОДНЕ ДЕЛАТНОСТИ	39,27
ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ	1,52
НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА	1,79
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	330,56
ШУМЕ	346,66
ЛИВАДЕ	1694,9
НЕПЛОДНО ЗЕМЉИШТЕ	20,53
НЕИЗГРАЂЕНО ЗЕМЉИШТЕ	26,07
ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	234,19
ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ	10,13
КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	13,46
ПОВРШИНЕ У ФУНКЦИЈИ ВОЈСКЕ	1,12
ПОВРШИНЕ У ФУНКЦИЈИ АЕРОДРОМА	51,53
ОРГАНИЗОВАНЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ	7,95
УРЕЂЕНЕ ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ	2,07
ВОДЕНИ ТОКОВИ	30,21
САОБРАЋАЈ	109,77
УКУПНО обухват плана	3105,06

2. ПЛАНСКИ ДЕО

2.1. Правила уређења

2.1.1. Подела на функционалне зоне унутар простора плана

Због потребе за утврђивањем правила уређења и правила грађења у измени и допуни ПГР-е простор унутар границе обухвата измене и допуне је према преовлађујућој намени простора, урбанистичким показатељима и другим карактеристикама подељен на карактеристичне **просторне целине**.

У оквиру сваке просторне целине се издвајају одређене **зоне**, у оквиру којих се могу остварити планиране намене у складу са правилима уређења и грађења за сваку зону. Подела на зоне је извршена како би се у оквиру исте намене одређеним површинама обезбедили различити услови градње.

Просторна целина 1 - „Центар“ укупне површине 268,15ha обухвата централну градску зону од које се зракасто шире преостале три целине.

Захвата централно градско језгро где северну границу чини Лењинова улица све до кружног тока испред хотела „Борићи“ и наставља даље све до унутрашњег прстена.

Просторну целину „Центар“ карактерише територијално обухватање свих значајних градских функција. У њој су смештени сви најзначајнији објекти управе, школства, здравства, спорта и рекреације, трговине и угоститељства, а карактерише је и највећа концентрација становништва. Све остале целине представљају гравитирајућа подручја ка овој целини.

Целина „Центар“ обухвата 21 зону у оквиру којих се издвајају површине у функцији:

- становања малих, средњих и великих густина,
- мешовите намене,
- школства, здравства и осталих јавних функција,
- аутобуске станице са бензинском станицом,
- комуналних функција као што су пијаца, гробље, објекти електроенергетске инфраструктуре, топлана итд.
- уређеног и заштитног зеленила,
- водотока,
- пешачке зоне односно градског шеталишта,
- спорта и рекреације,
- верских објеката.

Обзиром на изграђеност простора, мањи део Целине 1 планиран је за даљу планску разраду и он обухвата укупно четири Плана детаљне регулације. У оквиру ове целине је планирана и разрада кроз један Урбанистички пројекат за потребе урбанистичко-архитектонског обликовања површине јавне намене.

За зоне опредељене за израду планова нижег реда у оквиру ове просторне целине и то: ПДР 1, 2, 3 и 4 кроз правила уређења дефинисане су смернице за њихову даљу разраду, а за све остале зоне овим планским документом дефинисана су Правила грађења.

Просторна целина 2 – „Север“ – „Сухо поље“ укупне површине 798,35ha. Ова целина заузима северни део захвата измене и допуне ПГР-е и омеђена је са југа једним делом границом целине „Центар“, а другим делом Државним путем 1.б реда бр.29 путни правац према Новом Пазару обухватајући пут. На западу се граница простира до Државног пута 1.б реда бр. 21 односно пута за Ивањицу такође обухватајући пут. Северну и источну

границу целине чини граница измене и допуне ПГР-е односно граница катастарске општине Сјеница.

Целина 2 обухвата 15 зона у оквиру којих се издвајају:

- становање малих густина,
- становање у пољопривреди
- мешовита намена
- површина за аеродром,
- површина за сточну пијацу,
- површина за објекте хидротехничке инфраструктуре (систем за пречишћавање отпадних вода),
- водотоци,
- пољопривредне површине,
- површине за спорт и рекреацију
- површине заштитног зеленила и површине опредељене за шуме,
- површина у функцији транзитног обилазног прстена.

Планским решењем се углавном утврђују и проширују постојеће функције. Становање као претежна намена углавном је планирано као становање малих густина док се на северо-западном делу зоне јавља становање у пољопривреди.

Од површина јавне намене у овој целини планирана је површина за топлану која је планирана северније уз Јабланичку улицу и припада зони предвиђеној за даљу планску разраду.

Површине које су некада биле у функцији текстилног комбината „Весна“ и ПИК-а „Пештер“ као и већи део слободних површина према реци Грабовици овом изменом и допуном ПГР-е су опредељене за мешовите намене где уз Лењинову улицу и новопланирани унутрашњи прстен треба лоцирати садржаје пословно – производног карактера док се у унутрашњости опредељених зона могу организовати и други садржаји као што су становање, спорт и рекреација, здравство, верски објекти, туристичко рекреативни садржаји, објекти мале привреде који не угрожавају становање и сл.

Значајну зону која се формира овим планским решењем чине садржаји у функцији туризма, спорта и рекреације око хотела „Борићи“. Изменом и допуном ПГР-е је предвиђено проширење хотелских капацитета као и допуна садржајима у зони око реке Јабланице. У оквиру зоне планиране за спортско рекреативне садржаје организовати садржаје који ће подржати туристички карактер окружења и заједно са трим стазама које се развијају у оквиру „Борића“ у залеђу употпунити туристичку понуду.

Део просторне целине 2 планиран је за разраду плановима нижег реда и то су углавном зоне које су у непосредном контакту са зоном „Центар“. У захват целине 2 улази и део коридора Транзитног обилазног прстена који је ППО Сјеница у целини опредељен за разраду ПГР. Такође у захват целине 2 задире и део зоне аеродрома. ППО Сјеница планирана је израда ПДР за Општи аеродром Сјеница којим би се обрађивао аеродром у целости.

За зоне опредељене за разраду плановима нижег реда у оквиру ове просторне целине и то: ПДР 6, 7, 8, 9 и 10 као и за ПГР за Транзитни обилазни прстен и ПДР за Општи аеродром Сјеница кроз правила уређења дефинисане су смернице за њихову даљу разраду, а за све остале зоне овим планским документом дефинисана су Правила грађења. У оквиру ове целине је планирана и разрада кроз један Урбанистички пројекат (УП 3) за потребе урбанистичко-архитектонског обликовања површине у функцији туризма (хотел „Борићи“).

Просторна целина 3 – „Запад“ – „Глибан – Баре“ укупне површине 1145,53ха. Ова целина обухвата западни део захвата измене и допуне ПГР-е и обухвата простор чију јужну, северну и западну границу чини граница измене и допуне ПГР-е док се источним делом она креће Државним путем 1.б реда бр.21 односно правцем према Ивањици до границе целине 1 и даље наставља путем за Крајиновиће 117.

Целина 3 обухвата 14 зона у оквиру којих се издвајају површине у функцији:

- становања малих густина,
- становања у пољопривреди,
- мешовита намена
- туризма,
- јавних функција – хидрометеоролошке станице,
- верских објеката,
- гробља,
- објеката хидротехничке инфраструктуре – резервоари,
- водотока,
- зеленила односно шума и неплодног земљишта,
- пољопривредних површина,
- површине за експлоатацију камена
- површина у функцији транзитног обилазног прстена.

Као доминантна функција у овој целини заступљено је становање и то становање малих густина које постепено прераста у становање у пољопривреди које се развија по ободу унутрашњег прстена, Улице Незнаног јунака и пута Сјеница – Крајиновиће. Између површина намењених становању са пољопривредом простиру се пољопривредне површине које чине њихов саставни део.

Део просторне целине 3 планиран је за разраду плановима нижег реда и то су углавном зоне које су у непосредном контакту са целином „Центар“. У захват целине 3 улази и део коридора Транзитног обилазног прстена који је ППО Сјеница у целини опредељен за разраду ПГР. У оквиру ове целине је планирана је разрада кроз један Урбанистички пројекат – УП 2 за урбанистичко-архитектонску разраду локације (локација Воденице на врелу је евидентирана као културно добро па при изради Урбанистичког пројекта треба поштовати услове Завода за заштиту споменика културе).

За зоне опредељене за даљу планску разраду у оквиру ове просторне целине и то: ПДР 11 и 12 као и за ПГР за Транзитни обилазни прстен, кроз правила уређења дефинисане су смернице за њихову даљу разраду, а за све остале зоне овим планским документом дефинисана су Правила грађења.

Просторна целина 4 – „Југ“ – „Качарево“ укупне површине 893,03ха обухвата простор чију североисточну границу чини Државни пут 1. Б реда бр 21 – путни правац према Новом Пазару, јужну и источну граница Плана, северну целина „Центар“ и западну пут за Крајиновиће 117.

Целина 4 обухвата 9 зона у оквиру којих се издвајају површине у функцији:

- становања малих густина,
- становања у пољопривреди,
- мешовите намене,
- верских објеката,
- гробља,
- водотока,
- пољопривредних површина,
- површина у функцији транзитног обилазног прстена.

У овој целини доминантна је функција становања са пољопривредом и пратећим пољопривредним површинама.

Собзиром на специфичност предметног простора у оквиру ове целине планирана је разрада дела простора и то у захвату једног ПДР. У захват целине 4 улази и део коридора Транзитног обилазног прстена који је ППО Сјеница у целини опредељен за разраду ПГР.

За зону опредељену за даљу планску разраду у оквиру ове просторне целине и то: ПДР 5, као и за ПГР за Транзитни обилазни прстен, кроз правила уређења дефинисане су смернице за њихову даљу разраду, а за све остале зоне овим планским документом дефинисана су Правила грађења.

У оквиру сваке просторне целине заступљене су саобраћајне површине у виду коловоза, тротоара, јавних паркинга, пешачко – бициклических стаза, јавних платоа као и површина у функцији комуналних садржаја који подржавају планирану инфраструктуру.

У оквиру површина које су опредељене за јавно грађевинско земљиште не могу се подизати објекти који нису у функцији планиране намене. **Земљиште које се тренутно користи као јавно грађевинско земљиште задржава се као такво до момента даље планске разраде.**

2.1.2. Намена простора и биланс површина

2.1.2.1. Намена простора

Анализом постојећег стања и процене развојних могућности, а на основу стечених обавеза из планова вишег реда, дошло се до решења саобраћајне мреже са претежним наменама у оквиру предметног простора и поделе земљишта на јавно и остало грађевинско земљиште.

Простор који је предмет разраде измене и допуне ПГР-е захвата површину од 3 105,06ха. У оквиру овог простора дефинисане су основне намене земљишта опредељене за јавно и остало грађевинско земљиште.

- **Јавно грађевинско земљиште**

У оквиру јавног грађевинског земљишта се налазе:

- ***Површине у функцији саобраћаја:***
 - коловози, тротоари и јавни паркинзи
 - паркинг за теретна возила
 - пешачко бициклическе стазе
 - пешачка зона
 - аеродром
 - паркинг за теретна возила
- ***Површине јавних функција као што су:***
 - школство (основна, средња школа, студентски дом)
 - здравство (болница, дом здравља, ветеринарска станица)
 - остале јавне функције (управа, администрација, култура, социјална заштита, хидрометеоролошка станица, полицијска станица)
- ***Површине у функцији водотока:***
 - регулисани водотоци и природни токови

- **Површине у функцији комуналних садржаја:**
 - зелена пијаца,
 - сточна пијаца,
 - гробље,
 - објекти у функцији хидротехничке инфраструктуре и
 - топлана
- **Површине у функцији зеленила**
 - уређено зеленило и
 - уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом.
- **Површине у функцији саобраћаја**

У оквиру јавног грађевинског земљишта – постојећих и планираних улица планирана је изградња саобраћајне инфраструктуре (коловози, тротоари, јавни паркинзи, пешачко бициклистичка стаза) у складу са рангом саобраћајнице, као и комуналне инфраструктуре (електроенергетска, термотехничка и телекомуникациона мрежа са објектима, водоводна и канализациона мрежа).

Примарна мрежа саобраћајница је предложена на основу свеобухватне анализе стања постојећег саобраћајног система, Просторног плана Општине Сјеница, као и урбанистичке концепције са дефинисаним наменама површина.

Највећа концентрација паркирања планирана је у централној зони града па се сходно томе, просторним могућностима и стандардима за паркирања предлажу следеће паркинг површине: дуж улице М. Јовановића, улице С. Марковића, продужетак улице С. Марковића према Јужној градској саобраћајници и паркинг поред зграде Општине. Веће површине за паркирање треба планирати поред фудбалског стадиона и хале за мале спортове, зелене пијаце и аутобуске станице. У плану су предложене и нове веће јавне површине за паркирање у близини пијаце, као и у близини стадиона и на другим, углавном општинским парцелама или постојећим неуређеним површинама које се користи као паркинг. Поред хотела "Борићи" и дома здравља постоје паркиралишта која задовољавају, како тренутне, тако и будуће потребе за паркирањем. Сходно просторним могућностима предвиђена су и паркиралишта уз школе и вртиће. Паркирање путничких аутомобила у оквиру индивидуалног и вишепородичног становања предвиђено је у оквиру сопствених парцела изван површина јавног земљишта. Паркирање у оквиру индустријских зона такође треба решавати у оквиру парцела изван јавног земљишта.

Аеродром тренутно није у функцији тако да је стратегијом развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године предвиђена промена намене војног **аеродрома Сјеница** у цивилни аеродром. Просторним планом Републике Србије аеродром у Сјеници сврстан је у летилиште које се може укључити у мрежу регионалне аеродромске инфраструктуре.

Просторним планом Општине Сјеница одређена је обавеза израде Плана Детаљне регулације за општи аеродром Сјеница и овим Планом је та обавеза потврђена. ПГР-е насељеног места Сјенице обухвата само део простора одређеног за разраду тако да приликом утврђивања одлуке о изради Плана овај простор треба третирати као целину.

Све радове у сврху остваривања планираних капацитета извести у складу са прописима и на основу претходно припремљене техничке документације која треба да испоштује планирани ранг аеродрома.

Око аеродрома планирана је оријентациона зона забрањене градње коју такође на основу планиране документације треба прецизније утврдити а до тада је у оквиру ње забрањена свака градња а постојећи објекти се могу задржати без даљег ширења уз могућност текућег одржавања.

Пешачку зону чине делови улица С, Марковића и М. Јовановића у централном градском језгру. Пешачке зоне се, наравно, могу планирати и дуж реке Грабовице од улице М.

Јовановића и улице С. Ковачевића, као и према спортском центру. Сва остала пешачка кретања била би омогућена тротоарима ширине.

○ **Површине јавних функција**

Планом је претежно предвиђена концентрација јавних садржаја у централној градској просторној целини.

Планирана је за организацију школства, здравства и осталих јавних функција који подразумевају управу, администрацију, културу итд. значајних за функционисање општине.

Јавне функције представљају намену која обухвата читав спектар терцијарних делатности које су значајне за насеље, али и за гравитационо подручје целе општине. Површине у функцији јавних услуга обухватају:

Постојеће функције – основна школа, средња школа, здравствена установа, ветеринарска станица, полицијска станица, вртић, метеоролошка станица, полицијска станица, објекти за управу и администрацију. Сви објекти се планом задржавају уз могућност повећања капацитета у складу са потребама корисника простора и просторним могућностима опредељеног простора, а уз поштовање норматива за сваку од функција.

Новопланиране површине намењене су образовању и подразумевају објекат студентског дома у оквиру зоне 1.19.

Од површина јавних функција које се даље разрађују (**ПДР 1** и **УП 1**) заступљене су:

- основна школа,
- средња школа,
- дом здравља.

Сви наведени објекти се налазе на постојећим локацијама тако да се изменом и допуном ПГР-е задржавају у постојећим габаритима, уз могућност повећања капацитета у складу са потребама корисника простора и уколико то просторне могућности дозвољавају.

Постојећи објекти школа се могу доградити у складу са потребама, поштујући нормативе за ову врсту објеката где би се обезбедило 5m² БРГП по ученику и 15m² опредељене парцеле по ученику.

Јавне функције су компатибилне са другим садржајима: становањем, делатностима, и др. - тако да је објекте ове намене могуће изводити и у зонама других претежних намена према датим нормативима. Објекти могу бити максималне спратности П+3+Пк, индекса заузетости 0,6 и индекса изграђености 2,4 уз поштовање прописа за ту врсту објеката.

○ **Површине у функцији водотока**

У обухвату плана налазе се следећи водотоци: река Грабовица која својим током централно пресеца подручје захвата плана на правцу југ – север и протиче кроз сам центар града, потоци Туховац и Међуречки поток као притоке реке Грабовице, река Јабланица која са источне стране тангира захват плана и делимично протиче кроз исти у зони испред хотела „Борићи“, поток Глибан који са западне стране тече према центру града и који је у већем делу свог тока уцевљен. Ови водотоци су делимично регулисани, за део водотока постоје пројекти регулације, а за остатак је планирана регулација.

○ **Површине у функцији комуналних садржаја**

Гробља

Постојећа гробља се задржавају на истим локацијама у складу са просторним могућностима уз санитарно и комунално опремање и изградњу неопходних пратећих садржаја. Планирано је проширење гробља у оквиру зоне 3.9 као и једно ново гробље у оквиру зоне 3.2.

Пијаце

Подразумевају постојећу зелену и сточну пијацу које се задржавају, уз могућност реконструкције, имплементације савремених техничких решења и опреме. Процес реконструкције у потпуности прилагодити санитарно-хигијенским условима и прописима о заштити животне средине и на основу претходно припремљене техничке документације. Зелена пијаца се задржава на постојећој локацији и планира се за проширење.

Постојећа сточна пијаца у оквиру које се налази кланица и млекара је потврђена у оквиру зоне 2.5 и планирана је за разраду **ПДР 9** који ће на адекватан начин повезати садржаје у оквиру предметне зоне. Препорука је да се у овој зони у близини сточне пијаце изгради и ветеринарска станица. Све радове у сврху остваривања планираних капацитета извести у складу са прописима и на основу претходно припремљене техничке документације.

Објекти хидротехничке инфраструктуре

Подразумевају резервоаре, пумпну станицу и постројење за пречишћавање отпадних вода.

Планом се предвиђа задржавање постојећег резервоара за воду на Радишића брду, а планира се и изградња још једног новог у складу са прописима о извођењу елемената система водоводне мреже. Он се налази у оквиру **ПГР-е за транзитни обилазни прстен око Сјенице** тако да планирање у сврху остваривања планираних капацитета извести у складу са прописима.

Поред резервоара планирана је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода на северу плана у оквиру зоне 2.2 док је у оквиру **ПДР-е 9** планирано задржавање постојеће пумпне станице.

Објекти електроенергетске инфраструктуре

Предвиђа се задржавање постојећих трафо станица уз могућност њихове реконструкције у циљу повећања инсталисане снаге.

Планиране трансформаторске станице треба изградити као слободностојеће или зидане у склопу објекта, у зависности од расположивог простора за предложене локације. Тачан положај биће одређен пројектном документацијом и условима надлежног електродистрибутивног предузећа, а где год је могуће поставити их у зонама испод далековода.

Топлана

Планирана је локација централне котларнице - топлане у оквиру зоне 2.5 тако да задовољи потребе постојећих и планираних корисника система даљинског грејања.

Објекат *топлане* се налази у оквиру простора који је планиран за даљу планску разраду – **ПДР 9**. Планирани објекат *топлане* радити у складу са потребним капацитетима и одабраним енергентом, поштујући нормативе за ту врсту објекта. Техничком документацијом створити услове за заштиту животне средине и непосредног окружења.

Сви објекти комуналних функција препознати као постојећи се задржавају уз могућност реконструкције, имплементације савремених техничких решења и опреме. Процес реконструкције у потпуности прилагодити санитарно-хигијенским условима и прописима о заштити животне средине и прописима за ту врсту објекта.

- **Површине у функцији зеленила**

Уређено зеленило

Организовано је у централном урбаном језгру кроз површине трга и мање уређене парковске и скверне површине, као и кроз зеленило уз саобраћајнице.

Уређене зеление површине са спонтаном рекреацијом

Организоване у виду уређеног зеленила на делу у близини туристичке зоне „Борићи“ и опремљене садржајима који подржавају спонтану рекреацију.

Од површина за зеленило у оквиру простора који се даље разрађују (**ПДР 6**) заступљене су уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом.

Организоване у виду уређеног аутохтоног зеленила заступљене су у оквиру урбанистичке зоне 2.8, на контакту са реком Јабланицом испред туристичке зоне „Борићи“. Овај простор је потребно опремити мањим површинама за одмор, стазама за шетњу и трчање, као и адекватним мобилијаром направљеним од природних материјала који се уклапају у постојеће природно окружење.

У оквиру **ПДР-е 1**, у зони 1.2 у непосредном контакту са пешачком зоном планирана је даљом планском разрадом мања површина уређеног зеленила-сквера кога треба решити са платоима, просторима за игру деце, клупама, јавном чесмом, фонтаном, просторима за игру деце и сл.

- **Остало грађевинско земљиште**

- Површине за становање које подразумевају:
 - становање мале густине
 - становање средње густине
 - становање велике густине
 - становање у пољопривреди
- Површине за мешовиту намену
- Површине за туризам,
- Површине опредељене за спорт и рекреацију,
- Површина за аутобуску станицу са бензинском пумпом
- Површине за зеленило које подразумевају шуме, заштитно зеленило и површине неплодног земљишта,
- Површине верских објеката
- Пољопривредне површине
- Површине за експлоатацију камена
- Површине у функцији транзитног обилазног прстена

- **Становање**

Простор у оквиру ове намене намењен је организацији становања као претежне намене у оквиру које се могу наћи други садржаји који су компатибилни становању и не угрожавају исто као примарну намену, а употпуњују потребне градске садржаје.

С обзиром на положај планирано је као становање мале густине и то у контакту са првим градским прстеном, становање средње густине и становање велике густине у самом градском језгру и становање у пољопривреди по ободу и уз радијалне путне правце.

- **Становање мале густине**

Становање мале густине је заступљено у оквиру просторних целина 2, 3 и 4 и то у контакту са границом грађевинског подручја односно границом просторне целине 1.

Површине у функцији становања мале густине су углавном изграђене породичним стамбеним објектима. Објекти су изграђени претежно уз путне правце док су у залеђу слободне површине. Планирано је прогушћавање ових површина доградњом и реконструкцијом постојећих објеката као и изградњом нових објеката на неизграђеним парцелама и изградњом пословног простора који не угрожава функцију становања и животну средину, који се могу јавити као самостални или у склопу стамбеног објекта. Становање је дефинисано као претежна намена у оквиру које је могућа организација и других садржаја компатибилних становању а који подржавају и просторни положај локације. Могућа је организација пословања, трговине, угоститељства, услуга, здравства, школаства, социјалне заштите, туризма и сл., а уз примарне путне правце и бензинских пумпи и сервиса.

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

За површине ове намене које се разрађују Плановима детаљне регулације (**ПДР 6, ПДР 9, ПДР 11 и ПДР 12**) важе следећа правила:

- Становање је дефинисано као претежна намена у оквиру које се могу наћи и други садржаји у складу са општим смерницама. У оквиру **ПДР 6** где је становање у непосредном контакту са туристичким садржајима планирати становање на већим парцелама можда у виду туристичког насеља са одликама традиционалног склопа.
 - Минимална површина новоформиране парцеле је 300m²
 - Максимална спратност објеката је П+1+Пк.
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,4.
 - Максимални индекс изграђености парцеле је 1,0
 - За постојеће парцеле мање од 300m²:
 - Максимална спратност објеката је П+1
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
 - Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6
 - Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.
- **Становање средње густине**

Се простире у оквиру просторних целина 1, 2 и 4. Простор који обухвата становање средње густине је претежно изграђен тако да се планира доградња и реконструкција постојећих објеката. Планирана је и изградња нових објеката на неизграђеним парцелама.

Становање је дефинисано као претежна намена у оквиру које је могућа организација и других садржаја компатибилних становању а који подржавају и просторни положај локације. Могућа је организација пословања, трговине, угоститељства, услуга, здравства, школаства, социјалне заштите, туризма и сл., а уз примарне путне правце и бензинских пумпи, сервиса и других објеката путне инфраструктуре.

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

За површине ове намене које се разрађују Плановима детаљне регулације (**ПДР 2, ПДР 3, и ПДР 4**) важе следећа правила:

- Максимална спратност објеката је за новоформиране парцеле од 300-500m² П+2+Пк, а за парцеле преко 500m² дуж Улице Милорада Јовановића П+3+Пк
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
 - Максимални индекс изграђености парцеле је до 1,7
- За постојеће парцеле мање од 300m²:
- Максимална спратност објеката је П+1

- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
- Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.
- **Становање велике густине**

Овај тип становања је као и становање средње густине планиран искључиво у централној просторној целини у оквиру зоне 1.17. Није планирана нова градња у оквиру ове намене већ се постојећи објекти задржавају уз могућност текућег одржавања и побољшања услова коришћења. Постојећи делови објеката који се користе као пословни простори као такви се могу задржати, а могуће је и формирање нових простора за организацију садржаја који морају бити компатибилни становању као примарној намени.

- **Становање у пољопривреди**

Се јавља по ободу и уз радијалне путне правце као и уз Државном путу 1. Б реда број 29-путни правац према Новом Пазару.

Површине које су планиране уз наведене путне правце су препознате и у постојећем стању тако да је планирано благо прогушћавање ових делова. На површинама планираним уз радијалне путне правце планирана је изградња која подразумева домаћинства која поред стамбених објеката имају и остале пратеће објекте (стаје, амбаре, сенике и др.)

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

- **Мешовита намена**

Ова намена је заступљена у оквиру све четири просторне целине. У оквиру опредељених површина могућа је организација различитих садржаја пословно – производног карактера, услуга, трговине, туризма, угоститељства, становања и др. а уз главне путне правце и бензинских пумпи, сервиса и других објеката путне инфраструктуре. Однос садржаја као и карактер разликује се по зонама.

У целини 2 у оквиру некадашње пословно – производне зоне су планиране веће површине намењене изградњи објеката и организацији комплекса у функцији развоја привреде, које су обухваћене плановима детаљне регулације. Пословно – производне садржаје примарно лоцирати уз улицу Лењинову, у зони 2.3 и на локацији постојеће кланице и млекаре зона 2.4. Док се у залеђу могу организовати и други садржаји. У оквиру мешовите намене планиране у зони 2.2 предвиђен је транспортни терминал.

У оквиру целине 3 ова намена је планирана уз Државни пут 1. б реда број 29 путни правац према Пријепољу као и делимично уз унутрашњи прстен. Ове површине су претежно неизграђене и лоциране су уз један од главних путних праваца тако да је у могућа организација и садржаја путне инфраструктуре (бензинске пумпе, сервиси и сл.), а тежити на већим парцелама организацији пословно – производних садржаја.

За површине ове намене, у оквиру целине 2, које се разрађују Плановима детаљне регулације (**ПДР 7, ПДР 8 и ПДР 9**) важе следећа правила:

Уколико се у оквиру парцеле организују садржаји у функцији становања:

- Минимална површина новоформиране парцеле је 300m²
- Максимална спратност објеката до П+1+Пк
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,4
- Максимални индекс изграђености парцеле је од 1,2
- За постојеће парцеле мање од 300m²:
 - Максимална спратност објеката је П+1
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
 - Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.

Уколико се у оквиру парцеле организују садржаји у функцији пословно - производних делатности:

- Минимална површина новоформиране парцеле је 600m²
- Максимална спратност објеката до П+2
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
- Максимални индекс изграђености парцеле је од 1,8
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.

За површине ове намене, у оквиру целине 2, које се разрађују Плановима детаљне регулације (**ПДР 10**) важе следећа правила:

- Минимална површина новоформиране парцеле је 300m²
- Максимална спратност објеката до П+3+Пк
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
- Максимални индекс изграђености парцеле је од 3,0
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.

Целина 4 садржи већу неизграђену површину у оквиру које треба тежити организацији пословно – производних садржаја и то на што већим парцелама организованим у виду комплекса.

За површине ове намене које се налазе у оквиру **ПДР-а 5** организовати садржаје у функцији пословно - производних делатности при чему треба поштовати следећа правила:

- Минимална површина новоформиране парцеле је 600m²
- Максимална спратност објеката до П+2
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
- Максимални индекс изграђености парцеле је од 1,8
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру парцеле.

У оквиру централног дела ова намена подразумева организацију садржаја централног градског карактера, становање и све друге садржаје који подржавају центар (трговина, угоститељство, туризам, услуге, верски објекти и др.)

За површине ове намене које се разрађују Плановима детаљне регулације у централној градској зони - **ПДР 1** важе следећа правила:

- Минимална површина новоформиране парцеле је 300m²
- Парцеле од 300-600m²:
 - Максимална спратност објеката до П+3+Пк
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,5
 - Максимални индекс изграђености парцеле је од 2,4
 - Паркирање обезбедити у оквиру парцеле, а гаражирање у оквиру објекта.
- Парцеле од 600m² - 1500 m²:
 - Максимална спратност објеката до П+6
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
 - Максимални индекс изграђености парцеле је од 4,0

- Паркирање обезбедити у оквиру парцеле, а гаражирање у оквиру објекта.
- Парцеле преко 1500m²:
 - Максимална спратност објеката до П+8
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,6
 - Максимални индекс изграђености парцеле је од 5,5
- За постојеће парцеле мање од 300m²:
 - Максимална спратност објеката је П+1
 - Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
 - Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6
 - Паркирање обезбедити у оквиру парцеле, а гаражирање у оквиру објекта.

- **Туризам**

У оквиру предметне измене и допуне ПГР-е налазе се три локације за туристичку намену. Први се односи на објекат хидрогеолошког наслеђа Сјеничко врело, на излазу из клисуре Грбовице-које спада у најјача крашка врела, високе атрактивности облика изворишта и са слаповима, а други локалитет је шанац на Пети. Поред ова два локалитета у оквиру предметног плана се налази и простор „Борића“ где се налази и истоимени хотел. Препознате локалитете (Врело са воденицама и „Борићи“) је потребно УП-ом и ПДР-ом третирати као вредне локације и утврдити мере максималне заштите уз услове коришћења и уређења који ће обезбедити очување њихових природних и амбијенталних вредности. Шанац на Пети је такође планиран за туризам, али искључиво као археолошки локалитет којем треба у складу са условима Завода за заштиту споменика културе одредити услове коришћења заштићене околине.

У даљој разради у оквиру претежних намена треба пронаћи локације за организацију садржаја који ће подржати ову намену и пружити могућност за квалитетан развој туризма на подручју Сјенице.

За површине ове намене које се разрађују УП-ом важе следећа правила:

- **УП 2** – зона Врела са воденицама:

Заштита ове зоне дефинисана је условима Завода за заштиту природе. Како зона представља својеврсну природну тако и туристичку атракцију могућа је допуна садржајима који ће подићи квалитет саме зоне. Пре свега се мисли на реконструкцију постојећих објеката који се могу прилагодити потребама туризма, постављање и организовање места за седење и окупљање у њиховом непосредном окружењу, а на остатку локације органозовати смештајне садржаје по принципу традиционалне градње Пештерског подручја уз пратеће угоститељске и спортско рекреативне сдржаје.

 - Максимална спратност објеката до П+Пк
 - Максимални индекс заузетости на нивоу захвата 0.2
 - Максимални индекс изграђености на нивоу захвата 0.4

За површине ове намене које се разрађују Планом детаљне регулације и Урбанистичким пројектом важе следећа правила:

- **ПДР6 и УП 3** – зона Борића:

У циљу учвршћивања и обogaћења садржаја у зони искључиво намењеној туризму и рекреацији поред постојећег хотела који је планиран за

реконструкцију и адаптацију са могућношћу проширења планирана је изградња пратећих садржаја (депаданси, бунгалови, ресторани и сл) као и организација партера, а у складу са наменом зоне. На предметном простору постоји неактивно „језеро“ устава на реци Јабланици коју је могуће активирати и обогатити садржајима, а све у духу дефинисања јединствене амбијенталне целине.

- Максимална спратност објекта који се дограђује уз хотел је Су+П+4+Пк, а слободностојећег П+4.
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,5
- Максимални индекс изграђености парцеле је од 2,5
- Паркирање и гаражирање обезбедити у оквиру комплекса.

- **Спорт и рекреација**

Површине ове намене планиране су на неколико локација у оквиру захвата измене и допуне ПГР-е: у зони постојећег фудбалског терена и спортске хале, игралиште у близини кланице, мање игралиште у оквиру зоне 1.18 и као новоопредељена површина у близини туристичке зоне „Борићи“.

Површине које се налазе у оквиру зона планираних за разраду плановима детаљне регулације:

- **ПДР 9** – зона спортско рекреативних површина:
У овој зони планирана је организација спортских терена на отвореном, као још један од садржаја који ће употпунити простор. Организацију разрадити према нормативима за ову врсту објеката. Читав простор употпунити адекватним зеленилом.
- **ПДР6** – зона Борића:
Плански ова зона представља допуну садржаја туристичке зоне а у оквиру које ће се организовати садржаји са мањим тернима на отвореном укомпоновани у зеленило са површинама за одмор, игру и забаву деце.
- **Аутобуска станица са бензинском пумпом**

За простор у оквиру кога се налази аутобуска станица рађен је ПДР-е који је овим планом подржан. Планирана локација се налази у оквиру зоне 1.19 изнад пијаце.

На овој површини је планирана изградња објекта аутобуске станице са свим потребним пратећим садржајима, од чекаонице, гардеробе, билетарнице, мокрих чворова и пратећих локала који опслужују и употпуњују садржај аутобуске станице. Ту су такође и наткривени перони за аутобусе са паркингом као и паркинг за мала возила који користе гости или такси превозници.

У склопу ове локације планиран је и објекат мање градске бензинске пумпе који функционише независно од од саме аутобуске станице.

У оквиру ове локације планиран је и паркинг простор чија је сврха да опслужи простор аутобуске станице и објекте око ње.

У графичким прилозима је дат илустративни приказ аутобуске станице са бензинском пумпом који је преузет из ПДР-е-е који је рађен за овај простор.

- **Верски објекти**

Који су препознати у постојећем стању се као такви се задржавају. За градњу нових објеката нису опредељене посебне локације већ се они могу градити у оквиру других претежних намена.

- **Површина у функцији транзитног обилазног прстена**

Резервисан је простор за коридор нове трасе транзитног обилазног прстена. Овај простор обухвата 180m за обостране појасеве заштите животне средине (који обухватају заштитне појасеве и појасеве контролисани изградње укупне ширине од 40m). Површина у оквиру захвата овог плана чини део захвата који ће бити разрађиван ПГР-е који ће одредити дефинитиван положај нове трасе и начин организације садржаја уз транзитни обилазни прстен.

- На овим површина могућа је организација становања мањих густина и становања у пољопривреди као и садржаја који су компатибилни са становањем и који га могу подржати као примарну намену, а то су пословање, трговина, угоститељство, услуге, здравство, социјална заштита и сл.

- Ова намена је планирана уз значајни путни правац па је у оквиру ње могућа организација и садржаја путне инфраструктуре (бензинске пумпе, сервиси и сл.)

Пољопривредне површине

У оквиру обухвата измене и допуне ПГР-е заузима значајну површину и намењена је организацији искључиво пољопривреде са могућношћу унапређења и градње објеката у функцији пољопривредне производње.

- На пољопривредним површинама је могућа изградња мини фарми, мини млекара или других садржаја компатибилних са пољопривредом и становањем са пољопривредом са којим су ове зоне у непосредном контакту. Дозвољава се изградња слободностојећих објеката који су намењени становању, као и помоћни објекти у функцији обављања пољопривредних активности.

- За објекте за које је то прописано посебним законом мора се урадити претходна анализа утицаја на животну средину и прописати мере заштите и уклапања у околне функције.

Површине за експлоатацију камена

Ове површине се планирају у јужном делу измене и допуне ПГР-е, у оквиру зоне 3.13.

Зона експлоатације је предвиђена са једне стране реке Грабовице и она ће се вршити према условима надлежног министарства.

Зеленило

- **Шумско земљиште**

Као шумско земљиште у захвату измене и допуне ПГР-е одређено је постојеће шумско земљиште на неколико локација које се овом изменом и допуном плана кроз јасно дефинисане услове коришћења максимално штити и прилагођава намени са којом је у непосредном контакту.

- **Заштитно зеленило**

У функцији заштитног појаса резервисаног за простор цивилног аеродрома, организовано је на територији која је просторним планом означена као зона забрањене градње. Ширина заштитних зона аеродрома у Сјеници утврђиваће се у поступку промене намене војног у цивилни аеродром на основу студије изводљивости, одговарајућег урбанистичког плана и процене утицаја на животну средину. Ова категорија зеленила представља и део регулације тока реке Грабовице у делу према пословно-стамбеној зони, као и према зони становања средње густине. Такође се јавља и као заштитна зона око објеката хидротехничке инфраструктуре.

- **Неплодно земљиште**

Препознато је и потврђено на делу клисуре реке Грабовице у југозападном делу предметног плана. На овом простору присутно је каменито и неприступачно голо земљиште.

2.1.2.2. Биланс површина у обухвату измене и допуне ПГР-е

Намена	П намене (ha)
ОСТАЛЕ ПОВРШИНЕ	2835,66
СТАНОВАЊЕ	606,01

Становање мале густине	171,99
Становање средње густине	221,09
Становање велике густине	0,59
Становање у пољопривреди	212,34
МЕШОВИТА НАМЕНА	175,77
ТУРИЗАМ	28,98
СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	12,01
ЗЕЛЕНИЛО	441,77
Шуме	252,99
Заштитно зеленило	169,15
Неплодно земљиште	19,63
ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОВРШИНЕ	1102,78
ЕКСПЛОАТАЦИЈА КАМЕНА	2,83
ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ	1,11
ПОВРШ. У ФУНКЦИЈИ ТРАНЗИТНОГ ОБИЛАЗНОГ ПРСТЕНА	464,4
ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	269,40
ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ	13,6
Школство	5,86
Здравство	1,83
Остале јавне функције	5,91
КОМУНАЛНЕ ФУНКЦИЈЕ	16,35
Пијаца	2,21
Гробље	10,49
Хидротехничка инфраструктура	2,61
Аутобуска станица (са бензинском пумпом)	0,77
Топлана	0,27
ВОДОТОЦИ	31,97
Регулисани водоток	21,85
Природни ток	10,12
ЗЕЛЕНИЛО	8,93
Уређено зеленило	2,33
Уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом	6,6
САОБРАЋАЈ	198,55
Коловози, паркинзи и тротоари	150,73
Пешачка зона	0,63
Паркинг за теретна возила	0,29
Аеродром	46,9
УКУПНО обухват плана	3105,06

- **Захвати за које се планира даља планска разрада**
- **ПДР 1**

Намена	П намене m ²	П под обј	БРГП m ²	Из	Ии
--------	----------------------------	--------------	------------------------	----	----

		m ²			
Мешовита намена	44 375,47	26 625,28	244 065,08	0.6	5.5
Школство	15 666,26	*према нормативима за ту врсту објеката			
Здравство	2 527,64	505.53	1263.82	0.2	0.5
Уређено зеленило	1 457,31	-	-	-	-
Регулисани водоток	5 868,09	-	-	-	-
Саобраћајне површине	14 417,49	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 1 84 312,26

○ ПДР 2

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање средње густине	72 674,17	43 604,50	123 546,10	0.6	1.7
Саобраћајне површине	1 786,06	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 2 74 460,23

○ ПДР 3

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање средње густине	119 514,05	71 708,43	203 173,88	0.6	1.7
Саобраћајне површине	7 859,95	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 3 127 374,00

○ ПДР 4

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање средње густине	104 336,14	62 601,68	177 371,4	0.6	1.7
Саобраћајне површине	7 334,49	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 4 111 670,63

○ ПДР 5

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Мешовита намена	280 967,79	168 580,67	505 742,02	0.6	1.8

Укупно обухват ПДР-е 5 280 967,79

○ ПДР6

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање мале густине	45 245,74	18098,30	45 245,74	0.4	1.0
Спорт и рекреација	42 283,62	-	-	-	-

Уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом	48 272,20	-	-	-	-
Туризам	21 371,67	6620,60	39 723,62	0.3	1.8
Регулисани водоток	18 005,20	-	-	-	-
Саобраћајне површине	22 346,94	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 6	197 525,36
-------------------------------	-------------------

○ ПДР 7

Намена	П намене m2	П под обј m2	БРГП m2	Из	Ии
Мешовита намена	84 506,12	50 703,67	152 111,01	0.6	1.8
Саобраћајне површине	5 474,34	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 7	89 980,34
-------------------------------	------------------

○ ПДР 8

Намена	П намене m2	П под обј m2	БРГП m2	Из	Ии
Мешовита намена	226 386,31	135 831,79	407 495,36	0.6	1.8
Саобраћајне површине	5 263,84	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 8	231 650,15
-------------------------------	-------------------

○ ПДР 9

Намена	П намене m2	П под обј m2	БРГП m2	Из	Ии
Становање мале густине	23 348,09	9 339,24	23 348,09	0.4	1.0
Мешовита намена	187 849,0	112 709,4	338 128,20	0.6	1.8
Топлана	2 731,34	*према нормативима за ту врсту објеката			
Пољопривредне површине	91 737,21	-	-	-	-
Заштитно зеленило	1 846,14	-	-	-	-
Хидротехничка инфраструктура	3 134,98	*према нормативима за ту врсту објеката			
Пијаца	16 126,15	8063.07	16126.15	0.5	1.0
Спорт и рекреација	29 225,06	-	-	-	-
Саобраћајне површине	26 382,75	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 9	382 380,73
-------------------------------	-------------------

○ ПДР 10

Намена	П намене m2	П под обј m2	БРГП m2	Из	Ии
Мешовита намена	25 407,60	15 244,56	76 222,8	0.6	3,0

Саобраћајне површине	3 522,91	-	-	-	-
----------------------	----------	---	---	---	---

Укупно обухват ПДР-е 10	28 930,51
--------------------------------	------------------

○ ПДР 11

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање мале густине	108 081,63	43 233,45	108 081,63	0.4	1.0

Укупно обухват ПДР-е 11	108 081,63
--------------------------------	-------------------

○ ПДР 12

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Становање мале густине	117 877,74	47 151,10	117 877,74	0.4	1.0
Саобраћајне површине	4 130,57	-	-	-	-

Укупно обухват ПДР-е 12	122 008,31
--------------------------------	-------------------

○ УП 1

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Школство	7 581,09	*према нормативима за ту врсту објеката			
Саобраћајне површине	2 822,54	-	-	-	-

Укупно обухват УП-а 1	10 403,63
------------------------------	------------------

○ УП 2

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Туризам	220 709,78	44141.96	88283.9	0.2	0.4
Природни ток	2 159,49	-	-	-	-
Саобраћајне површине	10 631,02	-	-	-	-

Укупно обухват УП-а 2	234 046,37
------------------------------	-------------------

○ УП 3

Намена	П намене m ²	П под обј m ²	БРГП m ²	Из	Ии
Туризам	33 815,62	16907.8	84539.0	0.5	2,5

Укупно обухват УП-а 3	33 815,62
------------------------------	------------------

2.1.3. Површине јавне намене – опис локација и попис парцела

На нивоу измене и допуне ПГР-е дефинисане су површине које ће се користити као јавно грађевинско земљиште и површине осталог грађевинског земљишта као и услови њиховог коришћења:

- **јавно грађевинско земљиште**, обухвата површину од 269,40ha
- **остало грађевинско земљиште**, обухвата површину од 2835,66ha

- **Јавно грађевинско земљиште**

За јавно грађевинско земљиште одређује се земљиште у коридору постојећих улица, делови парцела осталог земљишта који се планирају припојити постојећим улицама за које је планирана корекција регулације, парцеле и делови парцела за отварање продора новопланираних улица, земљиште у функцији јавног зеленила и парцеле на којима су изграђени или су планирани за изградњу јавни објекти од општег интереса и јавне површине.

Аналитичко геодетски елементи за обележавање јавног грађевинског земљишта су приказани у графичком делу плана на прилогу:

„Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада“ и подразумева координате за обележавање јавног грађевинског земљишта као и елементе за обележавање саобраћајне мреже.

Разграничење јавног грађевинског земљишта од осталог земљишта извршено је утврђивањем граница *јавног грађевинског земљишта*. Границе одређују регулационе линије улица и границе грађевинских парцела намењених за јавне објекте у оквиру измене и допуне ПГР-е, а дефинисане су у графичким прилозима. У графичком прилогу измене и допуне плана су такође дефинисана подручја одређена за даљу планску разраду где ће се утврдити границе јавног грађевинског земљишта. Јавно земљиште које није у захвату даље планске разраде је дефинисано формирањем припадајућих парцела за објекте јавне намене и регулационим линијама формираних саобраћајница. У текстуалном делу измене и допуне ПГР-е границе јавног грађевинског земљишта су описане списком катастарских парцела или делова истих које улазе у састав парцела постојећих објеката јавне намене или површина које су опредељене за изградњу објеката јавне намене, као и површине намењене јавном коришћењу. Списком парцела нису описане једино саобраћајне површине, односно површине за коловозе, тротоаре и паркинге. У графичком делу измене и допуне ПГР-е границе јавног грађевинског земљишта су одређене координатама.

За јавно грађевинско земљиште одређују се:

- површине јавних функција као што су:
 - школа, студентски дом, дечји вртић, дом здравља, болница, ветеринарска станица, полицијска станица, објекти културе, управа, администрација, објекат хидрометеоролошке станице, као и други објекти јавних функција у складу са потребама општине.
- површине у функцији саобраћаја:
 - коловози, тротоари и јавни паркинзи
 - паркинг за теретна возила
 - пешачко бициклистичке стазе
 - пешачка зона
 - аеродром
- површине у функцији водотока
 - регулисани водотоци и природни токови
- површине у функцији комуналних садржаја:
 - зелена пијаца, сточна пијаца, гробље, објекти у функцији хидротехничке инфраструктуре и топлана
- површине у функцији зеленила
 - уређено зеленило и уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом.

Списак парцела *јавног грађевинског земљишта* у делу измене и допуне ПГР-е за који није одређена обавеза израде планова детаљне регулације:

Јавне функције

- **Школство**
(школа, студентски дом)

- списак катастарских парцела – Школа
 - Делови парцела: кп.бр. 123/1, 123/2, 347, 766/5, 1199/2, 2277/46, 2277/7 све КО Сјеница
 - Цела парцела кп.бр. 763/3 КО Сјеница
- списак катастарских парцела – Студентски дом
 - Целе парцеле: кп.бр. 2245/61, 2255/15, 2255/9 и 2255/10 све КО Сјеница
- **Здравство**
(болница)
- списак катастарских парцела
 - Делови парцела: кп.бр. 365/1, 363/2, 366, 367, 1199/1, 1199/2 све КО Сјеница
- **Остале јавне функције**
(управа, администрација, култура, хидрометеоролошка станица, полицијска станица, социјална заштита, ветеринарска станица)
- списак катастарских парцела
 - Делови парцела: кп.бр. 763/7, 763/11, 2277/14, 359/6, 363/1, 363/11, 1199/1, 840, 848, 763/2, 1202, 920, 921, 922, 930/1, 1056/1, 1205/1, 3291/1, 4343, 2915/1, 2915/2 све КО Сјеница
 - Целе парцеле: кп.бр. 924/1, 924/2, 924/3, 2913, 2914 све КО Сјеница

Комуналне функције

Гробље – списак катастарских парцела
- Делови парцела: кп.бр. 782/1, 867, 1210, 1323, 1324/30, 1324/49, 1326/1, 2731, 2735/1, 2739/8, 3281/1, 3281/4, 3334, 3335, 4319, 4336, 4340, 4331, 4343 све КО Сјеница
- Целе парцеле: кп.бр. 1772/2, 2732/2, 2736/1, 2736/2, 2738/2, 2739/9, 4261 све КО Сјеница

Зелена пијаца – списак катастарских парцела
- Делови парцела: кп.бр. 590/1, 2277/2, 2277/7 све КО Сјеница
- Целе парцеле: кп.бр. 590/2, 2278/1 све КО Сјеница

Хидротехничка инфраструктура (постројење за пречишћавање отпадних вода) – списак катастарских парцела
- Делови парцела: кп.бр. 1839, 1838, 1841, 1840, 4324 све КО Сјеница

Хидротехничка инфраструктура (резервоар) – списак катастарских парцела
- Делови парцела кп.бр. 4260/3, 4260/1 све КО Сјеница

Зеленило

Уређено зеленило – списак катастарских парцела
- Делови парцела: кп.бр. 921, 922, 923, 1205/1, 1211/1, 2093/3, 4329/1, 730, 732/1, 944/1, 1216/1, 1208/1, 734, 733/1, 987/1, 1192/1, 1199/2, 1199/3, 345/1, 123/1, 123/2 све КО Сјеница
Уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом – списак катастарских парцела
- Делови парцела: кп.бр. 2090/1, 2096/1 све КО Сјеница

Остало грађевинско земљиште

Површине осталог грађевинског земљишта подразумевају све површине у оквиру граница измене и допуне ПГР-е које нису површине јавног грађевинског земљишта и обухватају:

- Површине за становање у оквиру којег се налази:

становање малих густина
становање средњих густина
становање великих густина
становање у пољопривреди

- Површине мешовите намене
- Површине за туризам,
- Површине опредељене за спорт и рекреацију,
- Површину за аутобуску станицу са бензинском пумпом
- Површине за зеленило које подразумева:
шуме, заштитно зеленило и површине неплодног земљишта
- Површине верских објеката и
- Пољопривредне површине

2.1.4. Општи урбанистички услови за уређење површина јавне намене – саобраћајне и зелене површине

2.1.4.1. Саобраћајне површине

Улична мрежа и друмски саобраћај

Улична мрежа на простору обихваћеном планом предвиђена је за реконструкцију и доградњу ради остварења што безбеднијег и квалитетнијег приступа планираним садржајима.

Новопланираном мрежом саобраћајница пре свега се успоставља саобраћајни континуитет и отвара приступ у унутрашњост предметног простора.

Планирање основне мреже саобраћајница се заснива на томе да се одбрани централно градско језгро од проточног моторног саобраћаја, а шире градско насеље од транзитног (даљинског) саобраћаја, уз максимално коришћење изграђене саобраћајне мреже.

Новопланираном мрежом саобраћајница пре свега се успоставља саобраћајни континуитет и отвара приступ у унутрашњост предметног простора.

Примарна мрежа саобраћајница је предложена на основу свеобухватне анализе стања постојећег саобраћајног система, Просторног плана Општине Сјеница, као и урбанистичке концепције са дефинисаним наменама површина.

Основну или примарну саобраћајну мрежу чине саобраћајнице намењене проточном саобраћају којима се обавља основни транспортни рад свих видова моторног површинског саобраћаја и то:

- Аутопут Београд-Јужни Јадран (Источна варијанта, ван граница Плана)
- Државни пут **I Б реда** бр. 21 (бивши Р117 Пожега-Ариље-Ивањица-Сјеница)
- **Државни пута I Б реда бр. 29** (бивши М-8 Пријеполје-Нова Варош-Сјеница-Нови Пазар)
- Државни путеви **II А реда** бр .201 (бивши Р117 Сјеница-Врбница)
- Државни путеви **II А реда** бр.202 (бивши Р231 Сјеница-Тутин)
- Транзитни обилазни прстен око општинског центра Сјеница
- Унутрашњи обилазни прстен
- Градске магистрале (Г.М.)
- градске саобраћајнице (Г.С.)
- сабирне улице (С.У.)
- општински путеви
- остале саобраћајнице

Предложеном саобраћајном мрежом остварују се следећи ефекти:

Побољшање услова саобраћаја за транзитне токове, за градске токове, побољшање безбедности свих учесника у саобраћају, еколошких услова за део града дуж градских магистрала, услова за функционисање комуналних служби, стварање услова за градњу друмског терминала као тржних центара уз обилазницу.

Аутопут

Изградња аутопута Београд-Јужни Јадран на деоници Пожега-Јужни Јадран реализоваће се на основу просторног плана подручја посебне намене за једну од варијанти разрађених техничком документацијом на нивоу генералног пројекта (на територији општина Ариље, Ивањица и Сјеница) на основу три варијанте. Предметни простор обраде ПГР-а у једном делу пресекала би само трећа варијанта аутопута. Од ове варијанте се одустало. Дефинитиван положај коридора и трасе аутопута Е-763 са петљама и денивелисаним укрштањима утврдиће се просторним планом подручја посебне намене за деоницу коридора аутопута Београд-Јужни Јадран, од Пожеге до границе са Црном Гором а на основу студије оправданости са идејним пројектом и проценом утицаја на животну средину.

Државни путеви I Б и II А реда

Постојећи улазно-излазни део Државног пута I Б реда број 29 (бивши М8; Пријеполје-Нова Варош-Сјеница-Нови Пазар) - нова Уредба о категоризацији државних путева 2013. године („Службени гласник РС”, број 105/2013 и 119/2013) пролази средином насељеног места Сјеница, правцем исток запад. На делу обухваћеним унутрашњим прстеном поклапа се са главном градском саобраћајницом. Овај део је потребно реконструисати само у смислу проширења коловоза и изградње тротоара. Планирани попречни профил састоји се из коловоза ширине 7-9м и обостраних тротоара ширине 1.5м или 3м у комбинацији са ивичним зеленилом. Остали део трасе Државног пута I Б реда број 29 ван унутрашњег прстена дат је са профилом који се састоји из коловоза ширине 7м и обостраних тротоара или банкина ширине по 1.5м.

Државни пут I Б реда бр. 21 Нови Сад- Ивањица-Сјеница (бивши назив Р 117) - У зони ужег градског простора овај државни пут добија карактер градске саобраћајнице. Планирани попречни профил састоји се из коловоза ширине 7м и обостраних тротоара минималне ширине 1.5м (ван градског грађевинског подручја уместо тротоара планиране су банке). Деоница Државног пута II А реда бр. 201 планирана је са коловозом ширине 6м и обостраним тротоарима/банкама ширине по 1.5м

Државни пут II А реда бр. 202 (Сјеница-Раждагиња-Карајукића Бунари-Тутин) - У зони ужег градског простора (улица Саве Ковачевића и Пештерска) ова саобраћајница, такође, има карактер градске саобраћајнице и планирана је са попречним профилом који се састоји из коловоза ширине 6-9м и обостраних тротоара минималне ширине 1.5м.

Транзитни обилазни прстен око општинског центра Сјеница на државним путевима I Б реда бр. 29 (ДП I 8) и I Б реда бр. 21 (ДП II 117) планиран је ван грађевинског подручја у рубној зони Сјенице, на оптималном растојању од 1,5 до 3,0 км од урбаног центра, укупне дужине око 16,91 км.

ПГР-ом је резервисан простор за коридор транзитног обилазног прстена око Сјенице ширине 390 м, од тога око 25 м за појас регулације (за коловоз пута са ивичним тракама и банкама) и по 180 м за обостране појасеве заштите животне средине (који обухватају заштитне појасеве и појасеве контролисаних изградње укупне ширине 40 м), с оријентационо датим положајем коридора из Просторног плана.

Дефинитиван положај коридора и трасе транзитног обилазног прстена око Сјенице са раскрсницама и денивелисаним укрштањима утврдиће се ПГР-ом, којег је прописао ППО Сјеница а на основу техничке документације на нивоу претходне студије оправданости са генералним пројектом, као и на основу стратешке процене утицаја на животну средину.

Унутрашњи обилазни прстен

Концептуалним решењем је предложена траса интегралног прстена око ширег дела насеља, с тим што северни део прстена има карактер градске магистрале а јужни део полупрстена карактер градске саобраћајнице.

- Траса будуће Северне градске магистрале се одваја из кружне раскрснице улица М. Јовановића и новоизграђене деонице Улице Саве Ковачевића, затим пружа према северу и обилази са северне стране комплекс кланице и млекаре, укршта се са Улицом Јабланичком, поклапа са продужетком Јабланичке улице (пут за Вапу) и одваја у зони постројења за пречишћавање отпадних вода. Даље траса наставља кроз неизграђен простор општинског коридора, тј. трасом постојећег пута Петљански прогон, укрштајући се са продужетком Улице Кеј мира и Ј.Ловића (Државни пут 1. Б реда бр.21), тангира западни део насеља и спаја се са Улицом Пријепољском (Државни пут 1.б реда број 29) и Јужним делом унутрашњег полупрстена формирајући са њима кружну раскрсницу. Дужина Северне градске магистрале је око 6 км, а удаљеност од центра је од 1-1.5км. Попречни профил Северне градске магистрале састоји се из коловоза ширине 7м, ивичног зеленила ширине и тротоара са обе стране ширине по 1.5м. Ивично зеленило могло би заменити бициклическим стазама са једне или обе стране у профилу ове градске магистрале.
- Јужни део унутрашњег полупрстена са карактером градске саобраћајнице пружа се следећом трасом: На западу се одваја из планиране кружне раскрснице са северном градском магистралом и Државним путем и пружа даље југоисточно према Улици Незнаног јунака Тангирајући југозападни део насеља. На раскрсници са Улицом Незнаног јунака ранг унутрашњег полупрстена преузима, управо ова саобраћајница и води ка транзитном обилазном прстену. Други део јужног унутрашњег полупрстена планиран почиње одвајањем од транзитног обилазног прстена - Улицом Луке Гобелјића (О-21) до планиране раскрснице и даље југоисточним ободом насеља преко раскрснице са Улицом Пештерском (**државни пут реда бр. 202**) и везује се, поново, на Државни пут **1 Б реда бр. 29** адекватном „Т“ раскрсницом са посебним саобраћајним тракама за лева и десна скретања. Попречни профил ове градске саобраћајнице састоји се из коловоза ширине од 6-7м и обостраних тротоара ширине од 1.5 до 3м.

Удаљеност Јужне градске саобраћајнице од центра је слична као и код Северне градске магистрале, око 1-1.5км.

Градске магистрале су висококапацитетне саобраћајнице које пролазе кроз активно градско ткиво и ослањају се на државне путне правце **1 Б** реда.

Планирана градска магистрала је Северни део унутрашњег кружног прстена.

Градске саобраћајнице служе за повезивање појединих делова града са центрима и зонама активности а у односу на спољну путну мрежу и ослањају се на регионалне путне правце.

Планиране градске саобраћајнице су:

-Јужни део унутрашњег прстена, већ описана

-Улица Пријепољска - Саве Ковачевића која се пружа у правцу исток –запад

- Продужетак улице поред зелене пијаце и будуће аутобуске и такси станице у правцу севера кроз индустријску и радну зону до Северне градске магистрале дужине око 600м.

- Улица Јездимира Ловића

- Улица Краља Петра (део ДП 2.А реда бр.201 Ивањица-Крајиновићи)

-Улица Пештерска (део ДП 2.А. бр реда 202 Сјеница-Раждагиње) где се предлаже реконструкција у смислу проширења коловоза и изградње тротоара.

Најзначајнија градска је Улица Пријепољска - Саве Ковачевића која се пружа у правцу исток –запад и делећи подручје ширег централног дела на северни и јужни део. Цела дужина ове саобраћајнице – од Пријепољске до Јабланичке са кружном раскрсницом је изведен са профилом који се састоји од коловоза ширине 9м и тротоарима са обе стране ширине од 1.5 до 3.5м. Остатак њене трасе - од кружне раскрснице са државног пута и унутрашњег прстена до планиране кружне раскрснице са Улицом Јездимира Ловића је са попречним профилом који се састоји од коловоза ширине 7м и тротоара са обе стране ширине по 2м.

Од новопланираних градских саобраћајница предложена је траса продужетка улице поред зелене пијаце и нове аутобуске станице у правцу севера кроз пословну зону до Северне градске магистрале, дужине око 600м.

Остали део мреже градских саобраћајница се поклапа са постојећим улицама : са Улицом Ј. Ловића, Улицом Краља Петра (део ДП 2.А реда бр.201 Ивањица-Крајиновићи), Улицом Пештерском (део ДП 2.А.бр реда 202 Сјеница-Раждагиње), где се предлаже реконструкција у смислу проширења попречног профила.

Из мреже постојећих сабирних улица најзначајније су: Улица М. Јовановића, Пештерска, Незнаног јунака, Л. Гобелјића, 12 децембра, Јабланичка, Лењинова-Нушићева, Јаворска и улица поред реке Грабовице, с тим што је предвиђена њихова реконструкција у смислу проширења попречног профила који је углавном планиран са коловозом ширине 6-7м и обостраним тротоарима ширине 1.5 до 2.5м.

У категорију осталих улица спадају стамбене и приступне саобраћајнице које су углавном потврђене по постојећем стању или су планиране нове како би се саобраћајно повезали сви постојећи и планирани садржаји. Попречни профил ових саобраћајница састоји се из коловоза ширине 5-6м са тротоарима са обе или са једне стране ширине од 1.5-2м

Пешачки саобраћај

Пешачки саобраћај у Сјеници заузима посебан значај што се показало анализом постојећег стања где се највећи део кретања у граду обавља пешице. У графичком прилогу обележени су коридори улица које су искључиво намењене пешачким кретањима, а то су делови улица С, Марковића и М. Јовановића у централном градском језгру. Пешачке зоне се, наравно, могу планирати и дуж реке Грабовице од улице М. Јовановића и улице С. Ковачевића, као и према спортском центру. Сва остала пешачка кретања била би омогућена тротоарима ширине минимум 1.5м.

Бициклички саобраћај

Развој бицикличког саобраћаја засниваће се на: уређењу бицикличких стаза у урбаном центру дуж јавних путева од интереса за туризам и поједина насеља. Планским решењем се предлажу бициклички токови дуж северног унутрашњег прстена обзиром на планирану ширину тротоара, као и у профилима градских саобраћајница.

Бицикличке стазе су планиране у оквиру попречних профила саобраћајница (у комбинацији са разделним зеленим појасом између коловоза и тротоара). ПГР-ом су планиране бицикличке стазе у оквиру попречног профила следећих саобраћајница:

- северног унутрашњег полупрстена ширине по 1,6м.
- Пријеполског пута од кружне раскрснице са унутрашњим прстеном до кружне раскрснице са Ул. Јездимира Ловића
- Делом Улице Саве Ковачевића

Бицикличке траке у оквиру коловоза саобраћајница могу се планирати као једностране или двостране (ширине 0,8-1м) на свим сабирним саобраћајницама и осталим улицама из секундарне мреже где планирани коловоз има ширину довољну за безбедно одвијање ове врсте саобраћаја.

Паркирање

На основу анализе постојећег стања као и података о броју регистрованих моторних возила процењене су будуће потребе за паркирањем на простору ПГР-а.

У мањим градовима аутомобил се користи чешће него што су то стварне потребе, тако да се ова чињеница мора озбиљно узети у обзир. Потребе за паркирањем су највеће у централној зони града зато што се велики број активности налази, управо, у овом делу града. Извори потреба за паркирањем су пре свега: радно место, трговина, поште, банке, ресторани као и становање.

Паркирање се не може посматрати одвојено од динамичког саобраћаја и не могу се спроводити појединачне акције већ се мора приступити јединственој концепцији решавања саобраћаја у граду.

Да би се дошло до процене о потребама за паркирањем коришћени су подаци о броју становника града, броју регистрованих моторних возила, односно, степену моторизације. За анализу је коришћена метода „Sity фактора“ која полази од чињенице да изврстан проценат возила становника града има реалну потребу да долази у центар града и користи паркинг места у њему, а то се регулише уз помоћ „Sity фактора“, тако да следи:

$$P = c \times k \text{ (број паркинг места)}$$

Где је:

$$c = 1/d - \text{sity фактор (0.12-0.20)}$$

d – месни коефицијент

$k=E/D$ – укупан број моторних возила

E – број становника

D – број становника града на једно возило

Према овој методи потребан број паркинг места је

$$E = 33\,681 \text{ становника}$$

$$k = 5\,400 \text{ укупно свих регистрованих моторних возила}$$

$$D = 6,24 \text{ становника/возило}$$

$$P = 0.12 \times 5400 = 648 \text{ паркинг места}$$

Свакако да ће у будућем периоду као и до сада највећа концентрација паркирања бити у централној зони града. Превасходно томе, просторним могућностима и стандардима за паркирања предлажу се следеће паркинг површине: дуж улице М. Јовановића, улице С. Марковића, продужетак улице С. Марковића према Јужној градској саобраћајници и паркинг поред зграде Општине. Веће површине за паркирање треба планирати поред фудбалског стадиона и хале за мале спортове и то око 100-120 паркинг места, зелене пијаце око 30-40 паркинг места и аутобуске станице око 20 паркинг места. У плану су предложене и нове веће јавне површине за паркирање у близини пијаце (око 65 пм), као и у близини стадиона (око 50 пм) и на другим, углавном општинским парцелама или постојећим неуређеним површинама које се користи као паркинг. Поред хотела "Борићи" и дома здравља постоје паркиралишта која задовољавају, како тренутне, тако и будуће потребе за паркирањем. Сходно просторним могућностима предвиђена су и паркиралишта уз школе и вртиће. Паркирање путничких аутомобила у оквиру индивидуалног и вишепородичног становања предвиђено је у оквиру сопствених парцела изван површина јавног земљишта. Паркирање у оквиру индустријских зона такође треба решавати у оквиру парцела изван јавног земљишта.

Паркирање теретних возила предвиђено је на издвојеним површинама дуж главне градске саобраћајнице - између улица Лењинове и Северне градске магистрале, а могуће је организовати подужно паркирање дуж улица Лењинове и Јабланичке на подручју индустријске и радне зоне. Планом је предложена конкретна локација за организовани паркинг теретних возила на улу кракова Северног дела унутрашњег прстена угао пута за Вапу и Нове трасе Северне градске магистрале-поред планираног система ППОВ). На

паркинг простор би се улазило са приступног пута између ППОВ и самог паркинга који се мора адекватно прикључити на северну градску магистралу.

Такође је у централном простору планиран паркинг за такси возила, непосредно уз будуће централне садржаје. Могуће је планирање паркинга у оквиру претежних намена директно са саобраћајница или формирањем паркинга са прилазом у оквиру сопствене парцеле. Поред предложених локација, паркирање на нивоу плана може се организовати као улично, подужно у оквиру саобраћајница чији профил то дозвоља.

Остале потребе за паркирањем решаваће се у оквиру индивидуалних парцела по важећим стандардима 1 паркинг место на једну стамбену јединицу.

Планом генералне регулације остварено је укупно 650 вануличних јавних паркинг места у градској зони.

Могуће је на планираним и постојећим паркинзима као и добром организацијом уличног паркирања, наплатом паркинга и увођењем временског ограничења остварити добар ниво задовољења потреба за паркирањем у оквиру централног подручја. Наравно, са реализацијом планираних садржаја мора се у оквиру њих обезбедити и потребан број паркинг места које ти садржаји захтевају (у складу са нормативима за паркирање). Уколико се појаве веће потребе за јавним паркинзима, онда се они могу одредити у оквиру ПДР-ова који су планирани у централној зони.

Јавни градски превоз

Јавни градски превоз путника може се обављати свим примарним саобраћајницама предметног простора а сходно општинској одлуци Сјенице. Што се тиче самих аутобуских стајалишта, на овом нивоу планске документације нису дате, али свакако, уколико се ЈГП буде планирао, могу се и формирати аутобуске нише стандардних димензија у оквиру примарне саобраћајне мреже у њиховој планираној регулативи која свакако омогућава њихово образовање. На осталој - секундарној мрежи, нема потребе за формирањем аутобуских ниша, већ се аутобуска стајалишта обележавају прописаном саобраћајном сигнализацијом на коловозу.

Објекти саобраћајне инфраструктуре

Аутобуска и такси станица су у претходном периоду Измештене са локације централне зоне. На старој локацији нису се могли опслужити постојећи захтеви зато је пронађена нова локација аутобуске станице између улица С. Ковачевића и Лењинове иза зелене пијаце, на око 200м од централне градске саобраћајнице (ул. С.Ковачевића). У склопу аутобуске станице планирана је и такси станица капацитета минимум 35 паркинг места.

Стратегијом развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године предвиђена је промена намене војног **аеродрома Сјеница** у цивилни аеродром на основу студије изводљивости, која ће обухватити анализу основне намене, опслужног подручја, неопходне опреме, као и финансијских средстава неопходних за реализацију читавог процеса. Просторним планом Републике Србије аеродром у Сјеници сврстан је у летишште које се може укључити у мрежу регионалне аеродромске инфраструктуре.

Бензинске станице – поред четири постојеће бензинске станице са повољним локацијама (две у Улици Пријепољској, једна у Лењиновој улици и једна у Улици Милорада Јовановића), треба планирати још неколико, чија локација није прецизно одређена али, свакако треба да буду смештене уз коридоре главних градских саобраћајница. Уз простор нове аутобуске станице планирана је бензинска станица са улазом-излазом на Улицу Ахмета Абдагића (попречна веза улица С. Ковачевића и Лењинове).

Бензинске станице за снабдевање погонским горивом бројно треба обезбедити сагласно нормативу – једно тачионо место на 400 возила. Међутим, ако просторне, законске, еколошке, безбедносне и сл. могућности дозвољавају, треба омогућити изградњу бензинских станица и на другим локацијама, а у складу са планираном наменом.

Сервиси- у циљу бољег опслуживања возила, требало би обезбедити уз унутрашњи градски прстен сервисе мањих капацитета на више одговарајућих пунктова како би се избегла непотребна концентрација возила око једног великог сервисног постројења.

Уз објекте намењене одржавању возила добро се уклапају станице за снабдевање горивом па би их требало заједнички планирати где год то услови допуштају.

Укупна планирана површина под саобраћајницама (коловоз, тротоари и паркинзи) је 198.55 ха што износи 6% од укупне површине плана.

Услови за приступ на јавну саобраћајну мрежу

Грађевинска парцела мора имати приступ на јавну саобраћајну површину односно трајно обезбеђен приступ на јавну саобраћајницу.

Приступ парцели је потребно обезбедити на три могућа начина:

1. директним излазом на јавни пут;
2. преко приватних прилаза, или
3. путем уговора о службености пролаза.

Право приватних прилаза и уговор о службености пролаза могу се по потреби примењивати и односити на више парцела. Код формирања нових парцела обавезно је формирање пролаза, док се за постојеће парцеле успоставља право службености.

Уколико се приступ остварује индиректним путем, **који није јавна површина**, испоштовати следеће услове:

Приступ грађевинске парцеле јавној саобраћајној површини могуће је остварити преко приступног пута минималне ширине 3м

Унутар појединачних комплекса пројектовати интерне колско-пешачке саобраћајнице за приступ интервентних возила, теретних и путничких возила и пешачка кретања. Уколико се ради о колско-печашком приступу за више од 3 (три) грађевинске парцеле, тада је потребно да та ширина буде минимално 5,0м. Уколико се колско-пешачке интерне саобраћајнице завршавају слепо, на крају их обавезно завршити са припадајућом окретницом.

Колске прилазе на парцеле формирати са саобраћајнице нижег ранга, преко ојачане конструкције тротоара и упуштених ивичњака како би пешачки саобраћај остао у континуитету.

За угаоне објекте колске прилазе планирати што даље од раскрснице, на најудаљенијем делу парцеле.

2.1.4.2. Зелене површине

Заштита пејзажа обухвата читав низ планских мера којима се делује у правцу очувања, унапређења и спречавања девастације природних одлика пејзажа. У том смислу, као приоритетна и основна мера истиче се утврђивање зона са одговарајућим начином уређења где се штите њихове основне природне вредности, а тиме и пејзаж. Код планирања управљања подручјем утврђен је одговарајући еколошки модел, којим је спречена знатнија измена пејзажних вредности, тј. тежило се ка задржавању аутентичних облика пејзажа, а будући развој базиран је на принципу „одрживог развоја“. На подручју Просторне целина 1 јавља се зеленило јавног карактера и то у виду уређеног зеленила и уређених зелених површина са спонтаном рекреацијом.

Уређено зеленило

Ова категорија зеленила подразумева зеленило трга, мање површине парковског и скверног зеленила, као и зеленило уз саобраћајнице.

Зеленило трга заступљено је у урбанистичкој зони 1.12. Како зеленило трга треба да одговори захтевима корисника тог простора, њега морају карактерисати јасност композиције и просторне организације. У оквиру ове површине могуће је поставити објект традиционалне Сјеничке куће, као аутентично обележје локалне сјеничке архитектуре. На тај начин би ова површина, лоцирана у централном делу града, додатно добила на препознатљивости. У складу са тим могуће је преуредити и оплеменити околни простор. То се најчешће постиже партерним уређењем околине, при чему треба водити рачуна о избору материјала за поплочавање, мобилијара и осталих пејзажно-архитектонских елемената, који треба да буду уклопљени у традиционални стил. Најбољи ефекат озелењавања се постиже комбином травног покривача са појединачним или групним засадима дрвећа, при чему треба обратити пажњу на употребу аутохтоних врста биља. Уколико просторне структуре то не дозвољавају, садњу је могуће изводити у издигнутим жардињерама. Зеленило трга мора бити укомпоновано са осталим архитектонским елементима, на начин на који их додатно истиче, а поред тога оплемењује простор и ствара пријатан амбијент за боравак људи.

Парковско зеленило заступљено је у оквиру урбанистичке зоне 1.17 у контакту са зоном школе. Ова категорија зеленила као најважнији елемент система зеленила има и свој социјални значај, као фактор неутрализације специфичних услова насеља. Површине које се планирају за уређење по принципу парковске површине, нису по својој величини и садржају стандардне, али су композиционо идентичне са уређењем ове категорије зеленила. Наиме, у оквиру предметног простора лоцирано је старо гробље, које више није у функцији, али се као такво препознаје и задржава на овој локацији, уз одговарајуће амбијентално уређење и уклапање у околни, планирани парковски простор. При том треба обратити пажњу на одражавање поштовања према покојницима и лоцирање мирнијих парковских садржаја у окружење наведене локације. Што се тиче озелењавања препорука је да се уради валоризација постојећих зелених површина, замене дотрајале саднице и ажурирају новим, да се површине обогате зеленилом, вртно-архитектонским елементима, адекватним мобилијаром, просторима за одмор стазама за шетњу и др.

Скверно зеленило је у оквиру предметне измене и допуне ПГР-е заступљено на више локација. У оквиру урбанистичке зоне 1.15, испред објеката јавних делатности и у близини Улице Милорада Јовановића у зони 1.11, као и у зони 1.2 у непосредном контакту са пешачком зоном. Планска структура сквера ствара се као резултат решавања саобраћајних, функционалних и архитектонско композиционих питања. Простор сквера може послужити за краткотрајан одмор корисника, као и за декоративно оплемењивање насеља у целини, а њихово уређење потребно је планирати по типу парковске површине, међутим, на знатно мањем простору. Наиме, ако се ради о површинама на рубовима и ободним деловима саобраћајница, сквер треба да представља простор за предаха. Треба га решити са платоима, просторима за игру деце клупама, јавном чесмом, фонтаном, просторима за игру деце и сл.

Зеленило у функцији саобраћај јавља се у оквиру урбанистичке зоне 1.18, на разделном острву саобраћајница у непосредној близини кружног тока. Озелењавање површина дуж саобраћајница, паркинг простора и разделних трака, спроводити линеарном садњом. У композиционом смислу, ово зеленило се решава тако да представља кичмени стуб зелених површина и служи за повезивање насеља у јединствен систем зеленила. Ова категорија зеленила поред естетске функције утиче на побољшање комфора током вожње, санитарно – хигијенских и микроклиматских услова.

На местима где је предвиђена ова категорија зеленила, а где просторне и организационе могућности то не дозвољавају, озелењавање вршити у партеру на следећи начин:

- партерним зеленилом, перенама и нижим врстама чија висина не прелази висину од 50цм, које не ометају визуру,

- уношењем вртно – архитектонских елемената (скулптура, фонтана, чесми и сл.) у комбинацији са зеленилом и сл.

Уређене зелене површине са спонтаном рекреацијом

Ова категорија јавног зеленила заступљена је у оквиру две урбанистичке зоне 2.6 и 2.8, на контакту са реком Јабланицом испред туристичке зоне „Борићи“. Ове површине представљају аутохтоно зеленило чији је режим коришћења јаван, па га је неопходно додатно оплеменити и заштитити од свих могућих непланских активности (неадекватног одлагања отпада, неконтролисана сече стабала, изградње и др.) У складу са тим неопходно је спроводити сталну контролу простора и његову интензивну негу. Овај простор је потребно опремити мањим површинама за одмор, стазама за шетњу и трчање, као и адекватним мобилијаром направљеним од природних материјала који се уклапају у постојеће природно окружење.

2.1.5. Општа правила уређења мреже јавне комуналне инфраструктуре

У подручјима непокретних културних добара дозвољена је изградња објеката инфраструктуре под условима и надзором надлежне установе заштите.

2.1.5.1. Хидротехничка инфраструктура

- Снабдевање водом

Водопривредном основом Републике Србије предвиђено је да се водоснабдевање висококвалитетном водом у дугорочној перспективи првенствено обезбеди каптирањем локалних извора изданских вода, а као алтернатива предвиђа се коришћење површинских вода реке Увац а у коначној фази повезивање у регионални систем водоснабдевања РВС “Увац”-подсистем “Западноморавскорзавски”. Предвидети за постојећа изворишта као и планирани резервоар непосредну зону заштите, ужу зону заштите и ширу зону заштите. Предвиђени су и заштитни коридори ширине 5м од изворишта Зарудине па до места где долазни цевовод прелази у улицу. У Улици Краља Петра је изведен нови цевовод прешника 250мм који замењује досадашње цевоводе који су били изграђени од азбестног цемента. Расположиви приближни подаци о постојећим изворима њиховим издашностима и локацији су следећи.

ИЗВОР	ИЗДАШНОСТ (л/с)	ЛОКАЦИЈА
Сјеничко врело	60-2100	Слив Грабовице
Вапа	800-9000	Село Градац
Увац	60-240	Царичине
Зарудине	160-480	У сливу Вапе тј. Увца

- Канализација отпадних вода

Кључно место система за евакуацију отпадних вода је постројење за пречишћавање постављено поред реке Грабовице, кроз које ће проћи све отпадне воде пре него што се пречишћене испусте у реку Вапу. Иако се Вапа не налази код постројења за пречишћавање отпадних вода ипак је предвиђено испуштање пречишћене воде у њу. Степен пречишћавања мора бити такав да не угрози класу водотока после испуштања. Употребљена вода се углавном гравитационо доводи до постројења за пречишћавање. Тамо где неможе гравитационо предвидети препумпавање. На градски канализациони систем ће бити прикључени канали отпадних вода из радбих зона. Технолошке отпадне воде морају бити подвргнуте примарном третману пре упуштања у градску канализациону мрежу, као и других ако су загађивачи. Фекална канализација мора бити одвојена од атмосферске канализације. Пречник фекалне канализације на улици треба да буде најмање Ø 200мм.

- Канализација атмосферских вода

За прорачун за централни део града узима се петнаестоминутна киша интензитета 222 л/с/ха која се јавља једном у пет година. За све остале површине узима се петнаестоминутна киша интензитета 155 л/с/ха која се јавља једном у две године. У зависности од намене и изграђености појединих градских зона, израчунати су просечни коефицијенти отицања по зонама.

За зону централних функција, друштвеног стандарда и здравства $\Psi = 0.80$

За индустријске зоне $\Psi = 0.40$

За зоне индивидуалног становања $\Psi = 0.35$

За паркове и спортске терене $\Psi = 0.15$

За зоне заштитног зеленог појаса $\Psi = 0.10$

Потребно је извршити реконструкцију постојеће атмосферске канализације. Тамо где су мали пречници предвидети цевовод $\varnothing 400\text{мм}$. Атмосферску канализацију испустити у реку Грабовицу или потоке.

Атмосферска канализација мора бити одвојена од фекалне канализације.

- Регулација речних токова и потока

Река Грабовица је лева притока реке Јабланице. Река протиче кроз Сјеницу у дужини од око 1.5км, рачвајући се у три крака. Регулација Грабовице кроз Сјеницу започета је израдом главног пројекта 1973. године, али ни до данас није изведена у комплетном обиму. Усвојена је меродавна велика вода стогодишњег повратног периода. Укупно је предвиђена регулација главног тока од км 0+000 до км 1+620.

Леви крак Грабовице (Међуречки поток) се спаја са главним током на км 0+974. Регулација левог крака пројектована је од км 0+027 до км 0+722.

Десни крак Грабовице (поток Туховац) се спаја са главним током на км 1+375. Регулација овог крака предвиђена је од споја (км 0+000) до км 0+397.

Река Јабланица протиче кроз ширу урбанизовану зону Сјенице, тангирајући индустријску зону након чега прима леву притоку реку Грабовицу, а затим се улива у реку Вапу, као њена лева притока.

Дужина њеног тока од формирања до саставка са реком Грабовицом износи око 14км.

2.1.5.2. Електроенергетска инфраструктура

Да би се правилно извршило планирање потреба у електричној енергији за простор који је предмет овог плана потребно је извршити анализу потрошње електричне енергије на овом простору.

- *Анализа потрошње електричне енергије*

У средини где се врши прогнозирање потрошње електричне енергије за наредни период, потребно је извршити анализу енергетског кретања у предходном периоду, утврдити одређене законитости кретања потрошње електричне енергије, вршног оптерећења и времена коришћења енергетских постројења, како по појединим зонама тако и за цело насеље или подручје.

Ради лакшег и адекватнијег анализирања конзума по појединим зонама, потребно је извршити поделу потрошача по категоријама, и то:

- домаћинства
- терцијалних делатности (остали мали потрошачи)-пословни простор
- јавна расвета

У групу "терцијалних делатности"-пословни простор треба увести потрошаче на напону 0.4кV, и то:

- културно-просветне и здравствене установе
- пословне и друштвене просторије
- туристичке објекте, разне локале, продавнице

- мање занатске радње

Детаљном анализом потрошње у протеклом периоду, по наведеним категоријама потрошача и довођењем те потрошње у одређени однос, може се код прогнозирања доћи до тачнијих података о конзуму по појединим деловима разматраног подручја. Временски период у коме се врши анализирање потрошње електричне енергије требао би бити што је могуће дужи, а довољно тачни показатељи могу се добити проучавањем 20-то годишње потрошње.

Основни подаци које треба анализирати у посматраном временском периоду су:

- потрошња електричне енергије(kWh) како укупна тако и по категоријама потрошача
 - вршна оптерећења(kW) и
 - време трајања вршних оптерећења

Анализом наведених података одређује се законитост њихове потрошње, а самим тим и годишњег процентуалног прираста($p\%$) потрошње електричне енергије. Поред установљених функционалних зависности потрошње електричне енергије, снаге и времена трајања вршних оптерећења, у посматраном периоду могуће је успоставити и њихове међусобне функционалне зависности.

Утврђене законитости ($P = f(W)$; $T = f(W)$) представљале би обавезу за планере и будућа планирања, како на урбаном, тако и руларном простору.

- Прогноза конзума уз коришћење урбанистичких подлога

Параметри за димензионисање електроенергетске мреже су одређивање једновременог оптерећења за поједине врсте објеката и оно је урађено уз коришћење следећих параметара:

Планирани објекти у склопу овог плана сврстани су у "Колективна стамбена насеља, малом густиниом становања са другим видовима енергије која се користи за грејање" па применом Збирке техничких препорука ЕД Србија, ТП-146 добијамо максимално једновремено оптерећење групе станова на крају експлоатационог века елемената мреже на које су објекти прикључени, које се израчунава по следећем обрасцу:

$$P_{\text{max}} = P_{\text{max}} \cdot \sqrt[n]{t}$$

где је:

$$25 < n < 300; \quad t - \text{година у којој се прикључује} + 25$$

На основу горњег обрасца израчунат је број станова који се прикључују на поједине елементе.

За пословни простор једновремена снага рачуната је према врстама делатности и специфицираној потрошњи по метру квадратном (m^2) за ту делатност (ТП септембар 2001).

ДЕЛАТНОСТ	СПЕЦИФИЧНА ПОТРОШЊА (W/m ²)
трговина и услуге	20-50
образовање	10-25
здравство	10-35
хотел	50
угоститељство	20-30

Полазећи од аналитичке обраде статистичких података о потрошњи електричне енергије, вршног оптерећења, броја станова и њиховог пораста, утврђују се улазни подаци за прогнозу потрошње електричне енергије. Као најреалнија метода прогнозирања потрошње

електричне енергије јесте: метода зависности годишњег пораста потрошње електричне енергије од потрошње по становнику.

Ова метода даје најреалније резултате о одређивању конзума, посебно када се користе елементи урбанистичког програма развоја. Вредност ове методе је у томе што је заснована на порасту потрошње електричне енергије по становнику (специфична потрошња). Прогноза потреба за електричном енергијом заснована на Аналитичкој методи подразумева одређивање вршних оптерећења становања и терцијалних делатности као и њихову међусобну повезаност.

Вршно оптерећење становања:

Табела 2. Вршно оптерећење становања

целина	број станова	t-разлика година	$P_{max}(kW)$
	6730	25	7756.7

Вршно оптерећење терцијалних делатности (пословног простора):

Вршно оптерећење терцијалних делатности одређује се на основу површине простора и специфичног вршног оптерећења (W/m^2). Специфично вршно оптерећење подразумева у себи примену електричне енергије за све потребе простора сем грејања (припрема топле воде, клима уређаји за хлађење простора...) на подручју предметног плана предвиђене су терцијалне делатности типа трговине, пружања разних услуга за које специфично вршно оптерећење износи око 30 W по метру квадратном. Резултати прорачуна дати су у табеларном прегледу.

Табела 2. Вршно оптерећење терцијалних делатности

целина	Бруто површина (m^2)	Намена простора	Специфично оптерећење W/m^2	Вршно оптерећење $P_{vt}(W)$
1.1	33600	школство	15	50400
1.2	19 211	здравство	20	384220
1.3	40000	Управа, култура, администрација	20	800000
1.4	23999,43	пијаца	10	239994
1.5	9000	Туризам-хотел	50	450000
1.6	7365,20	Аутобуска станица	20	225546.9
1.7	2200	топлана	50	110000
1.8	320784	пословање	20	6415680
1.9	3500	Спорт и рекреација	30	105000

Из ових наведених података очекивана потрошња електричне енергије је око 8781kW.

На основу резултата прорачуна за зимски период одређена су вршна оптерећења зоне услед станова и терцијалних делатности, а према њиховој просторној припадности и међусобној истовремености.

Прорачуни су урађени за зимски период, а резултати су дати у табели 4.

Табела 4. Вршно оптерећење целина према просторној припадности

Целина	Једновремена снага станова kW	Једновремена снага делатности kW	Укупна снага kW
	7757	8781	16559

Вршно оптерећење јавне расвете у укупном вршном оптерећењу зона (целина) или насеља, креће се по препорукама до 5% од укупног вршног оптерећења. За наш случај је усвојено да износи 2% од укупног вршног оптерећења.

Дакле, имамо:

$P_{vj} = 0.02(P_v \text{ целине})$ изражено у kW
резултати су изражени у табели:

Укупно вршно оптерећење комплекса добија се збиром оптерећења јавне расвете, терцијалних делатности и становања и то за вредности у зимском периоду када је критичније за планирани простор са становишта снабдевања електричном енергијом.

Табела 4. Укупна вршна оптерећења целина према просторној припадности

Целина	Једновремена снага станова kW	Једновремена снага делатности kW	Укупна снага kW	Спољно осветљење kW	Вршно оптерећење целине P_v (kW)
	7757	8781	16559	330	16889

Табела 5. Вршно оптерећење комплекса односно урбанистичке целине

целина	Вршно оптерећење целине P_v (kW)	Резерва+ оптерећење ($P_v+10\%$) kW	Фактор снаге cosφ	Вршно оптерећење S_v (kVA)
	16889	18588	0.95	19536
план				19536

План

Овим Планом је предвиђено индивидуално становање мањих и већих густина, затим јавни објекти, пословни објекти као и објекти трговине, услуга, јавних функција и објекти туризма као што су хотели, мотели и слично. За потребе напајања електричном енергијом истих, а на основу горе поменутих параметара планирано је следеће:

На основу добијених прорачуна и увидом у постојеће стање трансформаторских станица напонског нивоа 35/10kV/kV потребна је перспективно изградити нову трафо станицу најмање снаге 2x4MVA како је дато у графичком делу плана. Изградња нове трафо станице би се радила према динамици повећања потрошње електричне енергије.

За даље снабдевање електричном енергијом на напонском нивоу 0.4kV потребна је реконструкција постојећих трансформаторских станица као и изградња нових трансформаторских станица. Број и снага нових трансформатора не може бити одређена без добрих и поузданих података о постојећем стању електроенергетске мреже, објеката и потрошње., односно броју и снага трафо станица, типу каблова и трасама за 10kV-ни напон, као и подацима о потрошњи електричне енергије на напону 0.4 kV тако и на 10 kV и 35 kV. Број и положај нових трафо станица напонског нивоа 10/0.4kV/kV биће одређен након добијања података о вброју постојећих дистрибутивних трафо станица. Поред ових података потребни су нам и подаци о снагама и датуму производње у постојећим трафо станицама 110/35kV/kV односно 35/10kV/kV.

Овим планом предвиђено је да уже градско језгро као и сви већи пословни и индустријски објекти напајају електричном енергијом полагањем подземних каблова док се део простора може напајати са ваздушне мреже а то се највише односи на делове руралног подручја овог плана.

Нисконапонску мрежу напајати из трафо станица ваздушно или подземно у зависности од објеката које треба прикључити на НН мрежу. Постојећу НН мрежу која се налази на дрвеним стубовима у потпуности заменити бетонским стубовима и извршити замену проводника са самоносивим кабловским снопом. Кроз новопроектване саобраћајнице предвиђено је полагање 1кВ каблова у земљу у тротоару или мекомтерену за напајање објеката или осветљења саобраћајница.

Трафо станица је у грађевинском смислу монтажано-бетонска. Тип будућих трансформатора ће одредити надлежна електродистрибутивна организација у чијем

саставу је одржавање већине нових трафо станица, а предлог у овом плану је са уљаним трансформатором.

Положај трафо станица ће бити изабран према потрошачима тако и према могућем месту на основу урбанистичких решења. При избору локације водити рачуна да:

- трафо станица буде што ближе тежишту оптерећења
- прикључни водови високог и ниског напона буду што краћи, а њихов расплет што једноставнији
- да до трафостаница постоји лак прилаз ради монтаже грађевинског дела, енергетских трансформатора и остале опреме

ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА 10/0.4кV/кV

Планиране трансформаторске станице 10/0.4кV/кV изградити као слободностојећу(МБТС) или зидану у склопу објекта, у зависности од расположивог простора за предложене локације. Тачан положај трафо станице биће одређен пројектном документацијом и условима надлежног

електродистрибутивног предузећа а где год је могуће поставити их у зонама испод далековода..

Новопланирана трафо станица ТС 10/0.4кV/кV се постављају у наменски пројектованом простору односно у посебним монтажном-бетонским кућицама у равни терена. Распоред опреме и положај енергетског трансформатора морају бити такви да обезбеде што рационалније коришћење простора, једноставно руковање, уградње и замена појединих елемената и блокова и омогући ефикасну заштиту од директног додира делова под напоном. Код извођења, извођач је дужан ускладити своје радове са осталим грађевинским радовима на објекту, како не би долазило до отежавања већ изведених радова и поскупљења градње.

Основне карактеристике планираних трансформаторских станица 10/0.4кV/кV су:

- називни виши напон 10000В
- називни нижи напон 400/231В
- капацитет ТС 2000кВА
- снага трансформатора 1x630кВА,2x630кВА
- тип трансформатора-уљни
- учестаност 50Хз
 - снага кратког споја сабирнице 10кВ 250МВА

Трафо станица мора имати одвојена одељења и то два за смештај трансформатора и трећа просторија за смештај развода(разводних ормана) вишег и нижег напона.За свако одељење је потребан несметан приступ што је остварено у типским монтажном бетонским трафо станицама-објектима.

Разводни блок вишег напона планираних трафо станица садржи најмање 4е ћелије и то две(доводно-одводне) кабловске ћелије, једну резервну кабловску ћелију и једну трансформаторску ћелију.Развод нижег напона сваке трафо станице садржи два поља и то прикључно поље и разводно-одводно са 8 извода и пољем јавне расвете. За трансформаторске станице које се граде у објекту и непосредно уз стамбене објекте треба предвидети сигурну звучну и топлотну изолацију. Просторије за смештај трансформатора између ослонца темеља трансформатора и трансформатора поставити еластичну подлогу. Звук који производи трансформатор потребно је ограничити на 55дБ дању и 40дБ ноћу, рачунајући на границу објекта.

Пројектом уређења терена предвидети камионски приступни пут до трафо станице који мора да има минималну ширину 3м до најближе јавне саобраћајнице. Локација планираних трафо станица дата је у графичком прилогу са тежњом да свака трафо станица буде уз јавну саобраћајницу а где год је могуће поставити их и у зонама далековода.

Инвеститори су дужни да обезбеде пројектну документацију за грађење планираних трафо станица, као да обезбеди техничку контролу(ревизију) тих пројеката. Инвеститори су дужни да обезбеде техничку документацију за издавање грађевинске дозволе, као и стручни надзор над извођењем радова. након завршетка радова, инвеститор је дужан захтевати вршење техничког прегледа након чега треба поднети захтев за употребну дозволе.

Трафо станице се морају повезати са постојећим 10кV-ним каблом или евентуално постојећим далеководом, а ради обезбеђења сигурног напајања међусобно се морају повезати у прстен тако да се све трафо станице напајају двострано односно све су два пута пролазне са високонапонске стране. Трафо станице су повезане 10кV-ним каблом типа и пресека ИПО 13А 3x150мм², односно комплетну планирану 10кV-ну мрежу извести кабловима чији тип и пресек одреди стручна служба Електродистрибуције Чачак РЈ Сјеница.

КАБЛОВСКИ ВОД 35кV

На предметној локацији се задржавају трасе 35кV далековода. У ушем градском језгру где год је могуће извршити реконструкцију 35кV-ног далековода полагањем 35кV-ног кабла у земљу. На местима где каблови остају испод саобраћајница које се реконструишу или играде потребно је извршити одговарајућу међаничку заштиту каблова и водити рачуна при радовима да не дође до оштећења истих.

КАБЛОВСКИ ВОД 10кV

Планирана трафо станица 10/0.4кV/кV прикључити на електроенергетску мрежу 10кV-ним кабловским водом. При планирању полагања кабла све постојеће каблове, као и постојеће далеководе који су угрожени планираном изградњом-изградњом нових саобраћајница или објеката, изместити на безбедно место. Сви новопланирани 10кV-ни водови су подземни следећих карактеристика:

- номинални напон, 10кV
- тип кабла НПО13А 3x150мм² или ХХП 49-А 3x1x150мм²
- номинална струја 225А

Трасе планираних 10кV-них каблова приказане су у графичком делу.

Каблове полагати слободно у кабловском рову, димензија 0.4x0.8м, а на местима пролаза каблова испод саобраћајница, као и на свим оним местима где се може очекивати повећано међаничко оптерећење кабла(кабал треба изоловати од средине кроз коју пролази), кроз кабловску канализацију, смештену у рову дубине 1м.

Након полагања, а пре затрпавања, инвеститор је дужан обезбедити катастарско снимање тачног положаја кабла, у складу са законским одредбама. на том снимљеном графичком прилогу трасе кабла треба означити тип и пресек кабла, тачну дужину трасе и самог кабла, место његовог укрштања, приближавање или паралелно вођење са другим подземним инсталацијама.

Трасе планираних 10кV-них каблова приказана су у графичком делу.

Каблове полагати слободно у кабловском рову, димензија 0.4x0,8м, а на местима пролаза каблова испод саобраћајница, као и на свим оним местима где се може очекивати повећано међаничко оптерећење, кабал(кабал треба изоловати од средине кроз коју пролази), кроз кабловску канализацију, смештену у рову дубине 1м.

Након полагања, а пре затрпавања кабла, инвеститор је дужан да обезбеди катастарско снимање тачног положаја кабла, у складу са законским одредбама, На том снимљеном графичком прилогу трасе кабла треба означити тип и пресек кабла, тачну дужину трасе и самог кабла, место његовог укрштања, приближавање или паралелно вођење са другим подземним инсталацијама, место положене кабловске канализације са бројем коришћених и резервних цеви.

Дуж трасе каблова уградити стандардне ознаке које означавају кабл у рову, промену правца трасе, место кабловске спојнице, почетак и крај кабловске канализације, укрштање, приближавање или паралелно вођење кабла са другим кабловима и осталим подземним инсталацијама и сл. Евентуално измештање постојећих каблова, због нових урбанистичких решења, вршити уз присуство представника Електродистрибуције Чачак РЈ Сјеница и под

његовом контролом. У том случају откопавање кабла мора бити ручно, а сам кабал мора бити у безнапонском стању.

При извођењу радова предузети све потребне мере заштите радника, грађана и возила, а заштитним мерама омогућити одвајање пешачког и моторног саобраћаја. На местима где је, ради полагања каблова, извршити исецање регулисаних површина, исте довести у првобитно стање.

Инвеститори су дужни да обезбеде пројектну документацију за извођење кабловских 10кV-них водова, као и да обезбеде техничку контролу тих пројеката. Инвеститори су дужни да обезбеде потребну документацију за издавање грађевинске дозволе, као и стручни надзор над извођењем радова. Након завршетка радова, инвеститор је дужан захтевати вршење техничког прегледа и након њега поднети захтев за издавање употребне дозволе.

Трасу постојеће далеководе 10кV у градском језгру изместити и заменити кабловским 10кV-водом. У делу плана где се предвиђа већа густина насељености уколико нема могућности за полагање кабловских водова 10кV извршити замену далековода који је изграђен са проводницима постављањем на бетонским стубовима самоносивог СН кабловског снопа напонског нивоа 10кV. На овај начин би се смањило минимално растојање које је дозвољено за изградњу објеката. Заштитни коридор за далеководе 10кV предвидети на најмањем растојању 5м од сваке стране далековода.

КАБЛОВСКА МРЕЖА 0.4кV

Планирана електроенергетска мрежа ниског напона је обликована као радијална, кабловска највећим делом подземна или једним делом као надземна у зависности од потрошача који се прикључују. Нисконапонска надземна и подземна мрежа планирана је према урбанистичким захтевима и условима које је одредила надлежна организација Електродистрибуција Чачак.

Постојећа нисконапонска мрежа у неким деловима простора остаје у планираним саобраћајницама и потребно је извршити њено измештање у тротоару по важећим прописима за ове радове.

У делу локација која је предмет овог плана предвиђена је подземна нисконапонска мрежа. Део нисконапонске постојеће надземне мреже потребно је реконструисати и у одређеном временском периоду заменити подземним каблом. Кабловска 1кV-на мрежа ће се изводити каблом типа ПП00 ас(Ј) пресека 3x150mm²+70mm² или 4x150mm². Тамо где постојећу НН мрежу због конфигурације терена није могуће превести у подземну исту реконструисати на бетонским стубовима и самоносивим кабловским снопом.

Реконструкцију постојеће надземне електроенергетске мреже могуће је реализовати заменом старе надземне мреже новом надземном мрежом и на подручјима градског језгра и у којима је предвиђена подземна кабловска мрежа

изузетно уколико се ради о замени дотрајалих постојећих елемената мреже (замена старих надземних водова новим истог напонског нивоа, нпр. замена дотрајалих надземних водова новим истог напона, замена дотрајалих ННСКС или СНКС новим ННСКС, односно СНКС истог напона, замена дотрајалих надземних водова новим СКС истог напонског нивоа, све истом постојећом трасом). Без додавања нових траса надземне мреже.

Трасе нисконапонске мреже биће одређене конфигурацијом и распоредом објеката које напајају и прате регулациону линију колске и пешачке комуникације и усклађују се са осталим објектима инфраструктуре.

Каблове полагати слободно у кабловском рову, димензија 0.4x0.8м, а на местима пролаза каблова испод саобраћајница, као и на свим оним местима где се може очекивати повећано међаничко оптерећење, кабал(кабал треба изоловати од средине кроз коју пролази), кроз кабловску канализацију, смештену у рову дубине 1м.

Након полагања а пре затрпавања кабла, инвеститор је дужан да обезбеди катастарско снимање тачног положаја кабла, у складу са законским одредбама, На том снимљеном графичком прилогу трасе кабла треба означити тип и пресек кабла, тачну дужину трасе и самог кабла, место његовог укрштања, приближавање или паралелно вођење са другим подземним инсталацијама, место положене кабловске канализације са бројем коришћених и резервних цеви.

Уколико то захтевају технички услови стручне службе ЈП „Електродистрибуција“ Чачак, заједно са каблом на око 0.4м дубине у ров положити траку за уземљење, ФеЗн 25x4мм. Дуж трасе каблова уградити стандардне ознаке које означавају кабл у рову, промену правца трасе, место кабловске спојнице, почетак и крај кабловске канализације, укрштање, приближавање или паралелно вожење кабла са другим кабловима и осталим подземним инсталацијама и сл. Евентуално измештање постојећих каблова, због нових урбанистичких решења, вршити уз обавезно представника Електродистрибуције Чачак и под његовом контролом. У том случају откопавање кабла мора бити ручно, а сам кабал мора бити у безнапонском стању.

При извођењу радова предузети све потребне мере заштите радника, грађана и возила, а заштитним мерама омогућити одвајање пешачког и моторног саобраћаја. На местима где је, ради полагања каблова, извршити исецање регулисаних површина, исте довести у првобитно стање.

Инвеститори су дужни да обезбеде пројектну документацију за извођење кабловских 1кV-них водова, као и да обезбеде техничку контролу тих пројеката. Инвеститори су дужни да обезбеде потребну документацију за издавање грађевинске дозволе, као и стручни надзор над извођењем радова. након завршетка радова, инвеститор је дужан захтевати вршење техничког прегледа и након њега поднети захтев за издавање употребне дозволе.

Од нових трафо станица се полажу нисконапонски 1кV-ни каблови за напајање електричном енергијом потрошача тако и за осветљење улица(саобраћајница). Пресек каблова нисконапонских потрошача као и уличне расвете биће одређен условима надлежне електродистрибутивне организације и главним пројектима објеката на основу стварних једновремених снага објеката. Нисконапонски каблови су типа ПП41/А 4x150мм². На објектима поставити кабловске прикључне ормане типа КПК 3x200А система улаз-излаз који се могу међусобно повезивати или каблове довести до ормана у којима ће се поставити уређаји за мерење потрошње електричне енергије односно до истурених мерних места.

У тротоару или меком терену предвиђено је полагање 1кV-них каблова као и нових 10кV-них каблова. Каблови се полажу на прописним дубинама у просеку на 0.8м и при полагању се мора водити рачуна о међусобном растојању са другим инсталацијама или паралелном вођењу истих. При преласку кабла испод саобраћајница предвиђено је полагање најмање две ПВЦ цеви пречника 110мм.

Полагање свих каблова извести према важећим техничким условима за ову врсту делатности. на местима где се енергетски каблови воде паралелно или укрштају са другим врстама инсталација водити рачуна о минималном растојању које мора бити следеће за разне врсте инсталација:

- при паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмањи хоризонтални размак је 0.5м за каблове 1кV,10кV, односно 1м за каблове 35кV. Укрштање енергетског и телекомуникационог кабла врши се на размаку од 0.5м Енергетски кабал се полаже на већој дубини од телекомуникационог кабла. Уколико се размаци не могу постићи енергетске каблове на тим местима провести кроз цев. при укрштању енергетских каблова са телекомуникационим кабловима потребно је да угао буде Што ближи правом углу. Угао укрштања мора бити најмање 45 степени. При укрштању каблова за напоне 250V најмање вертикално растојање мора да износи најмање 0.3м а за веће каблове 0.5м.
- При хоризонталном вођењу енергетског кабла са водоводном или канализационом инфраструктуром(цеви) најмањи размак износи 0.4м. Енергетски кабал се при укрштању полаже изнад водоводне или канализационе цеви на најмањем растојању од 0.3м. Уколико се ови размаци не могу постићи, на тим местима енергетски кабал положити кроз заштитну цев.
- При хоризонталном вођењу каблова и топловода најмање растојање између каблова и спољне ивице топловода мора да износи 0.3м односно 0.7м за каблове напонског нивоа 10кV. Није дозвољено полагање каблова изнад топловода. При

укрштању енергетских каблова са каналима топловода минимално вертикално растојање мора да износи 0.6м. Енергетске каблове при укрштању положити изнад топловода. На овим местима топлотну изолацију од изолационог материјала(пенушави бетон) дебљине 0.2м. При паралелном вођењу и укрштању енергетског кабла за јавно осветљење и топловода најмањи размак је 0.1м.

ОСВЕТЉЕЊЕ ЈАВНИХ ПОВРШИНА

Овим планом се делом дефинише јавно осветљење као саставни део урбанистичке целине, тако да га треба и изградити у складу са урбанистичким и саобраћајно-техничким захтевима тежећи да инсталација осветљења постане интегрални елемент урбане средине. При планирању осветљења саобраћајница и осталих површина мора се осигурати минимални осветљај који ће обезбедити кретање уз што већу сигурност и комфор свих учесника у ноћном саобраћају, као и у томе да инсталација осветљења има и своју декоративну функцију. Зато се при решавању уличног осветљења мора водити рачуна о сва четири основна мерила квалитета осветљења:

- ниво сјајности коловоза и прописан ниво осветљености за одвајање нормалног саобраћаја
- подужна и општа равномерност сјајности
- ограничавање заслепљивања(смањење психолошког бљештања)
- визуелно вођење саобраћаја

По важећим препорукама ЦИЕ) Публикацион ЦИЕ 115,1995.год (све саобраћајнице за моторни и мешовити саобраћај су сврстане у пет светлотехничких класа, М1 до М5 а у зависности од категорије пута и густине и сложености саобраћаја, као и од постојећих средстава за контролу саобраћаја (семафора, саобраћајних знакова) и средстава за одвајање појединих учесника у саобраћају. Следећа табела даје вредност побројаних светлотехничких параметара који још увек обезбеђују добру видљивост и добар видни комфор:

Светлотехничка класа	Л _{сп} минимално (цд/м ²)	У ₀ минимално (Лмин/Лсп)	У ₁ минимално (Лмин/Лмак)	Т1 минимално (%)	СР минимално (Е _{ех} /Е _{ин})
М1	2.00	0.40	0.70	10	0.50
М2	1.50	0.40	0.70	10	0.50
М3	1.00	0.40	0.50	10	0.50
М4	0.75	0.40	нема захтева	15	нема захтева
М5	0.50	0.40	нема захтева	15	нема захтева

Што се тиче визуелног вођења саобраћаја, не постоји нумерички показатељи за његово вредновање.

Поред наведених услова за осветљење јавне расвете мора задовољити и следеће параметре:

- економичност употребљених светилки и стубова
- економичност при одржавању јавне расвете
- типизација јавне расвете

Постојеће јавно осветљење остаје и даље у функцији. У делу насеља где се планира нисконапонска мрежа као надземна на истим стубовима НН мреже поставити одговарајуће светилке јавне расвете која ће се напајати подземно полагањем кабла у земљи. напајање извести каблом ПП00 АСЈ 4х25мм². Избор стубова као и типа светилке за јавно осветљење планираног простора као и њихов тачан положај биће дефинисан главним пројектима јавног осветљења и у складу са правилником града о осветљењу јавних површина.

При изради главних пројеката осветљења саобраћајница улице ће бити светлотехнички класификоване, а на раскрсницама свих саобраћајница постићи светлотехничку класу за један степен већу од самих улица које чине раскрсницу.

Код пешачких стаза и паркинга, унутар подручја плана, обезбедити средњу осветљеност од 20лукса, уз минималну осветљеност од 7.5лукса.

Расвету саобраћајница дефинисана је у зависности од категорије саобраћајница на следећи начин:

Главне саобраћајнице су осветљење постављањем металних стубова висине 10-12м са светиљкама чији извор светлости је натријум високог притиска (НвБТ) снаге према фотометријском прорачуну.

Осветљење свих интерних саобраћајница као и паркинга, пешачких стаза и шеталишта је планирано са канделлаберским и металним стубовима висине до 5м са светиљком чији је извор светлости натријум високог притиска или металхалогени извор светлости снаге према фотометријском прорачуну. број светиљки биће одређен главним пројектима као и тачан тип. При избору стубова и светиљки потребно је водити рачуна да се деоница ових саобраћајница уз подручје плана не могу посматрати независно од осталог дела тих саобраћајних праваца. Напајање светиљки биће по траси која ће се назначити за 1кВ-не каблове. Из НН поља у трафостаницама или самостојећих ормана, а управљање (укључење-искључење) расвете је предвиђено фото ћелијом или строномским уклопним сатом. Стварни пресек кабла биће одређен главним пројектом на основу пада напона и других параметара.

Како је речено основни извор напајања електричном енергијом је хидроелектрана ХЕ Увац. Простор општине Сјенице има одређене потенцијале искоришћења ветра као и изградње малих мини хидроелектрана. Преко ових извора производње електричне енергије може се обезбедити локално напајање појединих удаљених делова насеља.

На подручју општине користиће се мале хидроелектране снаге од 100кВ до 5МВ за локално снабдевање потрошача у удаљеним насељима.

За изградњу ветроелектрана потребна је анализа и снимање карактеристика ветра на изабраним локацијама, као што су снага, учестаност и енергија ветра као и оптимални капацитет ветроелектрана уз усклађеност са режимом заштите и условима Завода за заштиту природе Србије на простору заштићених и предвиђених за заштиту природних вредности.

На подручју општине Сјеница постоји могућност изградње соларних и ветро електрана нарочито на подручју катастарских општина Дуга пољана и Расно. За локације соларних и ветро електрана неопходно је обезбедити прикључак на далековод 35кВ односно 110кВ на дистанци до 3 километра.

2.1.5.3. Телекомуникациона инфраструктура

На основу анализе постојећег стања као и на основу потреба за новим капацитетима предвиђају се одређена решења чији је циљ да се обезбеди планирање и градња телекомуникационе инфраструктуре која ће у будућности задовољити више оператера телекомуникационих услуга и сервиса. Градња нове ТК инфраструктуре треба да понуди и омогући квалитетне и савремене телекомуникационе услуге по економски повољним условима а које ће се моћи користити за потребе органа локалне управе.

При градњи нових инфраструктурних објеката посебну пажњу посветити заштити постојеће телекомуникационе инфраструктуре. Планом се обезбеђују коридори за телекомуникациону кабловску канализацију и за полагање телекомуникационих каблова дуж свих постојећих и будућих саобраћајница.

Градња, реконструкција и замена телекомуникационе инфраструктуре и система мора се изводити по највишим технолошким, економским и еколошким критеријумима.

Телекомуникациони систем је један од најважнијих инфраструктурних система од кога зависи функционисање животних активности у насељима а веома је ваљан за подручје које представља и простор обухваћен овим планом. Планом се предвиђа да ће развој електронске комуникације ићи у правцу дигитализације и интегрисања мреже. Самим тим да се оствари интеграција мреже у универзалну дигиталну мрежу са интегрисаним

службама(ISDN) која је применом нових каблова са оптичким влакнима омогућава нове услуге(видеофонија,кабловска телевизија, стереофонски радио канали, и многе друге услуге и сл.)

Развој телекомуникација на подручју које је предмет овог плана потребно је даље развијати у следећим правцима:

- Развој и унапређење телекомуникационе подземне и надземне инфраструктуре односно развој приступне мреже:

Савремена приступна мрежа треба да омогући велики број корисничких сервиса(ПОТС,трипле плау,мултимедијални сервис),флексибилност и изграђена модуларна опрема, обезбеђује ефикасно коришћење пропусног опсега, да омогући интегрисано управљање телекомуникационом опремом и сервисима, једноставност конфигурације И релативна једноставност одржавања И експлоатације,економски исплатива и са опремом која је компактна и поуздана и да је отворена за будуће архитектуре(како би подржала сервисе базиране на технологијама као што су поинт то поинт Етхернет И поинт то мултипоинт ГПОН)

- Телекомуникациона мрежа нове генерације (НГН) мора да обезбеди широк спектар различитих сервиса корисницима: ПОТС/ИСДН сервис,ИН сервис,Дигиталне изнајмљене линије различитих протока, Брзи приступ интернет, Виртуелна приступне мреже на Л2 нивоу(Л2 ВПН), виртуелне привате мреже на Л3(Л3 ВПН), интегрисани пренос гласа, података и видео сигнала(трипле плау сервис), мултимедијални асиметрични и симетрични сервиси са прописаним опсегом од 100Мбит/с по кориснику који ће се реализовати коришћењем ИП приступних уређаја(са функцијом МСАН/ДСЛАМ) И ЦПЕ корисничке опреме(резиденцијални гејтвеј РГМ,СИП ИАД, СТБ, свицхева , терминал оптичке приступне мреже, роутера) у приступној мрежи

Да би се овакве услуге оствариле потребна је децентрализације телекомуникационе мреже изградњом више истурених претплатничких степена што је у овом плану приказано планирањем следећих мултисервисних истурених чворишта МСАН Петрушка, МСАН Весна у Сјеници и МСАН Пештерска улица,мини ИПАН 12 Децембар,. мини ИПАН Врела 1,мини ИПАН Врела 2, мини ИПАН незаног јунака 2, мини ИПАН незаног јунака 1, мини ИПАН Луке Гоберића, мини ИПАН Метално, мини ИПАН Весна, ИПАН Весна 1, ИПАН Рештерска, ИПАН Весна 2, мини ИПАН Јездимира Ловића 1, мини ИПАН Јездимира Ловића 2, мини ИПАН Пета, мини ИПАН Петрушка, мини ИПАН Пријепољска 1, мини ИПАН Пријепољска 2, ИПАН 29.Новембра.

До свих нових истурених претплатничких степена-чворишта положити оптичке каблове по могућству у кабловској канализацији и повезати у са РСС ТЦ Сјеница.

Извршити изградњу и постављање оптичких каблова до базних станица мобилне телефоније и до РБС фиксне руралне радио телефоније у циљу оспособљавања истих за пружање услуга интернет и поузданости(непрекидности) њиховог рада.

Како смо напоменули део подручја општине Сјенице и то брдско планински остварује услуге фиксне телефоније преко бежичне опреме па сходно томе потребно је планирати замену постојећих радиоруралних система коришћењем постојеће инфраструктуре опремом савременије ЦДМА технологије .

Како је наведено у постојећем стању услуге фиксне телефоније обављају се преко предузећа Телеком Србија која уједно и располаже подземном и надземном телекомуникационом инфраструктуром.

Као што је назначено у опису постојећег стања телекомуникационе инфраструктуре основна прикључна тачка је истурена телекомуникациона чворна централа Сјеница која се налази у централном делу насеља. Како је даље напоменуто целокупна ТК инфраструктура је новијег датума и довољног капацитета за неке развојне потребе овог насеља.

Концептом плана предвиђен је даљи развој кабловске канализације која ће се ослањати на већ поменути постојећу мрежу. Кабловска канализација ће бити изграђена са најмање 3 ПВЦ цеви пречника 110мм и одговарајућим ТК окнима.

Планирану ТК кабловску канализацију изградити у предходно ископан ров у земљи димензија 0.8m дубине и 0.4m ширине. PVC цеви поставити у одговарајућим носачима за

ове цеви. Уз телекомуникациону канализацију предвиђена су и ТК окна димензија које ће одредити надлежно телекомуникационо предузеће односно Телеком Србија.

Прикључење нових претплатника на ТК инфраструктуру планирано је подземно мада у зависности од конфигурације терена део претплатника може бити прикључен ваздушно, посебним ваздушним прикључком са стубова бетонских ваздушне мреже.

Дуж нових саобраћајница предвиђено је постављање нове кабловске канализације. Где год је могуће ТК кабловску канализацију поставити са једне стране саобраћајнице супротно од електроенергетске инфраструктуре. Планирана ТК окна постави у тротоару или зеленој површини, а ТК окна извести са лаким поклопцима. Уколико се ТК окна морају поставити у коловозу односно површинама преко којих се обавља колски саобраћај потребно је ТК окна изградити са тешким поклопцима. Постојећа телекомуникациона инфраструктура која ће се налазити у планираним саобраћајницама потребно је изместити кроз новопланирану ТК канализацију. Једну цев у планираној ТК канализацији предвидети за пролаз инсталације кабловске ТВ мреже односно за потребе услуга кабловске телевизије.

За прелаз са једне на другу страну саобраћајнице поставити најмање три PVC цеви пречника 110mm као попречну везу и везу са постојећом ТК инфраструктуром. Кроз планирану ТК кабловску канализацију предвиђено је полагање и коришћење нових телекомуникационих савремених каблова TK59(39) DSL као и оптичких каблова.

Како је речено предвиђено је полагање нових оптичких каблова за које је потребно обезбедити коридор од 2 метра.

Све грађевинске радове на изради телекомуникационе кабловске канализације извести према важећим прописима и стандардима за ове радове.

При градњи објеката као и инфраструктуре непосредно уз објекте елекомуникације или при градњи објеката и инфраструктуре за потребе телекомуникација потребно је у свему се придржавати важећих правилника из ове области а који у свему дефинише начине одређивања елемената телекомуникационих мрежа и припадајуће инфраструктуре, ширине заштитних зона и врсти ради коридора у чијој зони није допуштена градња других објеката.

Као што је наведено прикључење планираних објеката предвиђено је подземно са самостојећих концентрационих ормана. У пословним и туристичким објектима предвидети унутрашње концентрационе ормане од којих урадити унутрашњу инсталацију према условима надлежно телекомуникационог предузећа Телеком Србија. За индивидуалне објекте предвидети концентрациони орман-стубић постављен на фасади планираних објеката. До објеката положити једну цев PE40mm и одговарајуће каблове а све према условима Телекома Србија и главном пројекту за прикључење објеката на ТК инфраструктуру.

Унутрашњу телекомуникациону инсталацију изводити у свему према Упутству о изради телефонске инсталације и увода-ЗЈПТТ и важећим прописима и стандардима из ове области.

У самим објектима у зависности од намене просторија предвидети одређен број телефонских прикључница. Број прикључница, начин каблирања одредиће се главним пројектом инсталација за сваки објекат а према техничким условима за прикључење објекта на телекомуникациону мрежу које издаје надлежно телекомуникационо предузеће а који су саставни део пројектне документације.

При изградњи нове телекомуникационе мреже изградити и јавне телефонске говорнице у објектима јавних установа или као самостојеће на улицама.

За квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала предвиђена је изградња кабловског дистрибутивног система(КДС). За трасу КДС предвиђена је једна PVC цев у планираној канализацији. Како је речено у тексту постојећег стања инфраструктуре на територи Сјенице постоји развијена кабловска мрежа која је наземна на бетонским стубовима делом изведена оптичким каблом а делом је изведена коаксијалним каблом.

Услугу кабловске телевизије пружа предузеће КДС Визија Постојећу мрежу КДС система која је надземна по могућству заменити подземном КДС мрежом где год то дозвољавају услови за полагање кабла.

Развој мобилне телефоније ће ићи у правцу постављања нових базних станица и антенских стубова, тако да се оствари што већа покривеност локације сигналом мобилне телефоније свих оператера. С тим увези предвиђена је изградња нових базних станице мобилних оператера МТС, Теленор и ВИП.

Сигнал мобилне телефоније добрим делом покрива подручје овог плана али се плановима оператера мобилне телефоније предвиђа изградња нових базних станица радио релејних станица и стубова. Уколико се врши изградња нових објеката мобилне телефоније приликом избора локације и одређивања положаја базних станица водити рачуна о њеном амбијенталном и пејзажном уклапању, избећи њихово лоцирање на јавним зеленим површинама у средишту насеља, на истакнутим рељефним тачкама које представљају панорамску вредност итд.

Потребно је при усаглашавању локације базних станица а имајући у виду да базне станице својим радом не загађују животну и техничко окружење, нити на било који начин загађују ваздух, воду и земљу али да може доћи до недозвољеног нивоа електрмагнетног зрачења придржавати се Закона о животној средини, Закона о процени утицаја на животну средину као и Правилника о највећим дозвољеним снагама зрачења радијских станица у градовима и насељима градског обележја-Агенција радио дифузије РС.

У циљу побољшања постојећег стања поштанског саобраћаја планска концепција је да се центри у мрежи насеља опреме одговарајућим бројем шалтера поштанске службе. Поред постојећих поштанских јединица у Сјеници и наведеним јединицама у постојећем стању предвиђа се отварање нових поштанских јединица. Алтернатива отварања сталних поштанских шалтера је отварање мобилног поштанског шалтера, који би се унапред утврђеним редоследом минимум једном недељно обилазио удаљене делове простора овог плана.

2.1.5.4. Термотехничка инфраструктура

Основни приступ у решавању проблема загревања општине Сјеница лежи у дугорочном снабдевању топлотном енергијом. Главна опредељење када је у питању обезбеђење топлотне енергије базира се на изградњи централизованог постројења за грејање са развијеном дистрибутивном мрежом за даљинско грејање и лож уљем као основним погонским горивом. При томе треба водити рачуна о могућности етапног развоја система грејања и снабдевања потрошном топлом водом, као и рационалном коришћењу појединих типова горива, смањењу аерозагађености, потребним инвестицијама за дистрибутивну мрежу и др. На основу Стратегије о могућности коришћења дрвне биомасе за грејање у Санџаку СЕДА 2012год. могућа је примена и овог енергента.

Техничко решење даљинског система грејања општине Сјеница треба да се одвија у три фазе. На тај начин је омогућено да се реагује на одређене тенденције у погледу развоја потребе за топлотом и намере за прикључење појединих корисника а тиме и могућност да се капацитет централне котларнице прилагоди захтевима. Фазни развој система грејања је неопходан и да би се висока потреба за инвестицијом распоредила на неколико година и тиме постигли приходи од продате топлотне енергија након пуштања прве фазе изградње у рад. Решење даљинског система грејања кроз фазну изградњу постројења са припадајућом дистрибутивном мрежом, укључујући подстанице за прикључење потрошача на мрежу су примарне делатности у даљем развоју топлификационог система. Према садашњем стању постојећа секундарна мрежа за дистрибуцију топлоте остаје тамо где постоји уз неопходан ремонт где се исказе потреба.

На овај начин би се топлотном енергијом снабдевали објекти у оквиру радних и пословних зона, објекти колективног становања као и значајан део породичних кућа. Области са ниском густином насељености и знатном површином обрађиваног земљишта,

због велике удаљености и високих специфичних трошкова обрачунавања нису обухваћене овим техничким решењем.

У првој фази изградње система грејања се поставља комплетно конструктивно тело централне котларнице. У овој фази се постављају главни водови дистрибутивне мреже на који се прикључују зграде од општег јавног интереса, објекти у пословним зонама, објекти колективног становања као и око 350 индивидуалних стамбених објеката. Овим је у првој фази обезбеђено снабдевање даљинским грејањем централних делова општине Сјеница. Потреба за топлотом у првој фази изградње је око 18.5 MW.

У другој фази предвиђа се даље проширење дистрибутивне мреже и прикључење додатних 500 потрошача, већином породичних кућа. На основу тога настаје за око 18.5 MW већа потреба за топлотном енергијом.

Трећа фаза предвиђа тракасто ширење дистрибутивне мреже у рубним подручјима града. На тај начин се у подручјима са малом густином насељености прикључује још 330 појединачних корисника на централно даљинско грејање. Резултат тога је повећана потреба за топлотном енергијом за око 7.5 MW. На основу већ спроведених мера за топлотну изолацију прикључених потрошача у прве две фазе изградње, у трећој фази се обезбеђује неопходна уштеда од 25% од инсталираног капацитета топлотне енергије.

Основна концепција развоја даљинског система грејања подразумева штедњу топлотне енергије. Модернизација постројења за грејање се показала као најефикаснија мера код уштеде енергија. Даља се уштеда може постићи побољшањем топлотне изолације спољашњих зидова, плафона и крова постојећих и будућих објеката. Посебно замена незаптивених и недовољно изолованих прозора доприноси знатној уштеди енергије. Вредности специфичне количине топлотне енергије због лоше топлотне изолације објеката и оштрих климатских услова су за сада релативно високе и дате су у следећем табеларном приказу.

Реално је очекивати рационално коришћење топлотне енергије кроз мере штедње и побољшања топлотне изолације објеката, квалитета спољних врата и прозора и др. активности јер је то у општем интересу свих грађана и довољан је стимуланс у циљу трајног решавања система грејања на нивоу читавог града.

Подстанице за прикључење су индиректног типа система грејања 120/75°C - 90/70°C и садрже примарну мрежу, секундарну мрежу грејања и секундарну мрежу припреме потрошне воде.

Посебну пажњу треба посветити припреми потрошне воде јер би се тиме постигла знатна уштеда у потрошњи електричне енергије и повећао степен ефикасности система.

Начин полагања и вођења дистрибутивне мреже зависи од конфигурације терена, стања подземних вода, саобраћајне мреже, урбанизованости подручја кроз који се води, препрека и др. Предизоловане цеви се полажу директно у канал ископан у земљи са нагибом дна према дренажној цеви. Испод саобраћајница трасу је потребно заштити бетонским елементима зависно од оптерећења.

Заштиту од аерозагађења треба пажљиво спровести јер општина планира да заштити лепу природу, укључујући још постојећи животински свет и свет са ретким врстама птица и да их туристички искористи. Из тог разлога са посебном пажњом се треба посветити систему отпашивања димних гасова како би се продукти сагоревања одвели на што ширу зону града и тиме добила концентрација гасова у оквиру оних предвиђених законом.

Предност решења система грејања општине Сјеница кроз централизовано даљинско снабдевање топлотном енергијом следећа:

- могућност снабдевања великог броја потрошача из централне котларнице
- уградњом котловских јединица већег капацитета опада цена котла сведена на јединицу

произведене топлоте

- могућност прилагођавања постројења другим врстама горива , што повећава њихов степен корисности
- већи степен аутоматизације комплетног постројења (релативна цена аутоматике знатно опада са повећањем капацитета)
- укупан број мерне опреме као и пратећих помоћних уређаја је много мањи код централног снабдевања топлотном енергијом него код појединачних котларница што такође снижава цену произведене топлотне енергије
- код великих постројења високо квалификовано особље одређеног искуства знатно економичније и поузданије управља постројењем
- централизацијом се смањује број извора емисије узрочника аерозагађења.

Наведене предности централног снабдевања топлотном енергијом говори у прилог да се његовим избором задовољавају критеријуми климатских, енергетских и урбанистичких услова. Стога даљински систем снабдевања топлотном енергијом општине Сјеница представља веома прихватљиво решење и са еколошког и са економског аспекта коришћења топлотне енергије.

2.1.6. Смернице за уређење зелених површина у оквиру осталих намена

У оквиру површина осталих намена издвајају се зелене површине које подразумевају шуме, заштитно зеленило и површине неплодног земљишта.

Шумско земљиште

Као шумско земљиште у захвату измене и допуне ПГР-е одређено је постојеће шумско земљиште на неколико локација које се овом изменом и допуном плана кроз јасно дефинисане услове коришћења максимално штити и прилагођава намени са којом је у непосредном контакту.

Заштитно зеленило

У функцији заштитног појаса резервисаног за простор цивилног аеродрома, организовано је на територији која је просторним планом означена као зона забрањене градње. Ширина заштитних зона аеродрома у Сјеници утврђиваће се у поступку промене намене војног у цивилни аеродром на основу студије изводљивости, одговарајућег урбанистичког плана и процене утицаја на животну средину. Ова категорија зеленила представља и део регулације тока реке Грабовице у делу према пословно-стамбеној зони, као и према зони становања средње густине. Такође се јавља и као заштитна зона око објеката хидротехничке инфраструктуре.

Заштитно зеленило представља линијски постављен појас зеленила формимаран садњом високог, густог зеленила свуда око простора који треба заштитити или на неки начин одвојити од садржаја у непосредној близини. Заштитни појас, формирати комбиновањем лишћарских и четинарских, дрвенастих и жбунастих врста различите висине. Основна функција овог појаса јесте да ублажи негативне утицаје саобраћаја (бука, аерозагађење) у односу на околне намене, а уједно и формирање угодне и интересантне амбијенталне целине која спречава монотонију путовања.

Ширина заштитног појаса је у директној зависности од расположиве слободне површине, а биљни садржај треба да задовољи еколошке и естетске критеријуме, уз услов да се избегне претерано шаренило. У систему зеленила града заштитни појасеви играју веома значајну улогу у побољшању санитарно-хигијенских и микроклиматских услова.

Неплодно земљиште

Препознато је и потврђено на делу клисуре реке Грабовице у југозападном делу предметне измене и допуне ПГР-е. На овом простору присутно је каменито и неприступачно голо земљиште.

2.1.7 Општа правила уређења простора

У графичком прилогу „Планирана намена површина“ дате су претежне намене у оквиру захвата измене и допуне ПГР-е.

- Изградња насеља и објеката може се вршити само на земљишту које је изменом и допуном ПГР-е одређено за градњу. Изградња објеката се може вршити искључиво на основу измене и допуне плана и по условима прописаним планом.
- Изградња објеката по овој измени и допуни плана се може вршити уколико те зоне не припадају деловима плана за које је одређена обавеза израде плана детаљне регулације.
- До момента израде одговарајућих планова за ове просторе, **забрањује се свака изградња. Земљиште се може користити у оквиру постојеће намене, али без даље градње у оквиру исте.**
- Уколико на просторима за које није одређена обавеза израде плана детаљне регулације постоји наслеђена намена, супротна намени земљишта датој у овом плану, не може се дозволити даља изградња и ширење постојеће намене, већ само нужно текуће одржавање објеката.
- У регулацији улица није дозвољена изградња објеката, изузев оних који спадају у саобраћајне, комуналне објекте и урбану опрему (надстрешнице јавног превоза, споменици, рекламни панои и сл.) и објеката и мреже јавне саобраћајне и комуналне инфраструктуре.
- Изградња планираних објеката дозвољена је унутар утврђених грађевинских линија објеката према правилима уређења и грађења утврђеним изменом и допуном ПГР-е.
- На планираним јавним површинама и површинама планираним за објекте од општег интереса не могу се подизати објекти који нису у функцији планиране намене.
- На свим просторима намењеним за изградњу до момента израде планова детаљне регулације може се дозвољавати изградња само оних објеката који служе одбрани као и неопходних инфраструктурних система односно задовољавања општег интереса.
- На просторима који на основу измене и допуне ПГР-е нису утврђени као грађевинске површине не може се дозволити никаква изградња супротна предвиђеној намени, осим објеката инфраструктуре, односно објеката који служе одбрани.
- На површинама које су по овој измени и допуни ПГР-е предвиђене као шумско, пољопривредно и заштитно зеленило не може се дозволити постављање привремених објеката чија је намена супротна намени датој у плану, осим објеката инфраструктуре односно објеката који служе одбрани.
- На пољопривредним површинама је могућа изградња мини фарми, мини млекара или других садржаја компатибилних са пољопривредом и становањем са пољопривредом са којим су ове зоне у непосредном контакту.
- Ветроелектране и мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.
- Постојеће општинске Одлуке о припремању и изради појединачних планских докумената обавезно ускладити са програмом, наменама и условима ове измене и допуне плана генералне регулације.
- Могућа је **фазна градња** која треба да буде у складу са потребама инвеститора. Прва фаза реализације треба да буде уређење инфраструктуре што подразумева и успостављање везе са постојећом мрежом. Објекти се такође могу градити фазно, у оквиру своје грађевинске парцеле при чему свака фаза мора представљати функционалну и обликовну целину. Фазна градња подразумева и фазну израду техничке документације и прибављање грађевинске дозволе за сваку појединачну фазу.

2.1.8. Општи регулациони и нивелациони услови за уређење површина јавне намене - улица

Ширина регулације новопланираних и постојећих саобраћајница предвиђених за реконструкцију утврђена је у складу са категоријом саобраћајнице и оптималним коридором за смештај, како саме саобраћајнице, тако и инфраструктуре која иде уз њу.

Регулациона линија саобраћајница утврђује линију разграничења јавног грађевинског земљишта од осталог грађевинског земљишта и представља будућу границу грађевинских парцела намењених за јавне површине-саобраћајнице.

Планом регулације улица дефинисани су услови за диспозицију саобраћајних површина – коловоза, тротоара, стаза и паркинга.

Положај саобраћајница у уличном коридору дефинисан је и осовином самих саобраћајница.

У односу на регулациону линију дефинисана је **грађевинска линија**, којом је утврђено минимално растојање од регулационе линије до које се може градити.

Саобраћајним решењем условљено је и постављање нивелете саобраћајница према конфигурацији терена и другим условима у коридору. Планом нивелације утврђена је висинска регулација новопланираних саобраћајница у односу на конфигурацију терена и нивелацију већ изграђених саобраћајница. Дате висинске коте пресечних тачака осовина постојећих или планираних саобраћајница су орјентационог карактера и могуће су измене ради побољшања техничких решења. У односу на утврђену нивелету саобраћајница потребно је испланирати терен пре почетка грађења и утврдити висинску коту приземља објеката.

У оквиру простора који су опредељени за даљу планску разраду, грађевинске линије ће бити дефинисане планом нижег реда у складу са карактеристикама подручја и предложеног планског решења.

2.1.9. Услови и мере заштите простора

2.1.9.1. Услови за заштиту животне средине

На основу документације Завода за заштиту природе Србије, као и увидом у Централни регистар заштићених природних добара, констатовано је да на територији која је обухваћена изменом и допуном ПГР-е насељеног места Сјеница, нема заштићених природних добара.

Међутим, источни део овог простора је део **еколошке мреже** која представља скуп функционално повезаних или просторно блиских еколошки значајних подручја. Успостављена је Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр.102/10). Заштита подручја еколошке мреже спроводи се према члану 10. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10).

Такође, источни део планираног простора дефинисан је као **IBA подручје (IBA-Important Bird Areas)** – од **значаја за птице** и саставни је део еколошке мреже дефинисане Законом о заштити природе.

Општи услови заштите животне средине обухватају спровођење норматива који су дефинисани како кроз планове вишег реда, тако и кроз услове за изградњу објеката, заступљеност отворених – слободних простора и зелених површина на нивоу урбанистичке зоне.

Придржавањем утврђених услова из измене и допуне плана у погледу врсте и намене новопланираних објеката, њиховог утврђеног положаја, дефинисаних индекса и заузетости простора–парцела и утврђених максималних спратности, уз поштовање ограничења, обезбеђују се квалитетнији услови живота.

Општи услови заштите животне средине обезбеђују се придржавањем одредби:

- Закона о заштити животне средине ("Сл.гласник РС бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС и 14/2016)
- Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС бр. 135/04 и 88/10),
- Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС бр.135/04 и 36/2009), као и другим законима, правилницима и прописима везаним за ову област.

Аутентичност и репрезентативност простора, где је присутна функционална повезаност и међузависност водене и копнене површине, односно реке и њеног непосредног окружења, чини специфичан екосистем.

2.1.9.2. Услови за заштиту од пожара, елементарних и других непогода

Ради заштите од пожара објекти морају бити реализовани према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима:

- Објекти морају бити реализовани у складу са Законом о заштити од пожара (Сл.гласник РС, бр.111/2009 и 20/2015.)

- Објекти морају имати одговарајућу хидрантску мрежу која се по протоку и притиску воде у мрежи планира и пројектује према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара (Сл.лист СФРЈ, бр.30/91).

- Објектима мора бити обезбеђен приступни пут за ватрогасна возила, сходно Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице, уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара (Сл.лист СРЈ, бр.8/95), по коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25м од габарита објекта.

- Објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара (Сл.лист СФРЈ, бр.7/84), Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (Сл.лист СФРЈ, бр.53, 58/88 и 28/95) и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења (Сл.лист СРЈ, бр. 11/96).

У циљу прилагођавања просторног решења потребама заштите од елементарних непогода, пожара и потреба значајних за одбрану укупна реализација односно планирана изградња мора бити извршена уз примену одговарајућих просторних и грађевинско - техничких решења у складу са законском регулативом из те области.

Ради заштите од потреса новопланиране садржаје реализовати у складу са -Правилником о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ бр. 52/90).

У поступку спровођења плана обавезна је примена свих прописа, смерница и стручних искуства, као и

-Уредбе о организовању и функционисању цивилне заштите (Сл. гласник РС, бр.21/92).

-Закон о одбрани (Сл.гласник РС, бр.116/2007, 88/2009-др.закон, 104/2009-др.закон и 10/2015) прописује да урбанистички план обухвата мере заштите и спасавања, изградњу нових и прилагођавање постојећих склоништа и других објеката за заштиту и склањање људи, материјалних и других добара (чл.74, став 2).

- Одлука о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље (Сл. гласник РС, бр.39/95) утврђује који су објекти од значаја за одбрану.

- Уредбом о организовању и функционисању цивилне заштите (Сл. гласник РС, бр.21/92) градови и насеља у републици Србији класификовани су кроз четири степена угрожености. За сваки степен утврђене су одговарајуће мере, услови и режими заштите.

2.1.9.3. Услови за несметано кретање хендикепираних лица

Приликом пројектовања јавних саобраћајних површина датих овом изменом и допуном плана (тротоар – пешачке стазе, пешачки прелази, стајалишта јавног превоза, прилази

објектима, хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним објектима и сл.) морају се обезбедити услови за несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Наведене услове спровести приликом пројектовања, а у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Сл.гласник РС“, бр.22/2015) као и другим важећим прописима и стандардима који регулишу ову област.

2.1.9.4 Услови за одвоз и дистрибуцију комуналног отпада

Управљање отпадом укључује активности прикупљања, транспорта, сортирања, рециклаже, одлагања, праћења и мониторинга отпада. Одлагање отпада планирано је у појединачним посудама за сепаратно прикупљање отпада где се врши примарна селекција отпада из домаћинства који се даље транспортује до предвиђене трансфер станице која је веза између заједнице која производи отпад и места коначног одлагања – санитарне депоније. Прикупљање комуналног отпада у зонама колективног становања је планирано у заједничке контејнере за сепаратно прикупљање отпада којима се касније одвози на даљи третман или коначно одредиште. Одвоз отпада вршити у складу са Одлуком о комуналном реду и општем уређењу на нивоу Општине Сјеница.

Просторним Планом Општине Сјеница дато је дугорочно решење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом које треба поштовати и које предлаже да се до изградње регионалне депоније користи депонија „Говењак“ за одлагање чврстог комуналног отпада Општине Сјеница.

2.1.9.5 Правила и услови заштите непокретних културних добара и амбијенталних целина

• Утврђивање и заштита непокретних културних добара

Локација непокретних културних добара као и мере заштите преузете су из Просторног Плана Општине Сјеница и приказане на графичком прилогу „Планирана намена површина“ :

- На подручју ППО Сјеница утврђено је осам непокретних културних добара од којих се два налазе у оквиру ПГР-е насељеног места Сјеница и то:
 1. Султан Валида Џамија у Сјеници – највећи верски објект исламске верске заједнице у Републици Србији, подигнут крајем XVIII и почетком XIX века као задужбина Тиримузган Кадун, мајке (валиде) султана Абдул-Халида;
 - Приоритетне мере заштите: обнова оштећених делова фасаде, одржавање и уређење тротоара, околног терена и гробља.
 2. Радишића брдо, 2км јужно од Сјенице – остаци цркве познате као црква Стеве Васојевић, мањих димензија и правоугаоне основе, истражена је и конзервирана 1979.год.
- Евидентирана непокретна добра на подручју ПГР-е насељеног места Сјеница:
 1. Воденице на Врелу – две старе воденице великих димензија, делимично срушене
 - Приоритетне мере заштите: реконструкција објеката и механизма за млевење, препокривање шиндром, адаптација унутрашњости објеката.
 2. Црква Св. Петра и Павла – црква, парохијски дом, зидани звоник и нови парохијски дом у изградњи, крај XIX века.
 - Приоритетне мере заштите: санација капиларне влаге.
 3. Ћатовића кућа – Стамбени објект, поред је џамија мањих димензија са минаретом. Друга половина XIX века.
 4. Војничке ливаде – Војни објект из Аустроугарског периода

- Приоритетне мере заштите: утврђивање нове намене.
 - 5. Просторна културно-историјска целина – више породичних кућа у градском језгру, издвајају се куће: Куртагића, Врцића, Хафица Смаја Бећирагића и Росе Аничих.
 - Приоритетне мере заштите: обнова урушене Спаховића куће. Санација свих осталих објеката. Утврђивање нове намене, у првом реду у функцији туризма.
 - 6. Стара зграда биоскопа – спратни објекат симетричне структуре.
 - Приоритетне мере заштите: рестаурација објеката
 - 7. Ћеркезка кућа – стамбени спратни објекат са четвороводним кровом, 1931.година.
 - Приоритетне мере заштите: враћање дрвене столарије у приземљу објеката.
 - 8. Српска модерна, Пештерска улица – спратни објекат који је представник српске послератне модерне.
 - Приоритетне мере заштите: рестаурација фасаде објекта.
 - 9. Стамбена зграда – стамбени објекат на главном градском тргу, представник реалног социјализма.
- Археолошки локалитети на подручју ПГР-е насељеног места Сјеница:
 - Град – утврђење у центру града
 - Црква Св.Петра и Павла
 - Султан Валиде Џамија
 - Црква Стеве Васојевића
 - Шанац на Пети
 - Муслиманско гробље
 - Шанац – Дубиње
 - Крајиште

Археолошка налазишта су евидентирана, али уколико се приликом било каквих радова наиђе на исте обавестити надлежне службе Завода за заштиту споменика културе.

Уколико се приликом ископавања утврди постојање културног добра власници односно корисници дужни су да пре предузимања било које врсте интервенције на објекту (инвестиционо одржавање, реконструкција, адаптација, санација и ревитализација) поднесу надлежном Заводу за заштиту споменика културе Захтев за добијање Решења о предузимању мера техничке заштите, као и да исто доставе надлежној Урбанистичкој служби како би она издала Акт о урбанистичким условима.

- **Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине**

Утврђују се опште мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета) на подручју општине:

- 1) мере техничке заштите и други радови на непокретном културном добру могу се изводити под условима, у поступку и на начин утврђен Законом о културним добрима;
- 2) забрањује се раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање и вршење свих радова који могу нарушити својства непокретног културног добра; и
- 3) забрањује се коришћење или употреба непокретног културног добра у сврхе које нису у складу са његовом наменом и значајем, или на начин који може да доведе до његовог оштећења.

Утврђују се опште мере и услови заштите и коришћења заштићене околине непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета):

1) забрањује се изградња индустријских, рударских и енергетских објеката, сточарских и живинарских фарми, инфраструктурних и других објеката који својим габаритом, обликом и наменом, односно својом експлоатацијом и отпадним материјама могу да угрозе непокретно културно добро и да деградирају и наруше пејзажне одлике и природне елементе његове заштићене околине;

2) у заштићеној околини непокретног културног добра забрањује се: депоновање отпада и испуштање отпадних вода; преводење водова високог напона већег од 35 кВ; отварање каменолома, експлоатација сировина (камена, шљунка и др.) из корита реке и други видови нарушавања обала водотока, отварање позајмишта земље и другог материјала; сеча шуме и огољавање површина под шумом, док се интервенције дозвољавају у циљу неге, уређења и унапређења шумских састојина; уношење нових врста дрвећа и жбуња у постојеће шумске састојине које су стране оро-климатогеним условима подручја, а посебно егзота; уношење страних врста дивљачи чије присуство може да изазове непожељне еколошке последице и измену састава аутохтоног живог света; коришћења пољопривредног земљишта, промене намене и култура које доводе до његове деградације и промене аутентичног амбијента, изузев уколико је предвиђена промена у складу са мерама заштите околине;

3) забрањује се интервенисање на обалама и регулација река, осим у интересу заштите непокретног културног добра у складу са условима Завода за заштиту споменика културе из Краљева и Завода за заштиту природе Србије; и

4) подизање нових и реконструкција постојећих зелених површина у заштитним појасевима саобраћајне и остале инфраструктуре, поред водотока, туристичких и пратећих садржаја условљава се употребом аутохтоних врста са тог подручја.

Опште и посебне мере заштите и услови коришћења простора у окружењу непокретних културних добара утврђују се диференцирано за специфичне групе споменичког наслеђа општине Сјеница, и то за:

- утврђена и евидентирана непокретна културна добра; и
- археолошке локалитете.

- **Мере заштите и услови коришћења заштићене околине утврђених и евидентираних непокретних културних добара**

Опште мере заштите евидентираних непокретних културних добара јесу:

1) на објекту се могу изводити мере техничке заштите у циљу враћања аутентичног изгледа и очувања габарита, свих конструктивних и декоративних елемената, оригиналних материјала и стилских карактеристика;

2) не дозвољава се повећање хоризонталног и/или вертикалног габарита објекта;

3) не дозвољавају се радови на објекту који могу да угрозе статичку стабилност објекта и наруше његов спољашњи изглед; и

4) дозвољавају се они радови на објекту који ће довести до побољшања санитарнохигијенских услова коришћења објекта, с тим да они не наруше његов спољашњи изглед.

Посебне мере заштите и услови коришћења заштићене околине утврђених и евидентираних непокретних културних добара и њихове заштићене околине, јесу:

1) до доношења одговарајућег урбанистичког плана забрањена је изградња, реконструкција и легализација објеката који нису у функцији заштите, презентације и афирмације непокретног културног добра;

2) посебне мере заштите, услови коришћења и правила изградње и уређења простора заштићене околине непокретног културног добра и зона заштите, као и уклањање објеката који својом наменом, волуменом/габаритом, архитектуром и примењеним материјалима девастирају квалитет културно-историјског наслеђа и предеони лик заштићене околине и зона заштите ближе ће се дефинисати одговарајућим урбанистичким планом; и

3) обезбеђује се археолошки надзор приликом обављања земљаних радова, који нису у склопу археолошких истраживања; као и грађевинских радова у непосредној близини заштићене околине непокретног културног добра.

- **Мере заштите и услови коришћења заштићене околине археолошких локалитета**

Посебне мере заштите и услови чувања археолошких локалитета и коришћења њихове заштићене околине, јесу:

- 1) сакрална здања у рушевинама, где за то постоје могућности, треба у целости обновити, чак и у случајевима када би поједини сегменти обнове били хипотетични;
- 2) цркве у археолошким остацима – црквинама, требало би након истраживања рестаурирати, ради очувања дигнитета некадашњег сакралног простора;
- 3) по правилу се избегава презентација археолошких остатака на отвореном простору (*in situ*), док је евентуална презентација остатака евидентираних и фортификација које ће се открити током будућих истраживања могућа уз обимнија заштитна надзиђивања;
- 4) забрањује се ширење савремених гробља на простор старих сакралних некропола;
- 5) предуслов презентације старих сакралних некропола са већим бројем очуваних надгробних споменика јесте чишћење локалитета од дивље вегетације и познијих наслага земље;
- 6) археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена прекопавања, ископавања и дубока заоравања (преко 30 цм);
- 7) у случају трајног уништавања или нарушавања археолошког локалитета због капиталних инвестиционих радова, спроводи се заштитно ископавање о трошку инвеститора;
- 8) на простору заштићене околине археолошких локалитета забрањује се изградња објеката, изузев инфраструктурних објеката од републичког и регионалног значаја.
- 9) забрањено је постављање надземних далековода, док се за положај трасе и извођење подземних електричних водова и других инсталација (водовода, канализације, оптичких каблова) прибављају услови и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе и обезбеђује стални археолошки надзор у току извођења радова;
- 10) у непосредној околини заштићене околине археолошких локалитета инвестициони радови спровode се уз повећане мере опреза и обезбеђење археолошког надзора;
- 11) уколико се током радова наиђе на археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- 12) дозвољава се инфраструктурно опремање и уређење заштићене околине археолошких локалитета према условима надлежног завода за заштиту споменика културе; и
- 13) забрањује се неовлашћено прикупљање покретних археолошких површинских налаза, или одношење надгробника и прекопавање гробова.

- **Приоритети заштите непокретних културних добара**

Приоритети заштите непокретних културних добара (проглашених и евидентираних споменика културе и рекогносцираних археолошких локалитета) јесу:

- 1) спровођење процедуре категоризације и стицања статуса културног добра за евидентираних споменика културе који уживају претходну заштиту;
- 2) обављање истраживања пописаних археолошких налазишта и спровођење процедуре евидентирања, категоризације и стицања статуса културног добра за највреднија археолошка налазишта;
- 3) утврђивање граница заштићене околине и уређење зона са диференцираним режимима заштите, изградње и уређења простора за категорисане и евидентираних споменика културе;
- 4) обављање систематског рекогносцирања подручја општине у оквиру пројекта „Атлас народног градитељства Србије” Републичког завода за заштиту споменика културе, континуелних истраживања, утврђивања статуса непокретног културног добра и спровођења предвиђених мера заштите објеката и целина народног градитељства;

- 5) очувању намене и основних функција споменика културе народног градитељства; са могућношћу дислокације и реконструкције појединих објеката и подизања реплика репрезентативних примера народног градитељства у етнопарку у насељу Тузиње и
- 6) предузимање активности на презентацији, туристичкој интерпретацији и повећању саобраћајне доступности непокретних културних добара.

2.2 Правила грађења

Правила грађења су дефинисана за све површине које се налазе у захвату измене и допуне ПГР-е насељеног места Сјеница, а нису истим предвиђена за разраду плановима детаљне и генералне регулације. Границе ових планова дефинисане су у графичком прилогу „Начин спровођења плана генералне регулације“. ПДР-е могуће је разрађивати и површине које нису предвиђене овом изменом и допуном уколико се приликом спровођења ПГР-е јави потреба за тим.

2.2.1. Правила парцелације, препарцелације и исправке граница парцела

Општа правила парцелације су елементи за одређивање величине, облика и површине грађевинске парцеле која се формира.

Облик и површина грађевинске парцеле

Грађевинска парцела има облик правоугаоника или трапеза.

Грађевинска парцела (планирана и постојећа) има површину и облик који омогућавају изградњу објекта у складу са решењима из планског документа.

Деоба и укрупњавање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела може се укрупнити препарцелацијом и може се делити парцелацијом или препарцелацијом до минимума утврђеног овим планом.

Исправка граница суседних парцела

Исправка границе суседних катастарских парцела, спајање суседних катастарских парцела истог власника, као и спајање суседних парцела на којима је исто лице власник или дугорочни закупцац на основу ранијих прописа, врши се на основу елабората геодетских радова.

Уколико је суседна катастарска парцела у јавној својини, сагласност за исправку границе даје надлежни правобранилац.

Приликом исправке граница суседних парцела мора се поштовати правило да катастарска парцела у јавној својини која се припаја суседној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

Исправка граница свих суседних грађевинских парцела може се вршити према планираној или постојећој изграђености, односно планираној или постојећој намени грађевинске парцеле.

Исправка граница може се утврдити ако су испуњени услови за примену општих правила парцелације и регулације.

На већем броју катастарских парцела може се образовати једна или више грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу, на основу пројекта препарцелације.

На једној катастарској парцели може се образовати већи број грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу, на основу пројекта парцелације.

Свакој грађевинској парцели приликом парцелације или препарцелације обезбедити адекватан приступ са јавне саобраћајне површине који се може остварити и индиректним

путем, који није површина јавне намене, а у складу са условима дефинисаним у посебном делу плана (**Услови за приступ на јавну саобраћајну мрежу**).

2.2.2. Урбанистички показатељи и правила грађења по наменама у обухвату Измене и допуне ПГР-е

Општа правила грађења су дефинисана и груписана као скуп правила регулације и парцелације за одређену изградњу према намени, на одређеној површини, а у складу са критеријумима за грађење, урбанистичким параметрима и показатељима који служе њиховом остварењу, поштујући истовремено регулативе наслеђених облика изградње и уређења.

Изменом и допуном ПГР-е је дозвољена изградња објеката искључиво за планиране намене грађевинског земљишта дефинисане у графичком прилогу - "План намена површина".

Услови за формирање парцела у оквиру осталог грађевинског земљишта дати су за сваку намену појединачно.

Приликом пројектовања објеката поштовати све прописе и законе везане за заштиту животне средине, заштиту од пожара, санитарну и хигијенску заштиту. Приоритети при реализацији измене и допуне плана су инфраструктурно опремање предметног простора које треба да прати даљи развој и градњу.

У оквиру предметног простора, без обзира на врсту и намену објекта као и начин градње, морају бити испоштовани сви урбанистички показатељи, индекс изграђености и индекс заузетости и сва прописана правила грађења која важе у тој зони

2.2.2.1. Површине за становање мале густине

За површине које су опредељене за ову намену дефинишу се правила грађења заступљена на нивоу захвата плана генералне регулације.

I) Правила у погледу величине парцеле

У оквиру препознатих површина ове намене постоје већ изграђени објекти који су постављени по принципу слободностојећих објеката или у неким случајевима објеката у низу. Уз сваки постојећи објекат потребно је формирати припадајућу парцелу којој се мора обезбедити приступ са јавне површине.

Парцелацију у циљу формирања грађевинских парцела извршити тако да минимална површина новоформиране парцеле буде: за изградњу слободностојећег објекта 300m², двојног 400m² (две по 200m²), објеката у прекинутом или непрекинутом низу 200m². Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу слободностојећих објеката је 10m, двојних објеката 16m (два пута по 8) и објеката у непрекинутом низу 5m.

Код постојећих парцела мањих од 300m² дозвољени параметри градње:

- Максимална спратност објеката је П+1
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
- Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6

II) Врста и намена објеката

На површинама опредељеним за становање могућа је организација становања као и садржаја који су компатибилни са становањем и који могу подржати становање као

примарну намену, а то су пословање, трговина, угоститељство, услуге, здравство, социјална заштита, верски објекти и сл.

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

Садржаји компатибилни претежној намени се могу организовати у оквиру делова стамбених објеката као допунска намена или се поједини објекти са припадајућим парцелама могу одредити за неку намену компатибилну претежној.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу „Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена израда ПДР“. Дефинисане су у односу на планирану регулативу, а у складу са претежним положајем постојећих објеката у односу на исту.

Нови објекти се могу постављати на или иза задате грађевинске линије.

Постојећи објекти који залазе у грађевинску линију се задржавају, а све накнадне интервенције у погледу реконструкције су дозвољене и то: надградња у границама постојећег габарита до параметара дефинисаних овим планом, а доградња до дефинисане грађевинске линије, а у складу са параметрима за одређену зону.

IV) Дозвољена заузетост и изграђеност грађевинске парцеле

- Максимална дозвољени индекс заузетости парцеле 0,4
- Максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 1,0

Максимални степен искоришћености парцела је **65%** (рачунајући све објекте и платое са саобраћајницама и паркинзима).

Процент учешћа зеленила у склопу ове зоне је **мин 35%**.

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Максимална дозвољена спратност објеката је П+1+Пк односно три видне надземне етаже на нагнутом терену.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена који не улазе у обрачун индекса изграђености парцеле уколико су намењени за смештање помоћних просторија или гаражирање возила.

Гараже и помоћни објекти, као други објекти на парцели могу имати спратност максимално П.

Уколико се услед косог крова над већим распонима формира висок тавански простор, исти се може у том случају користити уз осветљење преко кровних прозора, баца или повучених лођа.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Минимално дозвољено растојање између објеката и границе суседне парцеле је 1,5m.

Најмања међусобна удаљеност објеката на суседним парцелама може бити: код двојних објеката и објеката у прекинутом низу на бочном делу дворишта ка суседу минимум 8m; први или последњи објекат у непрекинутом низу 3m.

Најмања међусобна удаљеност објеката на суседним парцелама може бити 3m.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је могуће и то транспарентном оградом до 1,4m висине од коте тротоара или зиданом оградом до висине од 0,9m. Зидана ограда може се поставити и до 1,4m висине, али уз писмену сагласност суседа. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије буду на земљишту власника ограде. Парцеле се могу ограђивати и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру намене мора се обезбедити колски и пешачки прилаз са јавне површине намењене за саобраћај. Колски прилаз парцели која нема директан приступ јавној саобраћајници је минималне ширине 3,5m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5m.

Паркирање и гаражирање је планирано у оквиру парцеле. Гараже и други помоћни објекти могу се градити као анекс уз основни објеката или као други искључиво приземни објекат на парцели и у оквиру планом задатих параметара градње.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.2. Површине за становање средње густине

За површине које су опредељене за ову намену дефинишу се правила грађења заступљена на нивоу захвата плана генералне регулације.

I) Правила у погледу величине парцеле

У оквиру препознатих површина ове намене постоје већ изграђени објекти који су постављени по принципу слободностојећих објеката или у неким случајевима објеката у низу. Уз сваки постојећи објекат потребно је формирати припадајућу парцелу којој се мора обезбедити приступ са јавне површине.

Парцелацију у циљу формирања грађевинских парцела извршити тако да минимална површина новоформиране парцеле буде: за изградњу слободностојећег објекта 300m², двојног 400m² (две по 200m²), објеката у прекинутом или непрекинутом низу 200m². Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу слободностојећих објеката је 10m, двојних објеката 16m (два пута по 8) и објеката у непрекинутом низу 5m.

Код постојећих парцела мањих од 300m² дозвољени параметри градње:

- Максимална спратност објеката је П+1
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
- Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6

II) Врста и намена објеката

На површинама опредељеним за ову намену могућа је организација становања као и садржаја који су компатибилни са становањем и који могу подржати становање као примарну намену, а то су пословање, трговина, угоститељство, услуге, здравство, верски објекти, социјална заштита и сл.

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

Садржаји компатибилни претежној намени се могу организовати у оквиру делова стамбених објеката као допунска намена или се поједини објекти са припадајућим парцелама могу одредити за неку намену компатибилну претежној.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена израда ПДР. Дефинисане су у односу на планирану регулативу, а у складу са претежним положајем постојећих објеката у односу на исту.

Постојећи објекти који залазе у грађевинску линију се задржавају, а све накнадне интервенције у погледу реконструкције су дозвољене и то: надградња у границама постојећег габарита до параметара дефинисаних овим планом, а доградња у складу са задатим грађевинским линијама и параметрима за одређену зону.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Зоне: 1.8; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 1.19; 1.20; 1.21; 2.2; и 4.3;

- Максимална дозвољени индекс заузетости парцеле 0,6
- Максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 1.7

Максимални степен искоришћености парцела је **65%** (рачунајући објекат и платое са саобраћајницама и паркинзима).

Процент учешћа зеленила у склопу ове зоне је **мин 35%**.

Зоне 1.6; део 1.7; део 1.9; 1.10; 1.12 и део 1.13

- Максимална дозвољени индекс заузетости парцеле 0,6
- Максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 2,5

Максимални степен искоришћености парцела је **65%** (рачунајући објекат и платое са саобраћајницама и паркинзима).

Процент учешћа зеленила у склопу ове зоне је **мин 35%**.

Зона 1.4

- Максимална дозвољени индекс заузетости парцеле 0,6
- Максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 3,0

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Зоне: 1.8; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 1.19; 1.20; 1.21; 2.2; и 4.3;

- Максимална дозвољена спратност објеката је П+2+Пк

Зоне 1.6; део 1.7; део 1.9; 1.10; 1.12 и део 1.13

- Максимална дозвољена спратност објеката за парцеле:
од 300- 500m² је П+2+Пк а за парцеле
преко 500 m² је П+3+Пк.

Зона 1.4

- Максимална дозвољена спратност објеката за парцеле: од 300-500m² је П+2+Пк, а за парцеле преко 500m² је П+4+Пк.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена који не улазе у обрачун индекса изграђености парцеле уколико су намењени за смештање помоћних просторија или гаражирање возила.

Гараже и помоћни објекти, као други објекти на парцели могу имати спратност максимално П.

Уколико се услед косог крова над већим распонима формира висок тавански простор, исти се може у том случају користити уз осветљење преко кровних прозора, баца или повучених лођа.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Најмања удаљеност слободностојећег објекта од суседне парцеле је 2m.

Најмања међусобна удаљеност објеката на суседним парцелама може бити 5m.

Вишеспратни слободностојећи објекат не сме директно заклањати осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је могуће и то транспарентном оградом до 1,4m висине од коте тротоара или зиданом оградом до висине од 0,9m. Зидана ограда може се поставити и до 1,4m висине, али уз писмену сагласност суседа. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије буду на земљишту власника ограде. Парцеле се могу ограђивати и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру намене мора се обезбедити колски и пешачки прилаз са јавне површине намењене за саобраћај. Колски прилаз парцели која нема директан приступ јавној саобраћајници је минималне ширине 3,5m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5m.

Паркирање и гаражирање је планирано у оквиру парцеле. Гараже и други помоћни објекти могу се градити као анекс уз основни објекат или као други искључиво приземни објекат на парцели и у оквиру планом задатих параметара градње.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.3. Површине за становање у пољопривреди

За површине које су опредељене ову намену дефинишу се правила грађења заступљена на нивоу захвата плана генералне регулације.

I) Правила у погледу величине парцеле

У оквиру препознатих површина ове намене постоје већ изграђени објекти који су постављени по принципу слободностојећих објеката а већом или мањом окућницом. Уз сваки постојећи објекат потребно је формирати припадајућу парцелу којој се мора обезбедити приступ са јавне површине.

Парцелацију у циљу формирања грађевинских парцела извршити тако да минимална површина новоформиране парцеле буде: за изградњу слободностојећег објекта 300m², уколико се у оквиру парцеле организује пољопривредно домаћинство са стамбеним и економским двориштем стамбено двориште може бити до 600m².

Свака грађевинска парцела мора имати приступ са јавне саобраћајнице.

II) Врста и намена објеката

На површинама опредељеним за становање у пољопривреди могућа је организација становања као и садржаја који су компатибилни са становањем и који могу подржати становање као примарну намену, а то су пословање, трговина, угоститељство, услуге, здравство, социјална заштита и сл.

Садржаји компатибилни претежној намени се могу организовати у оквиру делова стамбених објеката као допунска намена или се поједини објекти са припадајућим парцелама могу определити за неку намену компатибилну претежној.

У оквиру ове намене могу се као посебни објекти наћи и објекти у функцији мале привреде али са чистом производњом која не угрожава животну средину и функцију становања. Уз главне путне правце могуће је организовати и бензинске пумпе и сервисе као и друге објекте путне инфраструктуре.

Ако се у оквиру пољопривредног домаћинства организује стамбено и економско двориште стамбено двориште садржи објекте за становање и помоћне објекте (летња кухиња, гаража и сл.) а економско двориште садржи гаражу или надстрешницу за пољопривредну механизацију, објекте за складиштење пољопривредних производа, објекте за смештај стоке и мање објекте за прераду пољопривредних производа.

III) Положај објеката на парцели

Објекте постављати минимално на 5m од планиране регулативе. Постављати их као слободностојеће. Према улици мора бити организовано стамбено двориште, а никако економско, док се економском дворишту мора обезбедити приступ са јавне површине.

Постојећи објекти који се налазе на мањем растојању од регулативе задржавају се, а све накнадне интервенције у погледу реконструкције су дозвољене и то: надградња у границама постојећег габарита до параметара дефинисаних овим планом, а доградња до дефинисане грађевинске линије, а у складу са задатим параметрима.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

- Стамбено двориште:
 - Максимална дозвољени индекс заузетости 0,3
 - Максимални дозвољени индекс изграђености 0,9
- Економско двориште:
 - Максимална дозвољени индекс заузетости 0,3
 - Максимални дозвољени индекс изграђености 0,3

Максимални степен искоришћености парцела је **65%** (рачунајући све објекте и платое са саобраћајницама и паркинзима).

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Максимална дозвољена спратност објеката стамбеног дворишта је П+1+Пк односно три видне надземне етажне на нагнутом терену, док је максимална дозвољена спратност објеката у оквиру економског дворишта П.

Максимална дозвољена спратност другог објекта на парцели је П (приземље) без могућности искориштења поткровља.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена који не улазе у обрачун индекса изграђености парцеле уколико су намењени за смештање помоћних просторија или гаражирање возила.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Минимално дозвољено растојање између објеката и границе суседне парцеле је 1,5m.

Најмања међусобна удаљеност објеката на суседним парцелама може бити 3m.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је могуће и то транспарентном оградом до 1,4m висине од коте тротоара или зиданом оградом до висине од 0,9m. Зидана ограда може се поставити и до 1,4m висине, али уз писмену сагласност суседа. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије буду на земљишту власника ограде. Парцеле се могу ограђивати и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру намене мора се обезбедити колски и пешачки прилаз са јавне површине намењене за саобраћај. Колски прилаз парцели која нема директан приступ јавној саобраћајници је минималне ширине 3,5m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5m.

Паркирање и гаражирање је планирано у оквиру парцеле. Гараже и други помоћни објекти могу се градити као анекс уз основни објекта или као други искључиво приземни објекат на парцели и у оквиру планом задатих параметара градње.

Прикључење објекта на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.4. Површине за мешовите намене

За површине које су опредељене за ову намену дефинишу се правила грађења заступљена на нивоу захвата плана генералне регулације.

I) Правила у погледу величине парцеле

У оквиру препознатих површина ове намене постоје већ изграђени објекти који су постављени по принципу слободностојећих објеката или у неким случајевима објеката у низу. Уз сваки постојећи објекат потребно је формирати припадајућу парцелу којој се мора обезбедити приступ са јавне површине.

Парцелацију у циљу формирања грађевинских парцела извршити тако да минимална површина новоформиране парцеле буде: за изградњу слободностојећег објекта 300m², двојног 400m² (две по 200m²), објекта у прекинутом или непрекинутом низу 200m². И то у зонама: део 1.1; 1.3; 1.5; 1.6; 1.7; 1.9; 1.11; 1.12; део 1.15; 1.16; 1.17; 1.19; 2.6 и део 2.7, а у зонама: 2.2; део 2.3; део 2.4; 2.12; 2.13; 3.2; део 3.5; 3.6; 3.11 и 4.5 је 600m².

Код постојећих парцела мањих од 300m² дозвољени параметри градње (уколико се организује становање):

- Максимална спратност објеката је П+1
- Максимални индекс заузетости парцеле је 0,3
- Максимални индекс изграђености парцеле је 0,6

II) Врста и намена објеката

На површинама опредељеним за ову намену могућа је организација становања, пословно – производних садржаја, услуга, трговине, угоститељства, здравства, верских објеката и сл. а уз примарне путне правце и бензинских пумпи и сервиса, стим да намене међусобно не угрожавају једна другу. Објекти се могу постављати као слободностојећи или у зонама 2.2; део 2.3; део 2.4; 2.12; 2.13; 3.2; део 3.5; 3.6; 3.11 и 4.5 уколико се организује производња могу се формирати и комплекси.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена израда ПДР. Дефинисане су у односу на планирану регулативу, а у складу са претежним положајем постојећих објеката у односу на исту.

Нови објекти се могу постављати на или иза задате грађевинске линије.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Зоне 2.2; део 2.3; део 2.4; 2.12; 2.13; 3.2; део 3.5; 3.6; 3.11 и 4.5.

- Максимални дозвољени индекс заузетости парцеле 0.6
- Максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 1.8

Максимални степен искоришћености парцела је **85%** (рачунајући објекат и платое са саобраћајницама и паркинзима).

Процент учешћа зеленила у склопу ове зоне је **мин 15%**.

Део зоне 1.1; 1.5; део 1.6; 1.7; 1.16; 1.17; 1.19; 2.6; део 2.7 и део 3.5.

- дозвољени индекс заузетости парцеле 0.6
- максимални дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле 3.0

Максимални степен искоришћености парцела је **90%** (рачунајући објекат и платое са саобраћајницама и паркинзима). Процент учешћа зеленила у склопу ове зоне је **мин 10%**.

Зоне 1.3, 1.4; део зоне 1.6 уз Улицу Милорада Јовановића; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12 и 1.15.

- Максимални дозвољени индекс заузетости је 0.6
- Максимални дозвољени индекс изграђености за парцеле од 300m² до 600m² је 3.0, а за парцеле преко 600m² је 4.0

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Зоне 2.2; део 2.3; део 2.4; 2.12; 2.13; 3.2; део 3.5; 3.6; 3.11 и 4.5.

- Максимална дозвољена спратност објеката је П+2

Део зоне 1.1; 1.5; део 1.6; 1.7; 1.16; 1.17; 1.19; 2.6; део 2.7 и део 3.5.

- Максимална дозвољена спратност објеката П+3+Пк.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена који не улазе у обрачун индекса изграђености парцеле уколико су намењени за смештање помоћних просторија или гаражирање возила.

Зоне 1.3, 1.4; део зоне 1.6 уз Улицу Милорада Јовановића; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12 и 1.15.

- Максимална дозвољена спратност објеката за парцеле: од 300-600m² је П+3+Пк, а за парцеле преко 600m² је П+6.

Уколико се услед косог крова над већим распонима формира висок тавански простор, исти се може у том случају користити уз осветљење преко кровних прозора, баца или повучених лођа.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Најмања удаљеност слободностојећег објекта од суседне парцеле је 2m.

Најмања међусобна удаљеност објеката на суседним парцелама може бити 5m. Вишеспратни слободностојећи објекат не сме директно заклањати осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је могуће и то транспарентном оградом до 1,4m висине од коте тротоара или зиданом оградом до висине од 0,9m, а уколико се на парцели организује производња у складу са прописима за ту врсту делатности. Зидана ограда може се поставити и до 1,4m висине, али уз писмену сагласност суседа. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије буду на земљишту власника ограде. Парцеле се могу ограђивати и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру намене мора се обезбедити колски и пешачки прилаз са јавне површине намењене за саобраћај. Колски прилаз парцели која нема директан приступ јавној саобраћајници је минималне ширине 3,5m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5m.

Паркирање и гаражирање је планирано у оквиру парцеле. Гараже и други помоћни објекти могу се градити као анекс уз основни објекта или као други искључиво приземни објекат на парцели и у оквиру планом задатих параметара градње.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.5. Површине за објекте јавних функција

Постојећи објекти јавних функција се задржавају на локацијама на којима и сада егзистирају уз могућност интервенција у смислу текућег одржавања и евентуалних повећања капацитета у складу са прописима за ту врсту објеката.

Новопланиране објекте градити у складу са условима дефинисаним у плану.

I) Правила у погледу величине парцеле

За сваку опредељену површину дефинисани су аналитичко геодетски елементи за обележавање.

II) Врста и намена објекта

У оквиру опредељених површина могу се лоцирати објекти у складу са планом осим на површинама за остале јавне функције где се могу лоцирати објекти у складу са потребама општине.

На локацији опредељеној за Школу Светозар Марковић објекат се може задржати као постојећи, реконструисати или је могуће локалитету променити намену у складу са условима и препорукама Завода за заштиту споменика, што ће се Урбанистички пројекат детаљније утврдити.

III) Положај објекта на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу *Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада*.

Нови објекти се могу постављати на или иза задате грађевинске линије.

Постојећи објекти који залазе у грађевинску линију се задржавају, а све накнадне интервенције у погледу реконструкције су дозвољене и то: надградња у границама постојећег габарита до параметара дефинисаних овим планом, а доградња у складу са задатим грађевинским линијама и параметрима за одређену зону.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости парцеле је 0.6.

Максимални индекс изграђености парцеле је 1.8.

Дечја установа се може доградити у складу са потребама, поштујући нормативе за ову врсту објекта где би се обезбедило 5m² БРГП по детету и 15m² опредељене парцеле по детету.

V) Дозвољена спратност и висина објекта

Максимална дозвољена спратност објекта је до П+З+Пк

VI) Најмања међусобна удаљеност објекта

Објекат поставити као слободностојећи у оквиру опредељене парцеле тако да се објекту обезбеди потребна комуникација и прописи у погледу противпожарне заштите.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је могуће и то транспарентном или живом оградом до висине 1,4 m према јавним површинама. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије као и жива ограда буду на земљишту власника ограде.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Свакој опредељеној парцели дефинисан је приступ са јавне површине а паркирање обезбедити у оквиру парцеле.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.6. Површина за гробље

Постојеће површине за гробље се задржавају на локацијама на којима и сада егзистирају уз могућност интервенција у смислу текућег одржавања и евентуалних повећања капацитета у складу са прописима за ту врсту објеката.
Новопланиране објекте градити у складу са условима дефинисаним у плану.

I) Правила у погледу величине парцеле

За сваку опредељену површину дефинисани су аналитичко геодетски елементи за обележавање.

II) Врста и намена објеката

Планирано је ново гробље у оквиру зоне 3.2.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу *Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада*.

Објекте у функцији гробља постављати унутар задатих грађевинских линија. Опредељена површина за гробље је у графичким прилозима одређена координатама које треба поштовати.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости парцеле је 0.3.
Максимални индекс изграђености парцеле је 0.3.

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Максимална спратност објеката гробља је П. Висину објеката ускладити са наменом и прописима за ту врсту објеката.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Објекат поставити као слободностојећи у оквиру опредељене парцеле тако да се објекту обезбеди потребна комуникација и прописи у погледу противпожарне заштите.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање гробља је обавезно и то жичаном заштитном оградом висине 1,4м обраслу живицом како би се учврстио заштитни појас према контактном подручју.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Дефинисан је приступ са јавне површине, а паркирање обезбедити у оквиру парцеле.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.7. Површина за зелену пијацу

Постојећа зелена пијаца се задржава на локацији на којој и сад егзистира уз планирано проширење.

Проширење пијаце градити у складу са условима дефинисаним у плану.

I) Правила у погледу величине парцеле

За сваку опредељену површину дефинисани су аналитичко геодетски елементи за обележавање.

II) Врста и намена објеката

Зелена пијаца се задржава на постојећој локацији у оквиру зоне 1.19 и планира се за проширење.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу *Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада*.

У оквиру простора опредељеног за пијацу продају организовати на отвореном – тезге и продају у затвореним објектима. Објекте постављати унутар задатих грађевинских линија. Опредељена површина за проширење зелене пијаце дата је у графичким прилозима координатама које треба поштовати.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости парцеле је 0.3.

Максимални индекс изграђености парцеле је 0.3.

V) Дозвољена спратност и висина објеката

Максимална спратност зелене пијаце је П. Висину објеката ускладити са наменом и прописима за ту врсту објеката.

VI) Најмања међусобна удаљеност објеката

Објекат поставити као слободностојећи у оквиру опредељене парцеле тако да се објекту обезбеди потребна комуникација и прописи у погледу противпожарне заштите.

VII) Услови за оградавање

Према јавним површинама оградавање је могуће транспарентном оградом до висине од 1.4м или живом оградом. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије као и жива ограда буду на земљишту власника ограде.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Дефинисан је приступ са јавне површине, а паркирање обезбедити у оквиру парцеле.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.8. Површина за објекат хидротехничке инфраструктуре (постројење за пречишћавање отпадних вода)

Планом је опредељена површина у северном делу Плана за постројење за пречишћавање отпадних вода.

I) Правила у погледу величине парцеле

Опредељена је парцела у оквиру које треба организовати садржаје у функцији постројења за пречишћавање отпадних вода, а у складу са технологијом функционисања постројења.

II) Врста и намена објеката

У оквиру опредељене парцеле организовати садржаје у функцији постројења за пречишћавање отпадних вода. На парцели лоцирати и пратеће садржаје (административни објекат) и обезбедити површине за паркирање и друге саобраћајно манипулативне површине потребне за несметано функционисање постројења.

III) Положај објеката на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада. Техничком документацијом створити услове за заштиту животне средине и непосредног окружења.

VII) Услови за ограђивање

Ограђивање је обавезно и вршити га према нормативима за ову врсту објеката.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Опредељеној површини дефинисан је приступ са јавне површине, а паркирање обезбедити у оквиру парцеле.

Прикључење објеката на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.2.9. Површина за аутобуску станицу са бензинском станицом

У оквиру ове површине планирана је изградња објекта аутобуске станице са свим потребним пратећим садржајима. У оквиру ове површине предвиђен је и објекат мање бензинске станице који функционише независно од аутобуске станице.

I) Правила у погледу величине парцеле

Пројектом препарцелације одредити припадајуће парцеле за аутобуску и бензинску станицу

II) Врста и намена објекта

Површина за аутобуску станицу са бензинском станицом се планира у оквиру зоне 1.19. са свим потребним пратећим садржајима, од чекаонице, гардеробе, билетарнице, мокрих чворова и пратећих локала који опслужују и употпуњују садржај аутобуске станице. Ту су такође планирани и наткривени перони за аутобусе са паркингом као и паркинг за мала возила који користе гости или такси превозници.

У склопу ове локације планирана је површина за мању градску бензинску станицу са свим врстама горива и течног нафтног гаса, који функционише независно од саме аутобуске станице

III) Положај објекта на парцели

Грађевинске линије су дефинисане на нивоу блокова и приказане у графичком прилогу Урбанистичка регулација за зоне за које није предвиђена даља планска разрада.

IV) Дозвољена заузетост и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости парцеле је 0.4.
Максимални индекс изграђености парцеле је 1.6.

V) Дозвољена спратност и висина објекта

Максимална спратност и аутобуске станице као и бензинске пумпе је П+2

VI) Најмања међусобна удаљеност објекта

Објекте поставити као слободностојеће у оквиру опредељених парцела тако да се објектима обезбеди потребна комуникација и прописи у погледу противпожарне заштите.

VII) Услови за оградавање

Није дозвољено оградавање према јавним површинама док се према осталим наменама планира транспарентном оградом до висине од 1.4м или живом оградом. Ограде се постављају на границу парцеле тако да стубови ограде и капије као и жива ограда буду на земљишту власника ограде.

VIII) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Свакој опредељеној парцели дефинисан је приступ са јавне површине а паркирање обезбедити у оквиру парцеле. У оквиру ове локације планиран је и паркинг простор чија је сврха да опслужи простор аутобуске станице и објекте око ње.

Прикључење објекта на комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација.

2.2.3. Услови за прикључење објекта на мрежу комуналне инфраструктуре

2.2.3.1. Хидротехничка инфраструктура

Сваки објект се прикључује на јавну водоводну и канализациону мрежу након њене изградње. Предвидети водомер за сваког потрошача засебно. Водомер се смешта у прописно водомерно окно.

У случају да се на једној парцели смешта више потрошача (занатство, производња и сл) предвидети водомере за сваког потрошача посебно, а све водомере сместити у једноводомерно окно. Обе мреже се могу полагати у исти ров. Канализациона

инфраструктура мора да покрива простор читаве грађевинске зоне. Прикључење на јавну канализациону мрежу вршити по могућности у ревизиона окна.

Дно прикључног канала (кућног прикључка) мора бити издигнуто од коте дна сабирног канала (по могућности прикључивати се у горњу трећину).

Одвођење атмосферских вода са локације решити изградњом атмосферске канализације са испуштањем атмосферске воде у реку Грабовицу и реку Јабланицу.

2.2.3.2. Електроенергетска и ТТ инфраструктура

Сви планирани објекти на простору плана се прикључују на електроенергетску и ТТ мрежу према важећим техничким прописима и стандардима као и према условима надлежних предузећа ЕЛЕКТРОСРБИЈА д.о.о Краљево, Електродистрибуција Чачак-погон Сјеница и ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, Извршна Јединица Чачак.

2.2.3.3. Термотехничка инфраструктура

Сви планирани објекти на простору плана се прикључују на мрежу цевовода за грејање према важећим техничким прописима и стандардима.

Цевоводе система даљинског грејања полагасти у ров прописне дубине. Отпадну воду из система грејања одвести у фекалну канализацију.

2.2.4. Правила за изградњу површина јавне намене – саобраћајне и зелене површине

2.2.4.1. Правила изградњу саобраћајне мреже

Саобраћајно решење - геометрију саобраћајница радити на основу графичког прилога где су дати сви елементи за обележавање: радијуси кривина, радијуси на раскрсницама, попречни профили, осим координата пресечних тачака и темена хоризонталних кривина, које ће бити приложене у наредној фази израде Плана. Приликом израде **идејних пројеката и пројеката за грађевинску дозволу** могућа су мања одступања трасе у смислу усклађивања са постојећим стањем. Наведени став не односи се на трасе државних путева.

Зато је потребно за градске саобраћајнице пре израде планова детаљне регулације у чијем је захвату та саобраћајница, најпре урадити идејне пројекте који тачно дефинишу трасу и нивелету ових саобраћајница.

Траса и нивелација сабирних улица и секундарне мреже саобраћајница које су у оквиру простора који је предвиђен за разраду ПДР-овима, биће дефинисане управо тим ПДР-овима.

За саобраћајнице које су ван простора предвиђеног неким ПДР-ом важе услови директно из Плана генералне регулације уз израду пројекта парцелације за предметну саобраћајницу.

Приликом израде Планова детаљне регулације као и за делове за које није предвиђена разрада ПДР-овима треба се придржавати следећих пројектантских и планерских правила:

-Државни пут је у обухвату плана већ прилагођен рачунској брзини од мин 60км/х.

-Северну градску магистралу прилагодити или пројектовати за рачунску брзину мин 60км/х са минималним радијусом $R=120\text{м}$ са максималним уздужним нагибом 6-8%

Задржава се катастарска парцела предметног државног пута у складу са ажурним стањем према катастарском оперативу.

-Градске саобраћајнице у оквиру унутрашњег прстена прилагодити или пројектовати за рачунску брзину мин 60км/х са максималним уздужним нагибом 6-8%

-Сабирне улице пројектовати за рачунску брзину 40км/х са минималним радијусом $R=50m$ и максималним уздужним нагибом 10-12%

Све интервенције на њима морају се ускладити са рангом, пројектним елементима постојеће трасе и рачунском брзином у складу са чланом 69. Закона о јавним путевима („Сл. гл. РС“, број 101/2005, 123/2007, 101/2011, 93/2012 и 104/2013) као и у складу са Прилогом 1 уз Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Сл. гласник РС“, број 50/2011).

-Општинске путеве и приступне улице пројектовати за рачунску брзину од 30км/х до 40км/х и максималним подужним нагибом од 12% (14%)

Приликом израде **идејних пројеката и пројеката за грађевинску дозволу** саставни део је пројекат саобраћајне сигнализације и опреме.

Паркирање путничких аутомобила решити у оквиру организованих јавних паркинга, планираног уличног паркирања и у оквиру самих урбанистичких парцела према нормативима за овакве врсте објеката.

***Нормативи за планирање паркирања**

Намена	1 паркинг место на:
Становање	1 стан
Хотел (према категорији)	2-10 кревета + 1 п.м. за аутобусе на 30 кревета
Хотел (апартманског типа)	2 апартмана
Тржни центри	55 m ² БРГП
Ресторани и кафане	4-8 столица
Спортски објекти	10-14 гледалаца
Верски објекти	20 m ² БРГП
Бископ, дом културе	5-10 седишта
Производно-прерађивачки и индустријски објекти	8 запослених
Банке	70m ²
Медицинске установе	70m ²
Административне установе	70m ²
Поште	150m ²
Трговина на мало	100m ²

Паркирање возила за сопствене потребе власници вишепородичног стамбеног објекта, свих врста изградње, по правилу обезбеђују на грађевинској парцели изван површине јавног пута и то једно паркинг или гаражно место на један стан.

Гараже вишепородичних објеката планирају се у или испод објекта у габариту, подземно изван габарита објекта или надземно на грађевинској парцели ако су испуњени сви остали услови.

Посебно треба водити рачуна о потребном броју паркинг места за особе са инвалидитетом, која морају бити распоређена у свим садржајима и морају имати димензије мин. 3,7х5м. Препорука је да се на предметном простору обезбеди до 5% паркинг места са хендкепирана лица у односу на укупан број паркинг места.

Правила градње коловоза, колско-пешачких стаза и паркинга

У складу са **Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута** („Сл. гласник РС“, број 50/2011) испоштовати следеће:

- У условима и пројектима, изградњу коловоза планирати од савремених материјала и са савременим коловозним конструкцијама према важећим стандардима са зазором од асфалта, калдрме или камених плоча у зависности од решења пројектанта.

- Коловозну конструкцију потребно је прилагодити рангу саобраћајнице и потребном осовинском оптерећењу и датим важећим стандардима и законима
- Аутобуска стајалишта изградити од истоветних материјала као и коловоз саобраћајница а у сагласности са важећим стандардима.
- Нивелета коловоза мора бити прилагођена датом нивелационом решењу, постојећем терену и изграђеном коловозу са којим се повезује планирани коловоз.

МАКСИМАЛНИ ПОДУЖНИ НАГИБ:

Максималне вредности нагиба нивелете.

Vr (km/h)	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130
max iN (%)	10(12)*	9(10)	8(9)	7(8)	6(7)	5,5(6)	5	4,5	4	4

*) у изузетни случајевима, дакле

- примарне улице I реда.....	5% (6%)
- примарне улице II реда.....	8% (10%)
- секундарне улице	12% (14%)

Максимални подужни нагиб саобраћајница примарне мреже може да буде до 8%. У случају секундарних саобраћајница-приступних улица, максимални нагиби иду до 12 % (14%), а изузетно и више у случајевима када су потврђиване постојеће приступне улице поред којих су већ изграђени објекти са својим приступима

- Вертикална заобљења нивелете извести зависно од ранга саобраћајнице, односно рачунске брзине.
- Саобраћајнице пројектовати са једностраним попречним нагибом од 2% (за коловоз у правцу). За коловозе у кривини максимални попречни нагиб је 7%. Све паркинге радити са попречним нагибом 2%-4% према коловозу.
- Све косине усека и насипа је потребно озеленити аутохтоним зеленилом како би се што мање нарушио прородни амбијент.
- Оивичење коловоза радити од бетонских ивичњака 18/24цм. На улазима у дворишта и на прелазима оивичења радити од упуштених (оборених) ивичњака и рампама прописаним за кретање свих особа са посебним потребама.
- Тротоаре, посебне пешачке или бицикличке стазе радити са застором од бетонских полигоналних плоча, камених плоча или неког другог природног материјала по избору пројектанта.
- Приликом планирања и пројектовања јавних, саобраћајних и пешачких површина (тротоари и пешачке стазе, пешачки прелази, паркинзи, стајалишта јавног превоза, прилази до објеката хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним и стамбеним објектима) морају се обезбедити услови за несметано кретање деце, старих и свих особа са посебним потребама, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности("Сл. гласник РС", бр. 22/2015) као и осталим важећим прописима, нормативима и стандардима који регулишу ову област.
За приступ и кретање особа са инвалидитетом неопходно је предвидети стазе са рампама на местима денивелације између разних категорија саобраћајних површина. Код грађевинских објеката чија је кота пода денивелисана у односу на коту околних тротоара, треба предвидети, поред степеника и рампе за кретање инвалидних лица, и адекватна врата на свим улазима у објекте.
- Паркинге радити са застором од бетонских полигоналних плоча, растер коцки (бетон-трава) или неког другог природног материјала по избору пројектанта а оивичење од бетонских оборених ивичњака 18/24цм или баштенских 7/20цм. Минимално паркинг место, код управног паркирања, за путничко возило је ширине 2,30м и дужине 4.80м на отвореном а код гаража дубина паркинг места је минимум 5.00, а паркинг место које са једне подужне стране има стуб, зид или други вертикални грађевински елемент, ограду или опрему проширује се за 0,30 до 0,60м, зависно од облика и положаја грађевинског елемента.

- Минимална ширина комуникације за приступ до паркинг места под углом 90° је 5.50 (5.0)м. За паралелно паркирање, димензија паркинг места је 2.00x5.50м а ширина коловоза прилазне саобраћајнице 3.50м.
- Код косог паркирања, под углом 30/45/60 дубина паркинг места (управно на коловоз) је 4.30/5.00/5.30м, ширина коловоза прилазне саобраћајнице 2.80/3.00/4.70м а ширина паркинг места 2.30м. Пожељно је у зони паркинга на свака три паркинг места засадити дрвеће, ако то услови терена допуштају.
 - аутобуска стајалишта на уличној мрежи могуће је реализовати у коловозној траци (без проширења)
- Тротоари и пешачке стазе, пешачки прелази и друге површине у оквиру улица, тргова, шеталишта, паркова и игралишта по којима се крећу и лица са посебним потребама у простору треба да су међусобно повезани и прилагођени за неометано кретање. Нагиби не могу бити већи од 5% (1:20), а изузетно 8,3% (1:12). Највиши попречни нагиб уличних тротоара и пешачких стаза управно на правац кретања износи 2%.
- Ради несметаног кретања лица у инвалидским колицима ширина уличних тротоара и пешачких стаза не сме бити мања од 1,5м.
- Зеленило дуж саобраћајница формирати тако да не омета прегледност и не угрожава безбедност саобраћаја. Власник земљишта, које се налази у зони потребне прегледности, дужан је да на захтев управљача јавног пута, уклони засаде, дрвеће и ограде и тако обезбеди прегледност.
- Задржати постојеће дрвореде у профилу саобраћајница који се кроз реконструкцију могу допунити. Формирати нове дрвореде у свим улицама у којима попречни профили и трасе подземних и надземних инсталација то дозвољавају.
- Коловозну конструкцију за све саобраћајнице срачунати на основу ранга саобраћајнице, односно претпостављеног саобраћајног оптерећења за период од 20 год. и геолошко-геомеханичког елабората из којег се види носивост постеленице природног терена.
- Све елементе попречног профила који се међусобно функционално разликују одвојити одговарајућим елементима, као и поставити одговарајућу саобраћајну сигнализацију (хоризонтална и вертикална).
- Препоручене су регулационе ширине за:
 - тротоаре и пешачке стазе..... мин 1,5 м
 - бицикличке стазе..... 1,0-3,0 м
 - светли профил (пут-пут)..... мин 4,5 м'
- Подземне трасе главних водова комуналне инфраструктуре смештене су у регулационим профилима саобраћајница (водоснабдевање, кишна и фекална канализација, кабловски водови ел.енергије, ТТ инсталација, топоводи, гас).
- Све елементе попречног профила који се међусобно функционално разликују одвојити одговарајућим елементима, као и поставити одговарајућу саобраћајну сигнализацију (хоризонтална и вертикална).

Пре извођења саобраћајница извести све потребне уличне инсталације које су предвиђене планом, а налазе се у попречном профилу.

Услови за објекте друмског саобраћаја

Регулациони простор свих саобраћајница мора служити искључиво основној намени - неометаном одвијању јавног, комуналног, снабдевачког, индивидуалног и пешачког саобраћаја, као и за смештај комуналних инсталација. Зато се мора обезбедити заштитни појас и појас контролисана градње на основу члана 28.,29. И 30. Закона о јавним путевима (Сл. гласник РС, бр. 101/2005)

ширина заштитног појаса јавног пута (рачунајући од спољне ивице земљишног путног појаса):

- поред државних путева 1.Б реда, ван граница унутрашњег саобраћајног прстена ширина заштитног појаса износи 20м
- поред државних путева 2.А реда, ван граница унутрашњег саобраћајног

прстена ширина заштитног појаса износи 10м

- поред државног пута 1.Б реда, који на овом простору добија карактер примарне градске саобраћајнице ширина заштитног појаса износи 10м
- поред Северне градске магистрале ширина заштитног појаса износи 10 (изузетно 5м)
- поред градских саобраћајница ширина заштитног појаса износи 5-10м
- поред сабирних улица ширина заштитног појаса износи 5м
- поред општинских путева (улица) и приступних улица ширина заштитног појаса је 3-5 м.

Дуж јавних путева потребно је обезбедити инфраструктуру за прикупљање и контролисано одвођење атмосферских вода.

Приликом израде пројектне документације, реконструкције, раскрснице, изградње саобраћајних прикључака и реконструкције постојећих, планираног пешачког, боциклистичког, стационарног и јавног градског саобраћаја обавезно је поштовање Закона о јавним путевима („Сл. гл. РС“, број 101/2005, 123/2007, 101/2011, 93/2012 и 104/2013), као и примена Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Сл. гласник РС“ бр. 50/11) и осталим важећим стандардима и прописима.

2.2.4.2. Правила за изградњу и уређење јавних зелених површина

Приликом озелењавања обавезан услов је:

- Растојање између дрворедних садница од 5 – 10м,
- мин.висина саднице 2,5-3м,
- мин.обим саднице на висини т од 10 – 15см,
- мин.висина стабла до крошње, без грана, 2 - 2.2м ,
- отвори на плочницима за садна места мин. 1,0х1,0м (за садњу на плочницима),
- обезбедити заштитне ограде за саднице,
- при избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да осим декоративних својстава буду прилагођене условима раста у уличном профилу (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину, гасове и сл.).
- предвидети осветљење зелених површине,
- предвидети систем за заливање зелених површина
- предвидети одржавање зелене површине.

На местима где је предвиђена ова категорија зеленила, а где просторне и организационе могућности то не дозвољавају, озелењавање вршити у партеру на следећи начин:

- партерним зеленилом, перенама и нижим врстама чија висина не прелази висину од 50см, које не ометају визууре,
- уношењем вртно–архитектонских елемената (скулптура, фонтана, чесми и сл.) у комбинацији са зеленилом и сл.

2.2.5. Правила за изградњу мреже и објеката јавне комуналне инфраструктуре

2.2.5.1. Правила за изградњу водоводне и канализационе мреже

Водоводна мрежа

Планирана је прстенаста водоводна мрежа. На тај начин би вода дошла до свих потрошача, а била би задовољена и противпожарна заштита. Минимални пречник цевовода је 110мм. Водоводне цеви су од ПЕ материјала за радни притисак од 10 бари.

На потребним местима предвидети подземне хидранте. Водоводне цеви поставити изнад канализационих. Предвиђени су резервоари за дневно изравњавање воде. Дубина укопавања водоводних цеви износи 1.1м. Водоводне цеви се постављају у рову на постелицу од песка. Затрпавање рова вршити шљунком у слојевима од 30цм на местима где су асфалтне површине, и земљом из ископа где су травнате површине. Најкраће растојање до објекта износи 1.5м. Растојање водоводне мреже и фекалне канализације износи 1м. Растојање водоводне мреже и електро инсталација по прописима. На узвишеним деловима предвидети ваздушне вентиле. На хоризонталним и вертикалним преломима предвидети анкер блокове.

Фекална канализација

Спречити изградњу водопропусних септичких јама и понираних упојних бунара, јер неконтролисано загађују подземље. Сви објекти у којима се обавља производња и постоје технолошке отпадне воде морају имати посебно издата водна акта (услови, сагласности и дозволе) којима се регулишу услови и квалитет отпадне воде и њено упуштање у канализацију. Предвиђена је фекална канализација која прикупља отпадне воде и одводи на уређај за пречишћавање. Постројење за пречишћавање отпадних вода планиран је у оквиру обухвата плана које се налази поред реке Грабовице. На уређају за пречишћавање врши се пречишћавање отпадне воде после чега се испушта у реку Грабовицу. Фекална канализација се састоји од фекалног колектора 1000мм и секундарне мреже. Канализационе цеви су од тврдог ПВЦ материјала. На потребним местима предвиђени су ревизиони силази са ливено гвозденим поклопцима. Канализационе цеви поставити у ров одговарајуће ширине. Затрпавање вршити шљунком у слојевима од 30цм са потребним квашењем и набијањем. Минимална дубина укопавања износи 1м.

Атмосферска канализација

Потребно је планирати изградњу главних колектора за евакуацију атмосферских вода, Канализационе цеви су од тврдог ПВЦ материјала. На потребним местима предвиђени су ревизиони силази са ливено гвозденим поклопцима. Канализационе цеви поставити у ров одговарајуће ширине. Затрпавање вршити шљунком у слојевима од 30цм са потребним квашењем и набијањем. Минимална дубина укопавања износи 1м. Посебно водити атмосферску а посебно фекалну канализацију.

Регулација водотокова

Река Грабовица је лева притока реке Јабланице. Река протиче кроз Сјеницу у дужини од око 1.5км, рачвајући се у три крака.

Регулација Грабовице кроз Сјеницу започета је израдом главног пројекта 1973. године, али ни до данас није изведена у комплетном обиму. Усвојена је меродавна велика вода стогодишњег повратног периода.

Укупно је предвиђена регулација главног тока од км 0+000 до км 1+620. По типу профила разликују се следеће деонице на главном току:

деоница 1: од км 0+000 до км 0+590 (мост), где је пројектовано двогубо корито. Минор корита је обложено каменом који је заливен цементним малтером, док је мајор корито необложено. Уз корито су пројектовани обострани насипи ширине 2.5м у круни и нагиба небрањене косине 1:1, а брањене 1:1.5.

Укупна ширина мајор корита са насипом је 26м.

деоница 2: од км 0+590 до км 0+957 (мост) има исти попречни профил као на низводној деоници, али је укупна ширина корита 21м и косине мајор корита су обложене каменом у цементном малтеру

деоница 3: од км 0+957 до км 1+375 и предвиђено је једногубо корито са обостраним насипима. Насипи имају ширину круне 2м и нагиб брањене косине 1:1.5. Косине насипа су обложене каменом у цементном малтеру.

деоница 4: од км 1+375 до км 1+620, елементи корита су исти као на низводној деоници, осим дубине.

Леви крак Грабовице (Међуречки поток) се спаја са главним током на км 0+974. Регулација левог крака пројектована је од км 0+027 до км 0+722. Тип профила је исти као на деоници 3 главног тока са дужином профила 1.6м.

Десни крак Грабовице (поток Туховац) се спаја са главним током на км 1+375. Регулација овог крака предвиђена је од споја (км 0+000) до км 0+397.

Предвиђен је и изведен једногуби профил са обостраним насипима (ирине 1.5м и кружним нагибом брањене косине 1:1.5.

Река Јабланица протиче кроз ширу урбанизовану зону Сјенице, тангирајући индустријску зону након чега прима леву притоку реку Грабовицу, а затим се улива у реку Вапу, као њена лева притока.

Дужина њеног тока од формирања до саставка са реком Грабовицом износи око 14км.

Профил регулације на деоници од км 2+490 до км 2+980.18 предвиђен је у виду двогубог корита са обложеним косинама минор корита и платформом, док остали део предвиђене регулације треба извести као необложено једногубо корито.

У постојећем стању изведена је регулација на деоници од км 2+340 до км 2+915.

Поток Глибан је лева притока реке Грабовице, који протиче кроз насељени део Сјенице.

Горњи ток потока пројектован је као отворен трапезни канал. Канал мора бити обложен каменом облогом отпорном на воду и мраз.

Доњи део потока од ушћа дужине 365м, изведен је као колекторска регулација уграђена у труп улице дупло армирано бетонским цевима Ø 1800мм.

Предвиђено је хидротехничко уређење комплетних сливова свих гравитирајућих водотока, тако да је обезбеђен критеријум заштите од велике воде са повратним периодом од $T = 100$ година, што ће бити одрађено главним пројектима.

2.2.5.2. Правила за изградњу електроенергетске мреже

Целокупну електроенергетску мрежу градити на основу главних пројеката у складу са важећим прописима.

Трафо станице градити као самостојеће монтажне бетонске објекте, за рад на 10kV напонском нивоу.

Положај МБТ у односу на суседне парцеле мин 15м, а у односу на јавне површине у складу са датим грађевинским линијама.

Електроенергетску мрежу вишег и нижег напона радити као кабловску мрежу у ужем градском подручју а у руралном делу иста може бити ваздушна на бетонским стубовима.

Каблове полагасти где год је могуће у зелене површине поред саобраћајница или пешачких стаза или у тротоаре где исти постоје. каблове полагасти на 0.5м од пешачких стаза и на 1м од коловоза. каблове полагасти на најмањој дубини 0.8м.

Полагање каблова вршити на удаљености 1 метар од темеља објекта. При преласку испод саобраћајница кабал мора бити постављен под правим углом и постављен кроз заштитну цев.

При укрштању са другим врстама инсталација обавезно се придржавати важећих прописа о међусобном растојању између различитих врста инсталација. и то да припаралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање растојање мора бити 0.5м за каблове напона до 10kV односно 1м за каблове напонског нивоа преко 10kV. Угао укрштања инсталација мора да буде 90 степени односно под правим углом.

При паралелном полагању енергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0.5м. Није дозвољено електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или

канализације. При укрштању електроенергетских каблова са гасоводом вертикално растојање мора бити веће од 0.3м, а при приближавању и паралелном вођењу 0.5м.

Јавна расвета

Светилке за јавно осветљење поставити на расветне стубове одговарајуће висине. Избор светилки и извора светла извести према фотометриском прорачуну и захтеву која се површина освељава. Придржавати се класификације и свега што је већ дато у тексту јавног осветљења а који је саставни део овог плана.

2.2.5.3. Правила за изградњу телекомуникационе мреже

Целокупну електроенергетску мрежу градити на основу главних пројеката у складу са важећим прописима.

Трафо станице градити као самостојеће монтажне бетонске објекте, за рад на 10kV напонском нивоу.

Положај МБТ у односу на суседне парцеле мин 15m, а у односу на јавне површине у складу са датим грађевинским линијама.

Електроенергетску мрежу вишег и нижег напона радити као кабловску мрежу у ужем градском подручју а у руралном делу иста може бити ваздушна на бетонским стубовима. Каблове полагасти где год је могуће у зелене површине поред саобраћајница или пешачких стаза или у тротоаре где исти постоје. каблове полагасти на 0.5m од пешачких стаза и на 1m од коловоза. каблове полагасти на најмањој дубини 0.8m.

Полагање каблова вршити на удаљености 1m од темеља објекта. При преласку испод саобраћајница кабл мора бити постављен под правим углом и постављен кроз заштитну цев.

При укрштању са другим врстама инсталација обавезно се придржавати важећих прописа о међусобном растојању између различитих врста инсталација. и то да при паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање растојање мора бити 0.5m за каблове напона до 10kV односно 1m за каблове напонског нивоа преко 10kV. Угао укрштања инсталација мора да буде 90 степени односно под правим углом.

При паралелном полагању енергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0.5m. Није дозвољено електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације. При укрштању електроенергетских каблова са гасоводом вертикално растојање мора бити веће од 0.3m, а при приближавању и паралелном вођењу 0.5m.

Јавна расвета

Светилке за јавно осветљење поставити на расветне стубове одговарајуће висине. Избор светилки и извора светла извести према фотометриском прорачуну и захтеву која се површина освељава. Придржавати се класификације и свега што је већ дато у тексту јавног осветљења а који је саставни део овог плана.

2.2.5.4. Правила за изградњу термотехничке мреже

Целокупну ТК мрежу градити на основу главних пројеката у складу са важећим законским прописима.

ТТ мрежа ће се у потпуности градити као подземно. ТК каблове полагасти у предходно изграђену кабловску ТК канализацију или у ров самостално у једној цеви или заједно са постојећим ТК водовима.

У тротоарима постављати кабловску ТК канализацију од најмање четири ПВЦ цеви пречника 110mm. Саставни део кабловске ТК канализације биће и кабловска ТК окна. Кабловска ТК окна градити где је год могуће у тротоару или меком терену. Уколико се исти морају градити у коловозу извршити ојачавање окна и поставити шахте са тешким поклопцем.

Једну ПВЦ цев резервисати за потребе КДС система (кабловску телевизију).

Телекомуникациону кабловску мрежу полагасти у уличним зеленим површинама (удаљеност од високог растиња најмање 1.5m) поред саобраћајница на растојању не мањем од 1m од саобраћајница или у тротоарима. Дубина полагања каблова не сме бити мања од 1m.

Укрштање каблова са саобраћајницама мора бити под правим углом постављањем ПВЦ цеви кроз које се полажу каблови. При паралелном вођењу са енергетским кабловима најмање растојање мора бити 0.5m за каблове напонског нивоа до 10кВ и један метар за каблове напонског нивоа преко 10кВ. при укрштању са инсталацијама водовода и канализације, гасовода растојање мора бити веће од 0.3m, а при паралелном вођењу и приближавању каблова растојање мора бити најмање 0.5m.

3. Овај план ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у " Службеном гласнику општине Сјеница ".

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СЈЕНИЦА SKUPŠTINA OPĆINE SJENICA

Број: 06-17/2018-9

Број: 06-17/2018-9

У Сјеници, 20. август 2018. године

U Sjenici, 20. avgust 2018. godine

Председник,
Predsjednik,

Мухедин Фијуљанин, дипл. политиколог
Muhedin Fijuljanin, dipl. politikolog

OBRAZLOŽENJE

Predmetni planski dokument je izrađen na osnovu Odluke o izradi prvih izmena i dopuna Plana generalne regulacije naseljenog mesta Sjenica, broj 06-6/2017-12, koju je donela Skupština opštine Sjenica, na sednici održanoj 19.maja.2017. godine ("Opštinski službeni glasnik opštine Sjenica", broj 10/17).

Izradu planskog dokumenta je finansirala opština Sjenica, koja je izradu poverila obrađivaču plana, "Urbanprojekt" d.o.o. iz Čačka.

Sprovedena je kompletna zakonska procedura, predviđena Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09-ispravka, 64/10-odluka US, 24/11, 121/12, 42/13-odluka US, 50/13-odluka US, 98/13 – odluka US, 132/14 i 145/14) i ostalim zakonskim propisima koji su relevantni za planski obuhvat.

S obzirom da je obavljena kompletna procedura predviđena zakonskim propisima, stekli su se uslovi za donošenje predmetnog planskog dokumenta, od stane Skupštine opštine Sjenica.

Општински службени ГЛАСНИК СЈЕНИЦА
Općinski službeni GLASNIK SJENICA

Издавач: Општина Сјеница, Скупштина општине Сјеница, Краља Петра I бр. 1, 36310 Сјеница
Izdavač: Općina Sjenica, Skupština općine Sjenica, Kralja Petra I br. 1, 36310 Sjenica

Уређује: Општинска управа Сјеница, Одељење за информативне, скупштинске и нормативне послове
Uređuje: Općinska uprava Sjenica, Odjeljenje za informativne, skupštinske i normativne poslove

За издавача: Нермина Каршиќ

Za izdavača: Nermina Karišik

За уредника: Марија Стојанова

Za urednika: Marija Stojanova

Тел. (020)741-278, 741-071
Tel. (020)741-278, 741-071

Факс. (020)741-288
Fax. (020)741-288

Жиро рачун: 840-34641-92
Žiro račun: 840-34641-92

Штампа: Општинска управа Сјеница
Štampa: Općinska uprava Sjenica